

**REWITA-
LIZACJA**

Gminny Program **Rewitalizacji**
Miasta Chorzów
do roku 2030

Opracowanie:

Stowarzyszenie
Wspierania Inicjatyw
Gospodarczych
DELTA PARTNER

Miasto
Chorzów

CHORZÓW

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Streszczenie.....	6
3. Wykaz kluczowych pojęć i informacji.....	8
4. Metodyka opracowania	10
4.1 Etapy prac diagnostycznych.....	10
4.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego	14
4.3 Metoda wyznaczania wskaźnika syntetycznego zgodnie z metodą Perkala	21
5. Sfera społeczna.....	23
5.1 Synteza analizy zjawisk kryzysowych w sferze społecznej.....	46
6. Sfera środowiskowa.....	48
7. Sfera techniczna	53
8. Sfera funkcjonalno-przestrzenna	58
9. Sfera gospodarcza.....	64
10. Synteza analizy statystycznej. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	66
10.1 Synteza analizy zjawisk środowiskowych.....	66
10.2 Synteza analizy zjawisk technicznych	68
10.3 Synteza analizy zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych.....	69
10.4 Synteza analizy zjawisk gospodarczych	70
10.5 Obszar zdegradowany miasta Chorzów	71
11. Obszar rewitalizacji miasta Chorzów.....	73
11.1 Podobszar rewitalizacji Chorzów Stary	75
11.2 Podobszar rewitalizacji Maciejkowice	76
11.3 Podobszar rewitalizacji Centrum	77
11.4 Podobszar rewitalizacji Chorzów Batory.....	78
11.5 Podobszar rewitalizacji Chorzów II	79
12. Spis tabel i rysunków	80

1. Wprowadzenie

W świetle przepisów ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2021 poz. 485), rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Podstawą każdego procesu rewitalizacji, jest przeprowadzenie delimitacji, czyli wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji w gminie. Delimitację prowadzi się w oparciu o szczegółową analizę zróżnicowania wewnętrznego gminy pod kątem czynników społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych. Prowadzone analizy mają na celu wykazać nie tylko wewnętrzne zróżnicowanie gminy, lecz przede wszystkim pozwolić na wyłonienie obszarów kryzysowych, które (zgodnie z art. 9.1 ustawy) z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, a także występowania co najmniej jednego zjawiska z zakresu pozostałych czynników (gospodarczych, środowiskowych etc.) stają się podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji.

Prezentowany dokument to diagnoza delimitacyjna, czyli element podstawowy i obligatoryjny, który stanowi przyczynek i uzasadnienie do wyłonienia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W dokumencie tym przedstawiona została logika prac diagnostycznych, wraz z wykazem analizowanych wskaźników społecznych i pozaspołecznych, których rozmieszczenie i natężenie zostało zilustrowane za pomocą podkładów mapowych, dla których przygotowana została siatka heksagonalna o powierzchni 5ha. Dla każdego z analizowanych zagadnień przygotowano analizę statystyczną, zawierającą rozkład badanej zmiennej i skalę występowania problemu zilustrowanego na mapie miasta.

Podsumowanie analizy stanowi synteza wskaźników społecznych i pozaspołecznych, które pozwoliły na wskazanie obszarów kryzysowych miasta Chorzowa, a następnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, który poddany został konsultacjom społecznym. Przygotowana diagnoza delimitacyjna to istotny element służący opracowaniu Gminnego Programu Rewitalizacji, dokumentu który w przyszłości pozwoli na wyznaczenie celów i kierunków działań rewitalizacyjnych, a także określi i umożliwi realizację kompleksowych, zintegrowanych i skoncentrowanych terytorialnie przedsięwzięć rewitalizacyjnych nakierowanych na ograniczenie zdiagnozowanych negatywnych zjawisk w mieście.

2. Streszczenie

Analiza przeprowadzona została zgodnie z wymogami opisanymi w ustawie o rewitalizacji z dnia z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485) oraz ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 poz. 559 z późn. zm.), a także dobrymi praktykami opisanymi w literaturze tematycznej.

Analiza prowadzona była w oparciu o podział modularny powierzchni miasta (siatka heksagonalna o powierzchni 5 ha każdy), uwzględniający wyłącznie zamieszkałe tereny gminy.

W zakresie analizowanych wskaźników uwzględniono:

	Sfera społeczna	23 wskaźniki, w tym wskaźniki demograficzne, dane na temat bezrobocia, pomocy społecznej, aktywności społecznej, wypadków drogowych i in.
	Sfera środowiskowa	5 wskaźników, w tym dot. jakości powietrza, hałasu i wyrobów azbestowych.
	Sfera techniczna	5 wskaźników, w tym: dane dot. infrastruktury internetowej, infrastruktury sieciowej, zabudowy i in.
	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	6 wskaźników, w tym: dostępność komunikacyjna, dostępność obiektów użyteczności publicznej, tereny zielone i in.
	Sfera gospodarcza	2 wskaźniki w tym: liczba podmiotów gospodarczych oraz udział nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

W wyniku przeprowadzonych prac analitycznych wyłonione zostały obszary kryzysowe miasta Chorzowa zobrazowane przestrzennie na podkładzie mapowym (rozdział 10. Synteza analizy

statystycznej). Spośród obszarów kryzysowych wyłoniony został obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji, który składa się z 5 podobszarów zajmujących łączną powierzchnię 333,7 ha (10% ogółu powierzchni miasta), który jest zamieszkiwany przez 25 959 osób (27,9% ogółu mieszkańców miasta). Obszar rewitalizacji spełnia zatem kryteria ustawowe tj. nie przekracza 20% ogólnej powierzchni miasta i nie jest zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców. Poniżej w tabeli zamieszczono szczegółową liczbę ludności i powierzchnię każdego z podobszarów rewitalizacji.

Tabela 1 Obszar rewitalizacji - powierzchnia i ludność

Podobszar	Liczba ludności	%	Powierzchnia [ha]	%
Chorzów Stary	1 546	1,7%	35,4	1,1%
Maciejkowice	1 230	1,3%	77,1	2,3%
Centrum	10 270	11,0%	88,1	2,6%
Chorzów Batory	3 145	3,4%	32,8	1,0%
Chorzów II	9 768	10,5%	100,4	3,0%
Obszar rewitalizacji razem	25 959	27,9%	333,7	10,0%
MIASTO	93 209	100,00%	3331,7	100,0%

Źródło: opracowanie własne

3. Wykaz kluczowych pojęć i informacji

Diagnoza delimitacyjna obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Chorzowa została opracowana zgodnie z metodyką zaproponowaną w następujących publikacjach:

- W. Jarczewski (red.), Delimitacja krok po kroku, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2017 r.,
- Jadach-Sepiolo (red.), Gminny Program Rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, Warszawa 2018 r.

Jednocześnie w celu dochowania zgodności przedmiotowego opracowania z uregulowaniami prawnymi obowiązującymi w Polsce, przy tworzeniu dokumentu kierowano się zapisami:

- Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2021 poz. 485),
- Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 poz. 559 z późn. zm.).

Poniższa terminologia zaczerpnięta została z ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz.U. 2021 poz. 485). W ustawodawca następująco definiuje kolejne zagadnienia:

Rewitalizacja	art. 2. ust. 1: <i>stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.</i>
Obszar zdegradowany	art. 9 ust. 1: <i>obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz.U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto, aby dany obszar mógł być uznany za obszar zdegradowany, musi występować na nim co najmniej jedno z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.</i>

Obszar rewitalizacji	art. 10. ust. 1: <i>obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art.9 ust.1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację.</i> W ust. 2 zaznacza się, iż: <i>Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.</i> Ponadto w ust. 3 wskazuje się, że: <i>Niezamieszkałe tereny przemysłowe, w tym portowe i wydobywcze, tereny powojenne albo pokolejowe, na których występują negatywne zjawiska, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1–4, mogą wejść w skład obszaru rewitalizacji wyłącznie w przypadku, gdy działania możliwe do przeprowadzenia na tych terenach przyczynią się do przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym, o których mowa w art. 9 ust. 1.</i>
Interesariusze rewitalizacji	art. 1 ust. 2 Interesariuszami rewitalizacji, są w szczególności: 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt 1; 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; 6) organy władzy publicznej; 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa. O ile przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie stanowi zadanie własne gminy, o tyle istotny na każdym etapie prac jest udział interesariuszy procesu, których rola określona została w ustawie w zapisach dotyczących partycypacji, konsultacji oraz związanych z funkcjonowaniem Komitetu Rewitalizacji. Ponadto ustawodawca obowiązuje gminę jako organ prowadzący proces rewitalizacji (art. 3 ust. 1-3) do prowadzenia procesu: • w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie; • w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego; • z uwzględnieniem zasad uniwersalnego projektowania w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217); • we współpracy z powiatem, województwem, administracją rządową oraz innymi podmiotami realizującymi na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

4. Metodyka opracowania

Diagnoza delimitacyjna to działanie, którego celem jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy. Na potrzeby opracowania przedmiotowej diagnozy i osiągnięcia założonego celu, przeprowadzono szczegółową i wielokryterialną analizę zjawisk o charakterze społecznym i pozaspołecznym obszaru Chorzowa, który pozwolił na określenie zróżnicowania wewnętrznego, skali i natężenia występowania diagnozowanych problemów wraz z ich umiejscowieniem geograficznym na mapie miasta. Prowadzona diagnoza oparta została głównie na mierzalnych zmiennych dotyczących sytuacji społecznej obejmujących zmienne demograficzne, w tym dane na temat bezrobocia, pomocy społecznej, aktywności społecznej, wypadków drogowych. Uzupełnieniem diagnozy społecznej, są analizy sfery przestrzennej, środowiskowej, technicznej i gospodarczej, którym poświęcono osobne rozdziały opracowania. Przyjęta w niniejszym opracowaniu metodologia przeprowadzenia delimitacji obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji w sposób syntetyczny zaprezentowana została na poniższym schemacie. W dalszej części opracowania treści schematu znajdują szersze omówienie.

4.1 Etapy prac diagnostycznych

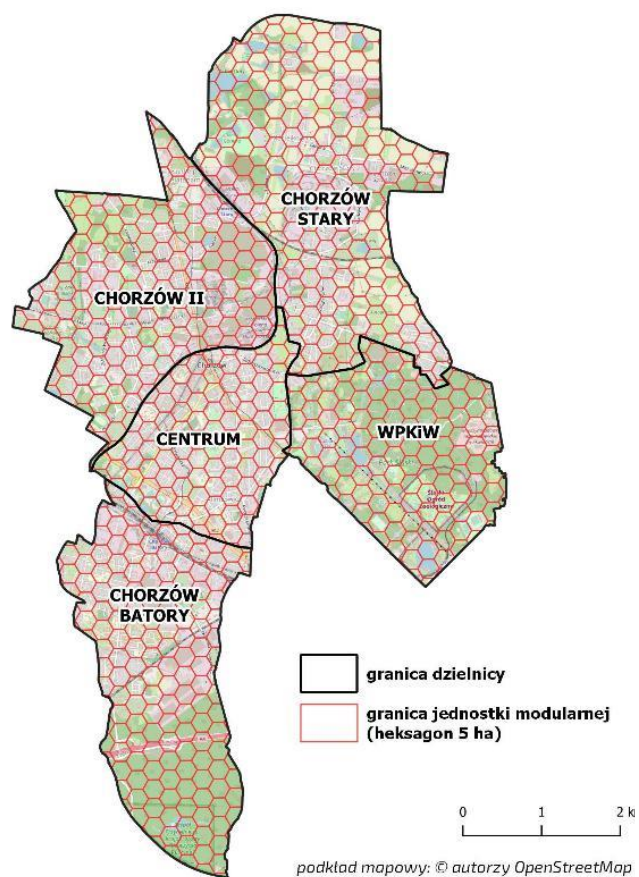
1	Przygotowanie do analizy wskaźnikowej – dobór pól podstawowych (jednostek agregacji danych)	1. Podział miasta na jednostki modularne – siatka GRID o powierzchni 5ha 2. Wyłonienie obszarów zamieszkałych 3. Analiza gęstości zaludnienia 4. Dobór wskaźników delimitacyjnych dla sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej
2	Analiza zróżnicowania natężenia zjawisk kryzysowych na obszarze gminy	1. Agregowanie i normalizacja wskaźników 2. Analiza zróżnicowania zjawisk społecznych, a także gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych 3. Opracowanie podkładów mapowych dla zobrazowania zróżnicowania analizowanych wskaźników

	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	1. Opracowanie wskaźników syntetycznych wraz z opracowaniem graficznym syntezy na podkładach mapowych 2. Analiza występowania obszarów kryzysowych z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych 3. Szczegółowa analiza obszarów kryzysowych i wyznaczenie obszaru zdegradowanego.
	Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	1. Wyznaczenie obszaru rewitalizacji, analiza działek ewidencyjnych obszaru oraz uwzględnienie obszarów istotnych dla rozwoju lokalnego 2. Przygotowanie diagnozy delimitacyjnej wraz z dokumentami do konsultacji uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

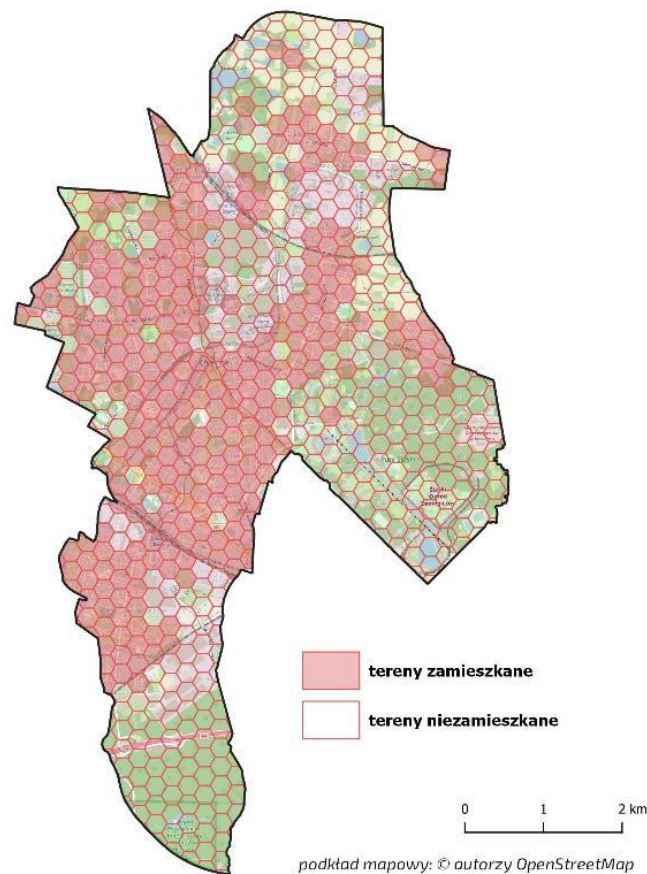

W przyjętej koncepcji metodyki działania analitycznego, **pierwszy etap** prac koncentrował się wokół **przygotowania do analizy wskaźnikowej**. Ze względu na charakter miasta, strukturę zaludnienia, występowanie terenów przemysłowych i poprzemysłowych, a także funkcjonującego w strukturze miasta Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku (Parku Śląskiego), podjęto decyzję o analizowaniu zjawisk problemowych nie w oparciu o tzw. jednostki pseudonaturalne (istniejące jednostki urbanistyczne, dzielnice, osiedla i in.) lecz jednostki modularne (pola składające się z identycznych poligonów, generowane automatycznie, w tym wypadku heksagonów o powierzchni 5ha tzw. siatka GRID). Zaletą analizy modularnej jest wygenerowanie porównywalnych wielkościowo jednostek terytorialnych, za pomocą których analizuje się wyłącznie obszary zamieszkałe. Taka analiza pozwala także na zaprezentowanie szczegółowego zróżnicowania wewnętrznego dzielnic i poszczególnych obszarów miasta. Jednocześnie aby zminimalizować problem porównywalności analizowanych zjawisk, w toku analizy podjęto także działania nakierowane na rozpoznanie gęstości zaludnienia poszczególnych obszarów miasta. Kolejne etapy prac zaprezentowane zostały na poglądowych mapach, które mają na celu przybliżenie działań związanych z wypracowaniem ostatecznej siatki GRID, dla której prowadzone były szczegółowe analizy.

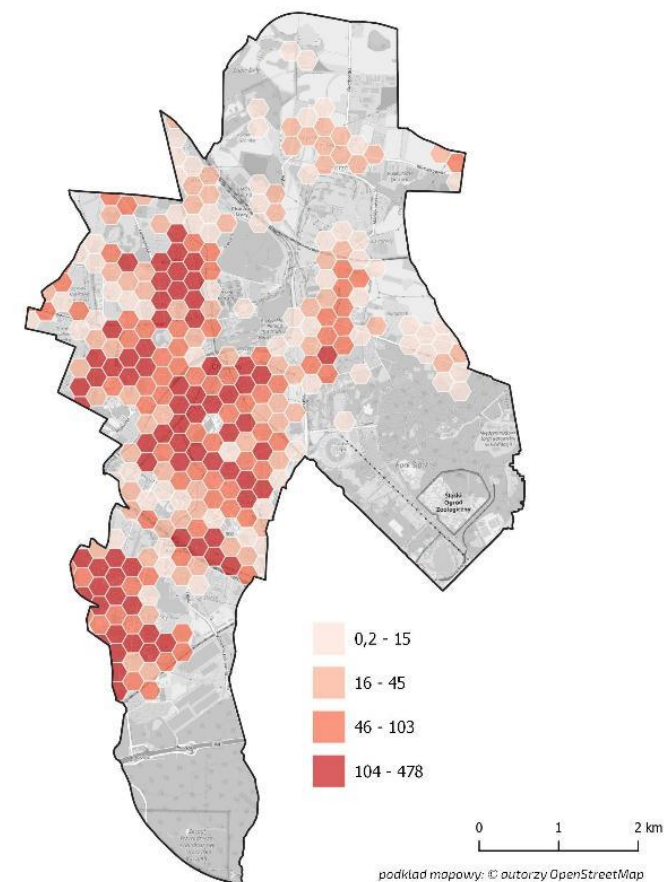
Rysunek 1 Mapa obszaru opracowania wraz z siatką GRID

Rysunek 2 Mapa obszaru opracowania z zaznaczeniem obszarów zamieszkałych

Rysunek 3 Mapa gęstości zaludnienia Chorzowa

Źródło: opracowanie własne

Po wyznaczeniu obszaru zamieszkałego oraz siatki GRID, przystąpiono do procesu doboru wskaźników delimitacyjnych dla sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Zbiór wskaźników przygotowany został w taki sposób, aby umożliwić zaprezentowanie wewnętrznego zróżnicowania analizowanego obszaru. Wybrane wskaźniki pochodzą z różnych, niepowiązanych bezpośrednio ze sobą źródeł danych, lecz jednocześnie są to dane, które mogą zostać w prosty sposób pozyskane w celu aktualizacji lub powtórnej delimitacji obszaru. Szczegółowy zakres wybranych wskaźników opisany został w rozdziale 4.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego.

2

Analiza zróżnicowania natężenia zjawisk kryzysowych na obszarze gminy to drugi z etapów prac delimitacyjnych. Celem prac związanych z realizacją etapu jest przede wszystkim przeprowadzenie wnikliwej analizy koncentracji negatywnych zjawisk społecznych wraz z rozpoznaniem ich skali i rozmieszczenia przestrzennego. Rezultatem prac ma być trafna, rzetelna i obrazująca konkretną rzeczywistość diagnoza problemów społecznych i pozaspołecznych, która pozwala określić obszary kryzysowe gminy. Liczba analizowanych wskaźników powinna być możliwie duża i różnorodna. Dlatego ten etap skupił się po pierwsze na zgromadzeniu danych wyjściowych dla każdego ze wskaźników, a następnie na ich normalizacji, tj. sprowadzenia do wspólnego mianownika, pozwalającego porównywać analizowane obszary. Proces normalizacji wskaźników opisany został w rozdziale 4.3 Metoda wyznaczania wskaźnika syntetycznego zgodnie z metodą Perkala. Znormalizowane wskaźniki przeniesione zostały na podkłady mapowe, które obrazują rozkład poszczególnych zmiennych na terenie miasta. Ostatnim z etapów prac, było opracowanie wskaźników syntetycznych – map scalających ogół analizowanych danych, które pokazują obszary o największej koncentracji problemów poddanych analizie. Mapy te stanowią podstawę do wskazania obszarów kryzysowych miasta, a następnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

3

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego opiera się o wyniki syntezy analizy problemów społecznych i pozaspołecznych, które pozwalają wskazać obszary kryzysowe. Szczegółowe informacje na temat wyznaczonego obszaru zdegradowanego, zawarte zostały w rozdziale 10. Synteza analizy statystycznej. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego.

Zgodnie z wymogami stawianymi w ustawie o rewitalizacji, na podstawie zebranych informacji i przeprowadzonych analiz, w ramach delimitacji wskazuje się obszary w gminie będące w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych. Obszary można uznać za

zdegradowane, jeżeli w wyniku przeprowadzonej analizy problemów społecznych, obserwuje się na danym terenie natężenie problemów społecznych oraz występowanie co najmniej jednego problemu diagnozowanego w ramach sfery pozaspołecznej. Najczęściej obszar zdegradowany to kilka niepowiązanych ze sobą przestrzennie (bez wspólnych granic) fragmentów gminy. Podobna sytuacja wystąpiła w Chorzowie, co zostało zobrazowane w rozdziale 10.

4

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji realizowane jest na wskazanym obszarze zdegradowanym. Ważną przesłanką dla wyznaczenia obszaru rewitalizacji (oprócz czynników wskazujących na poziom degradacji obszaru), jest także jego istotność dla rozwoju lokalnego. Innymi słowy, w obszar rewitalizacji mogą zostać włączone także tereny niezamieszkałe, na których nie występują bezpośrednio problemy społeczne, lecz

są to obszary ważne ze względu na możliwość podjęcia działań interwencyjnych, które mogą zmienić funkcjonowanie obszaru rewitalizacji i mogą przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym zdiagnozowanym na obszarze. Zgodnie z zapisami ustawy obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy i zamieszkały przez więcej niż 30% wszystkich mieszkańców gminy. Informacje na temat wyznaczonego obszaru rewitalizacji oraz szczegółowe mapy obszaru znajdują się w rozdziale 11. Obszar rewitalizacji miasta Chorzowa. Przygotowana diagnoza delimitacyjna określająca obszar i uzasadniająca wybór obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z pozostałymi wymaganymi dokumentami przedstawiona została do konsultacji społecznych.

4.2 Dobór kryteriów delimitacji obszaru zdegradowanego

Dla prawidłowego przeprowadzenia delimitacji analizowanych obszarów konieczny był wybór odpowiednich zmiennych, które w sposób istotny je różnicują. Ze względu na charakter miasta i występujące w nim zjawiska społeczne, jak również gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne, konieczne było zbadanie szeregu zmiennych i wypracowanie katalogu umożliwiającego analizę na każdym poziomie wskazanym w Ustawie o rewitalizacji. Przyjęcie takiej metodologii pracy umożliwiło pokazanie problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych i infrastrukturalnych na najbardziej szczegółowym poziomie. Przeprowadzone prace umożliwiły wypracowanie zbioru zmiennych zaprezentowanych w poniższej tabeli.

Tabela 2 Kryteria delimitacji

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis zmiennej	Charakter wskaźnika
Sfera społeczna	1	Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców	Wskaźnik określający poziom kapitału ludzkiego. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Chorzów	Stymulanta
	2	Saldo migracji na 1000 ludności	Wskaźnik obrazujący różnicę między liczbą zameldowań i wymeldowań odnotowanych na terenie obszaru. Wartość prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Chorzów	Stymulanta
	3	Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 1000 ludności	Wskaźnik obrazujący liczbę osób znajdujących się w wieku przedprodukcyjnym (wiek, w którym ludność nie osiągnęła jeszcze zdolności do pracy, tj. grupa wieku 0 - 17 lat) zamieszkujących na terenie obszaru. Wartość prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Chorzów	Stymulanta
	4	Ludność w wieku produkcyjnym na 1000 ludności	Wskaźnik obrazujący liczbę osób znajdujących się w wieku produkcyjnym (wiek zdolności do pracy, tj. dla mężczyzn grupa wieku 18-64 lata, dla kobiet - 18-59 lat) zamieszkujących na terenie obszaru. Wartość prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Chorzów	Stymulanta
	5	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności	Wskaźnik obrazujący liczbę osób znajdujących się w wieku poprodukcyjnym (wiek, w którym osoby zazwyczaj kończą pracę zawodową, tj. dla mężczyzn - 65 lat i więcej, dla kobiet - 60 lat i więcej) zamieszkujących na terenie obszaru. Wartość prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Urząd Miasta Chorzów	Destymulanta
	6	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 ludności	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy. Zmienna prezentowana w formie średniej przeliczeniowej pokazującej liczbę osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie	Destymulanta
	7	Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym ogółem. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie	Destymulanta

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis zmiennej	Charakter wskaźnika
	8	Długotrwale bezrobotni na 1000 ludności	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób długotrwale bezrobotnych. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie	Destymulanta
	9	Liczba bezrobotnych do 30 r.ż. na 1000 ludności	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób bezrobotnych do 30 r.ż. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie	Destymulanta
	10	Liczba bezrobotnych powyżej 50 r.ż. na 1000 ludności	Wskaźnik skupiający się na ocenie sytuacji społeczności obszaru na lokalnym rynku pracy - udziału osób bezrobotnych po 30 r.ż. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie	Destymulanta
	11	Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 ludności	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta
	12	Liczba klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 ludności	Wskaźnik opisujący popyt na usługi ośrodka pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący stan lokalnej społeczności w zakresie liczby klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta
	13	Kwota przyznanych świadczeń na 1000 ludności	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący wielkości udzielonych świadczeń w zł, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta
	14	Liczba udzielonych świadczeń na 1000 ludności	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący liczbę udzielonych świadczeń, w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis zmiennej	Charakter wskaźnika
	15	Liczba osób pobierających świadczenia z powodu niepełnosprawności na 1000 ludności	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia przez osoby z niepełnosprawnością (lub ze względu na niepełnosprawność) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta
	16	Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na 1000 ludności	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia ze względu na ubóstwo w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta
	17	Liczba dzieci korzystających z dożywiania na 1000 ludności	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia związane z dożywianiem dzieci w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta
	18	Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny na 1000 ludności	Wskaźnik opisujący popyt na usługi pomocy społecznej na danym obszarze oraz obrazujący poziom zapotrzebowania na świadczenia związane z korzystaniem z usług asystenta rodziny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta
	19	Liczba osób pobierających świadczenia z powodu alkoholizmu na 1000 ludności	Wskaźnik obrazujący potrzeby lokalnej społeczności w zakresie pomocy społecznej, uwzględniający liczbę osób zarejestrowanych w MOPS, mających problemy z alkoholem. Zmienna zestandaryzowana, prezentowana w formie przeliczeniowej na 1000 mieszkańców. Źródło danych: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie	Destymulanta
	20	Liczba głosów oddanych w budżecie obywatelskim na 1000 ludności	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów miasta. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem liczby oddanych głosów w budżecie obywatelskim na 1000 ludności. Źródło danych: KRS rejestr stowarzyszeń	Stymulanta
	21	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 ludności	Wskaźnik obrazujący poziom aktywności społecznej mieszkańców poszczególnych obszarów miasta. Wskaźnik prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych organizacji społecznych na 1000 ludności. Źródło danych: KRS rejestr stowarzyszeń	Stymulanta

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis zmiennej	Charakter wskaźnika
	22	Liczba zdarzeń drogowych na 1 ha	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych w latach 2017-2021. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1 ha. Źródło danych: Cyfrowe Obserwatorium Bezpieczeństwa województwa śląskiego: https://policja.orsip.pl/	Destymulanta
	23	Liczba ofiar zdarzeń drogowych na 1 ha	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych ofiar zdarzeń drogowych w latach 2017-2021. Zmienna prezentowana w formie przeliczeniowej pokazującej liczbę zdarzeń drogowych na 1 ha. Źródło danych: Cyfrowe Obserwatorium Bezpieczeństwa województwa śląskiego: https://policja.orsip.pl/	Destymulanta
Sfera środowiskowa	1	Masa wyrobów azbestowych pozostała do unieszkodliwienia na 1 ha [kg]	Wskaźnik zagrożenia wyrobami azbestowymi wyliczony został w oparciu o dane zawarte w zestawieniach dotyczących Bazy Azbestowej. Źródło: Baza Azbestowa: https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/	Destymulanta
	2	Średnie roczne stężenie pyłu PM2.5 [µg/m³]	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi potrzebami środowiskowymi. Zmienna skategoryzowana na podstawie średniego rocznego stężenia pyłu PM2.5 [µg/m³]. Źródło danych: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta
	3	Średnie roczne stężenie pyłu PM10 [µg/m³]	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi potrzebami środowiskowymi. Zmienna skategoryzowana na podstawie średniego rocznego stężenia pyłu PM10 [µg/m³]. Źródło danych: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta
	4	Średnie roczne stężenie benzo(a)pirenu [ng/m³]	Wskaźnik obrazujący obszary z największymi potrzebami środowiskowymi. Zmienna skategoryzowana na podstawie średniego rocznego stężenia benzo(a)pirenu [ng/m³]. Źródło danych: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska: https://powietrze.gios.gov.pl/	Destymulanta
	5	Tereny zagrożone hałasem dziennym [dB]	Wskaźnik przedstawiający tereny zagrożone hałasem dziennym (wskaźnik L _{DWN}). Wskaźnik obejmuje następujące źródła hałasu: drogowe, szynowe oraz przemysłowe. Źródło danych: https://geoportal.chorzow.eu/	Destymulanta
Sfera techniczna	1	Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 100 Mb/s	Dostęp do szybkiej sieci internetowej. Wskaźnik określa udział liczby budynków znajdujących się w zasięgu sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s do liczby budynków ogółem. Źródło danych: Urząd Komunikacji Elektronicznej: https://mapbook.uke.gov.pl/	Stymulanta

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis zmiennej	Charakter wskaźnika
	2	Liczba obiektów zabytkowych na 1 ha	Wskaźnik obrazujący zagęszczenie obiektów zabytkowych na poszczególnych obszarach, których obecność generuje rosnące koszty związane z konserwacją i modernizacją. Źródło: Rejestr Zabytków Województwa Śląskiego; Gminna Ewidencja Zabytków.	Destymulanta
	3	Długość sieci wodno-kanalizacyjnej przewidzianej do budowy, przebudowy lub remontu na 1 ha	Wskaźnik odnoszący się do długości sieci wodno-kanalizacyjnej wymagającej rozbudowy, przebudowy lub remontu na danym obszarze. Zmienna wyrażona jako średnia długość infrastruktury wymagającej podjęcia działań inwestycyjnych w przeliczeniu na 1 ha. Źródło danych: Chorzowsko - Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Destymulanta
	4	Liczba budynków na 1 ha	Wskaźnik opisujący gęstość zabudowy na poszczególnych obszarach. Nadmierne zagęszczenie budynków traktowane jest jako element obniżający walory funkcjonalne przestrzeni, ze względu na ograniczenie dostępu do przestrzeni zielonych oraz innych rozwiązań i infrastruktury. Źródło danych: Urząd Miasta Chorzów	Destymulanta
	5	Udział budynków mieszkalnych zbudowanych przed rokiem 1989 w liczbie budynków mieszkalnych ogółem	Wskaźnik skupiający się na ocenie rozwoju danego obszaru pod kątem mieszkalnictwa (budownictwa mieszkaniowego) w okresie po przemianie ustrojowej w 1989 r. Wskaźnik wskazuje również na poziom zapotrzebowania na działania remontowe w budynkach mieszkaniowych. Źródło danych: Urząd Miasta Chorzów	Destymulanta
Sfera funkcjonalno-przestrzenna	1	Dostępność komunikacyjna	Wskaźnik przedstawiający liczbę przystanków autobusowych i tramwajowych dostępnych w promieniu 200 m od badanej jednostki. Źródło danych: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)	Stymulanta
	2	Liczba punktów użyteczności publicznej na 1000 mieszkańców	Wskaźnik określa poziom dostępności punktów użyteczności publicznych (obiekty: administracji publicznej, oświaty i nauki, kultury, służby zdrowia, sakralne, transportu, apteki, urzędy pocztowe). Poddano go ocenie na podstawie liczby obiektów na 1000 mieszkańców. Źródło danych: https://geoportal.orsip.pl/poi	Stymulanta
	3	Tereny poprzemysłowe	Mapa przedstawia rozmieszczenie terenów przemysłowo-składowych, składowisk odpadów oraz wyrobisk i zwałowisk. Źródło danych: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)	Destymulanta
	4	Udział terenów zielonych w powierzchni ogółem	Wskaźnik obrazujący dostępność terenów zielonych (las, zadrzewienia, parki, ogródki działkowe, ogród zoologiczny), prezentowany w formie przeliczeniowej pokazującej udział terenów zielonych w powierzchni ogółem. Źródło danych: Baza Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)	Stymulanta

Kategoria	Lp.	Wskaźnik	Opis zmiennej	Charakter wskaźnika
	5	Udogodnienia dla osób ze szczególnymi potrzebami na 1 ha	Wskaźnik skupiający się na ocenie stopnia dostosowania przestrzeni publicznej do osób ze szczególnymi potrzebami. We wskaźniku wzięto pod uwagę stopień dostosowania do osób z niepełnosprawnością miejsc parkingowych oraz przejść dla pieszych. Źródło danych: Urząd Miasta Chorzów	Stymulanta
	6	Dostęp do budynków użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami	Wskaźnik odnoszący się do stopnia dostosowania budynków użyteczności publicznej (budynki biurowe, budynek transportu i użyteczności, Zakład Komunalny "PGM", budynki mieszkalne, budynki oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe) do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wskaźnik wyrażony jako liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami położonych w promieniu 500 m od badanej jednostki. Źródło danych : https://deklaracja-dostepnosci.info	Stymulanta
Sfera gospodarcza	1	Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej stosunkiem zarejestrowanych działalności gospodarczych do liczby ludności. Źródło: https://dane.biznes.gov.pl/	Stymulanta
	2	Udział nowo zarejestrowanych podmiotów w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych	Wskaźnik obrazujący poziom rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych obszarach, prezentowany w formie przeliczeniowej wyrażanej w wartości procentowej, jaką stanowią nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w ich ogólnej liczbie w danym obszarze. Źródło: https://dane.biznes.gov.pl/	Stymulanta

Źródło: opracowanie własne

Powyżej wymienione zmienne zostały zaprezentowane w kolejnych rozdziałach w formie graficznej.

4.3 Metoda wyznaczania wskaźnika syntetycznego zgodnie z metodą Perkala

Etapy powstawania wskaźnika syntetycznego degradacji społecznej przeprowadzone zostały metodą Perkala¹. Metoda ta za pomocą działań matematycznych, pozwala na przeprowadzenie normalizacji wskaźników delimitacyjnych dla każdego z pól podstawowych objętych analizą (heksagonów) oraz przygotowanie wskaźników syntetycznych, służących zobrazowaniu występowania wieloaspektowych zjawisk kryzysowych. Poszczególne etapy wyznaczania wskaźnika syntetycznego wraz z odpowiadającymi im wzorami, zaprezentowane zostały na poniższym schemacie.

1	Normalizacja poszczególnych wskaźników wg wzoru	$tij = (xij - xj) / Sj$ gdzie: tij – wartość znormalizowanego wskaźnika j dla jednostki modularnej i xij – wartość wskaźnika j dla jednostki modularnej i xj – średnia arytmetyczna wskaźnika j, Sj – odchylenie standardowe wskaźnika j
2	Określenie charakteru wskaźnika (czy dany wskaźnik jest stymulantą czy destymulantą)	• Stymulanta - wysokie wartości wskaźnika świadczą o występowaniu zjawiska pozytywnego • Destymulanta - wysokie wartości wskaźnika świadczą o występowaniu zjawiska kryzysowego
3	Określenie stymulant i destymulant przekształcenie wartości wskaźników częściowych	Jeżeli wśród wskaźników znajdzie się stymulanta, uzyskane wartości należy przekształcić zgodnie ze wzorem $zij = xij * (-1)$ gdzie: zij – wartość wskaźnika (stymulanty) po przekształceniu xij – wartość wskaźnika j dla jednostki modularnej i

¹ Źródło: Delimitacja krok po kroku, Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Departament Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami, s. 58

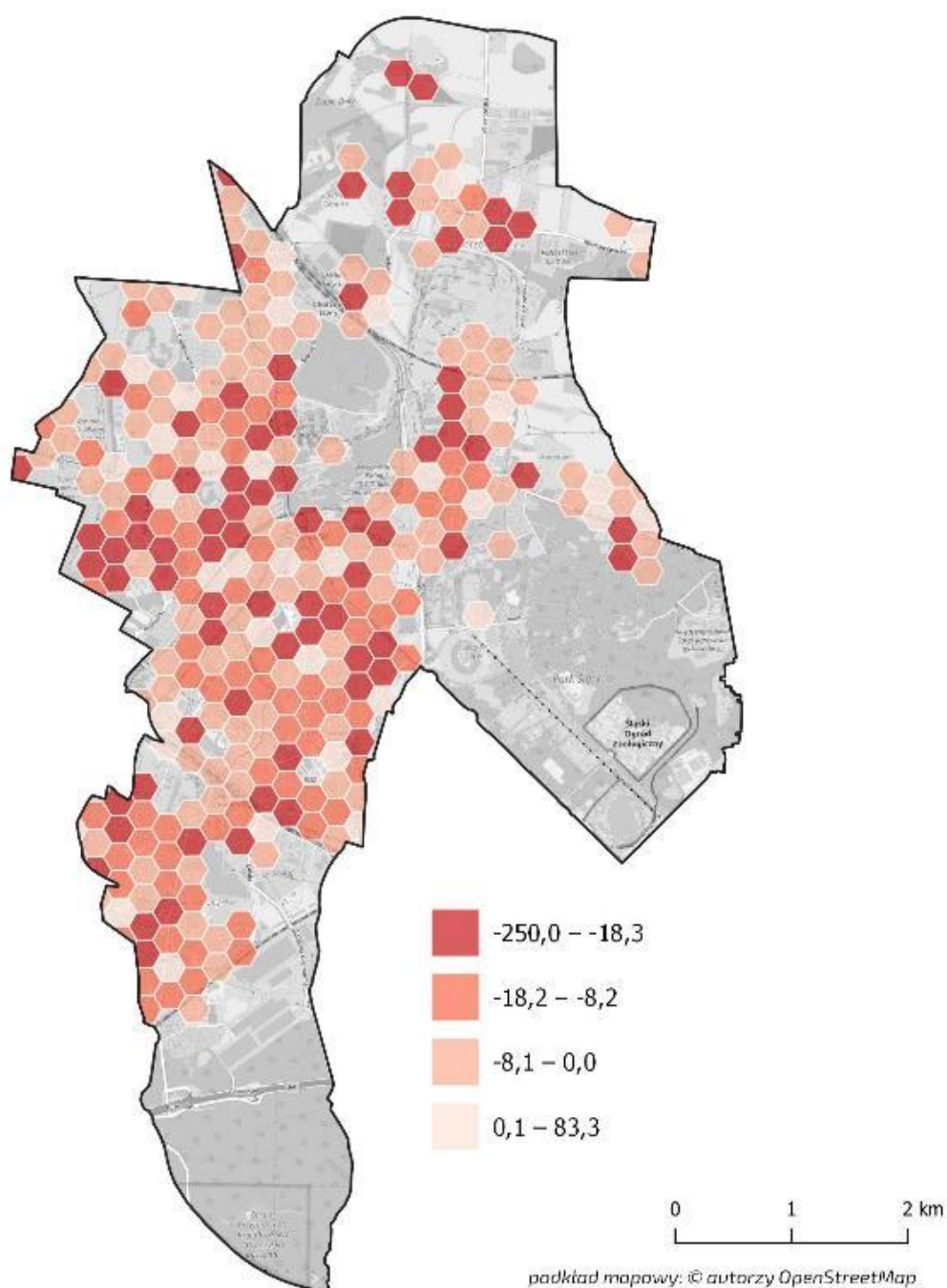
		Gdy wskaźnik jest destymulantą otrzymane w procesie normalizacji wartości pozostają bez zmian.
	Sumowanie wartości wskaźników cząstkowych	Wyznaczenie jednej wartości wskaźnika syntetycznego będącego sumą wszystkich wskaźników cząstkowych wykorzystanych do określenia negatywnych zjawisk społecznych. Dodatnia wartość wskaźnika dla danej jednostki modularnej świadczy o kryzysie, natomiast ujemna wartość ukazuje pozytywny obraz zjawisk społecznych. $Pi = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n tij$ gdzie: Pi-syntetyczny wskaźnik degradacji społecznej n- liczba wskaźników (cech) tij – wartość wskaźnikaj dla jednostki urbanistycznej

5. Sfera społeczna

W sferze społecznej zaprezentowano mapy dla każdego z przyjętych kryteriów delimitacji. Każda z prezentowanych map posiada opis odnoszący się do analizowanego wskaźnika, wraz ze skalą jego występowania oraz rozkładem terytorialnym. Rozdział kończy mapa obrazująca syntezę analizowanych wskaźników występowania kryzysu społecznego.

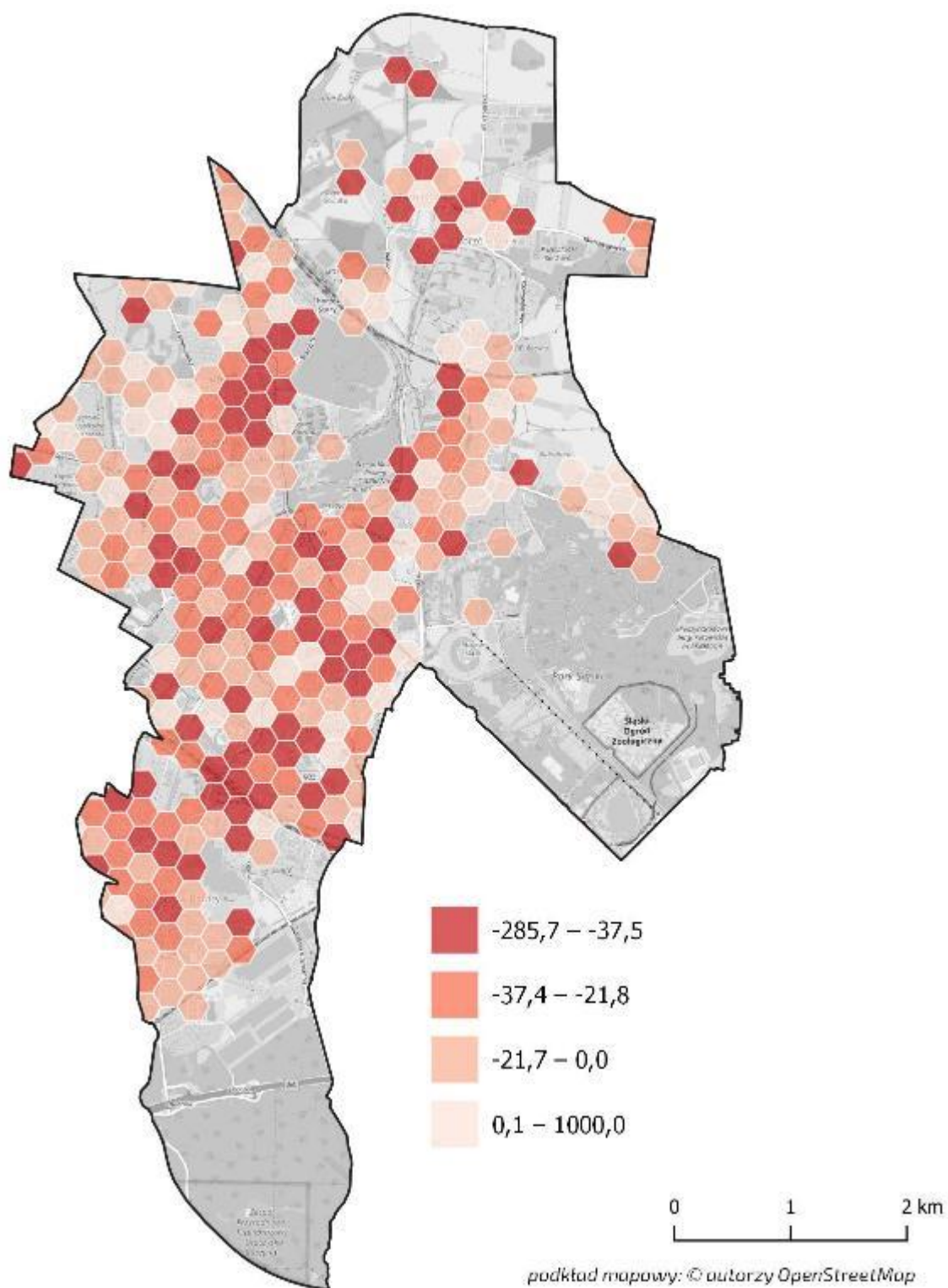

Rysunek 4 Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców

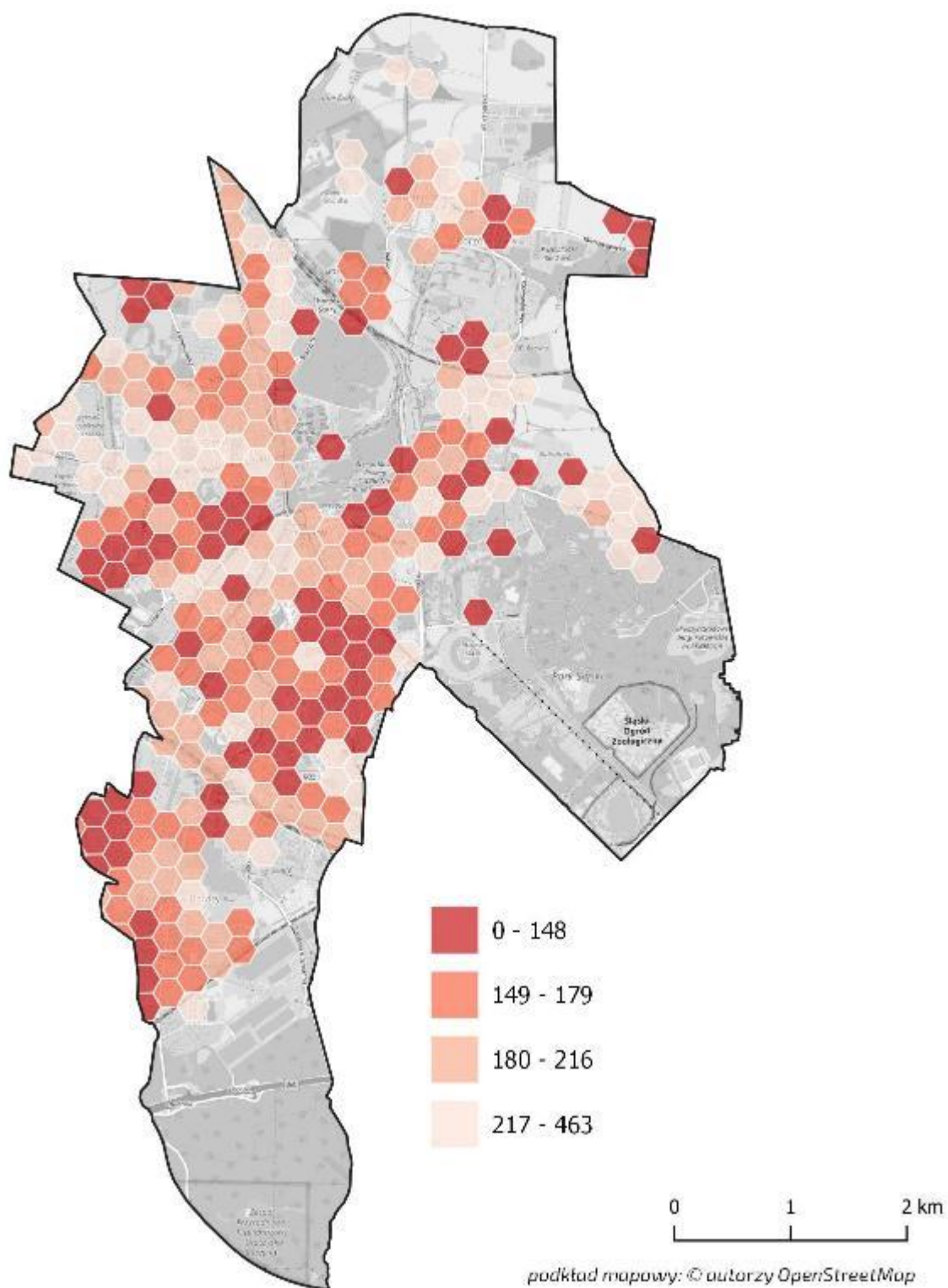
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 5 Saldo migracji na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne

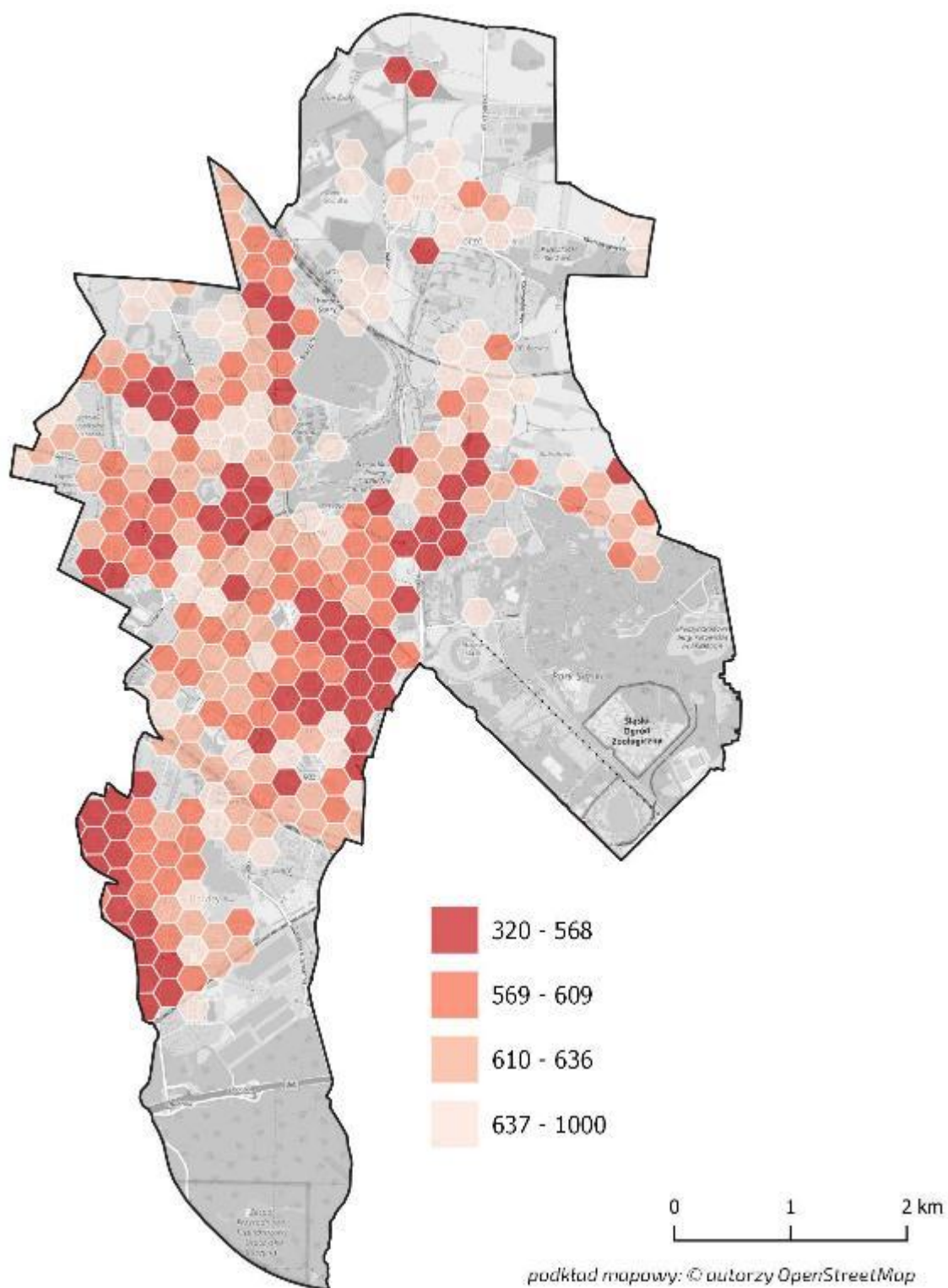
Rysunek 6 Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 1000 ludności

Źródło:

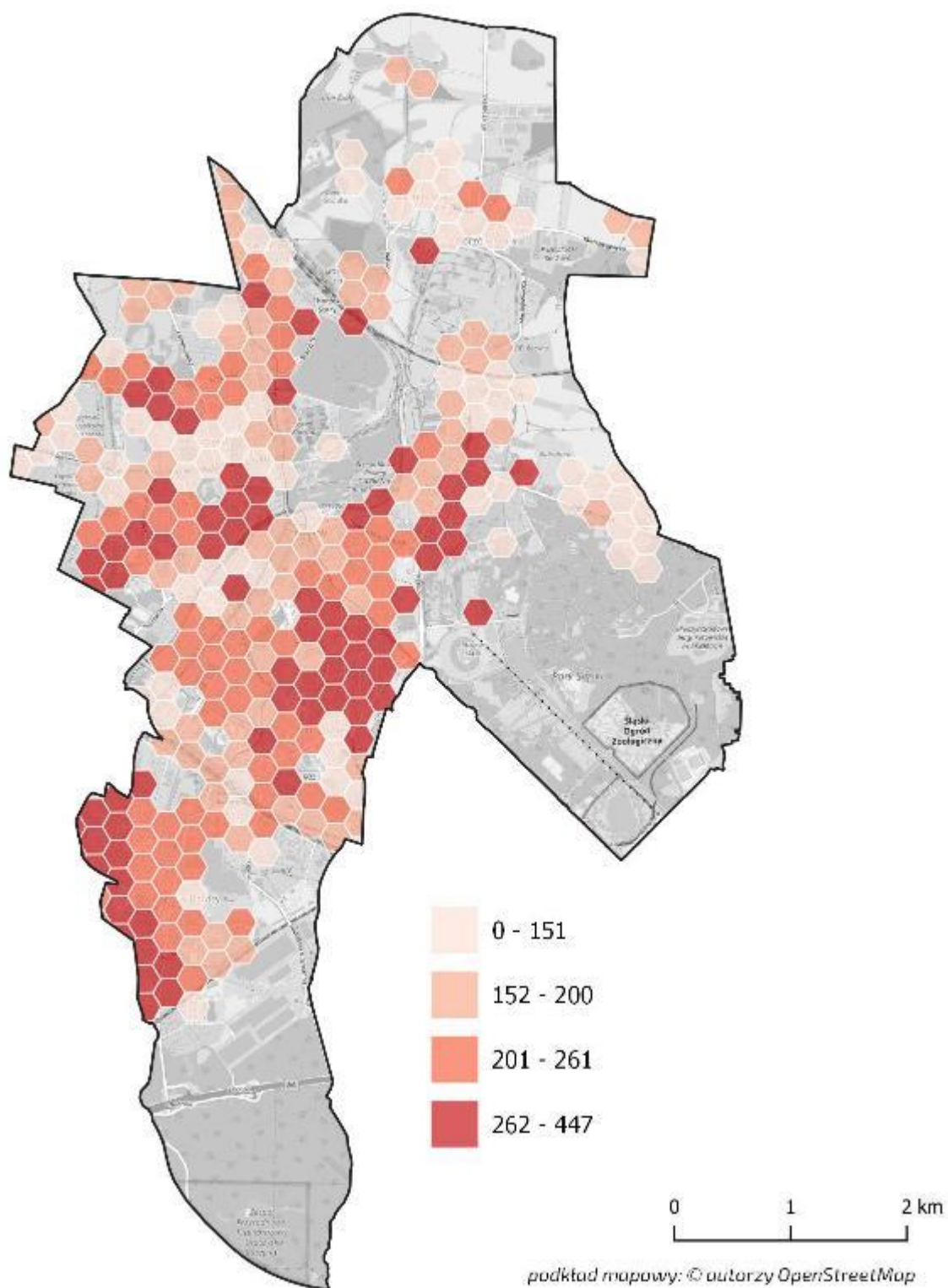
opracowanie własne

Rysunek 7 Ludność w wieku produkcyjnym na 1000 ludności

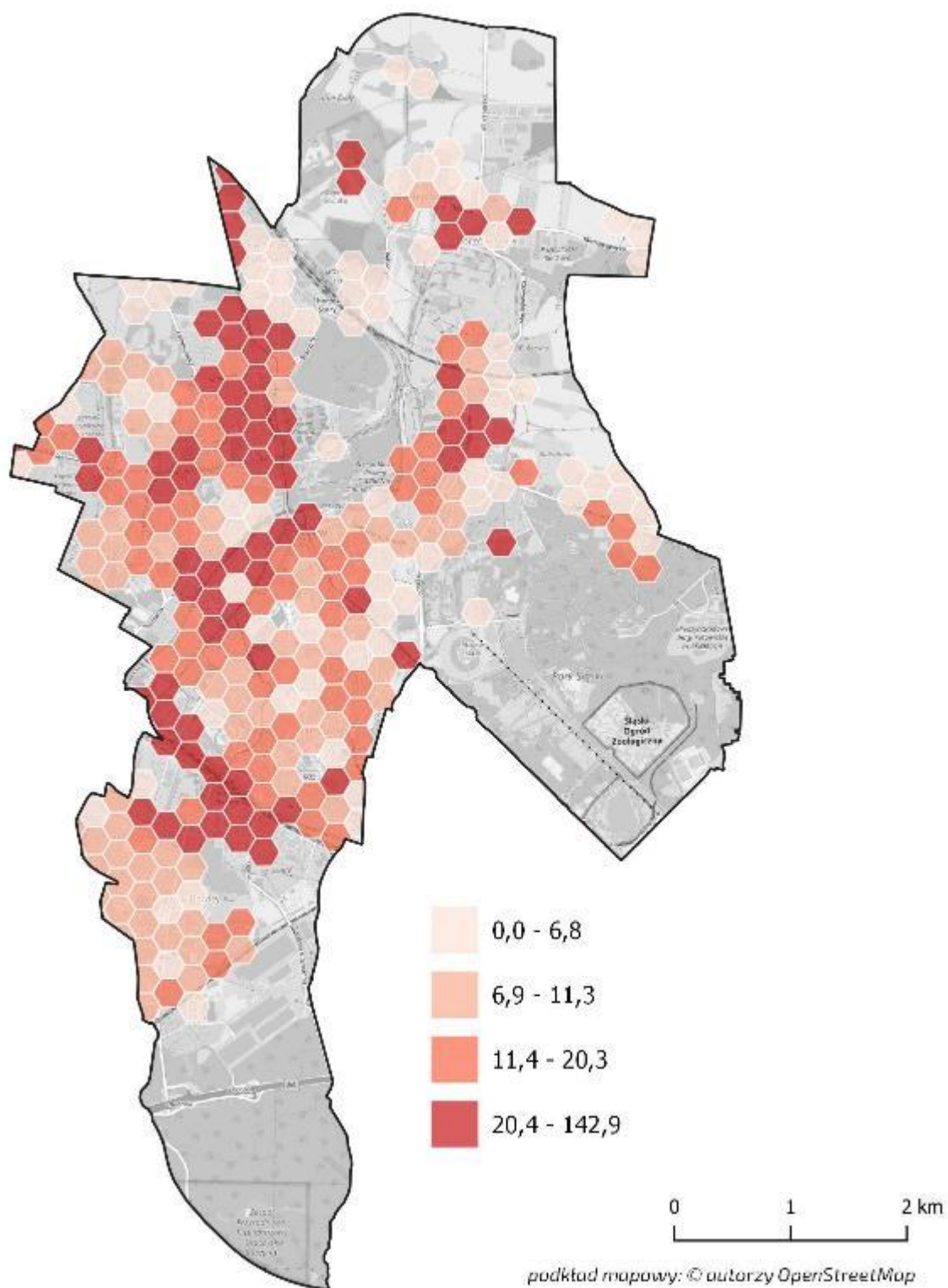
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 8 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności

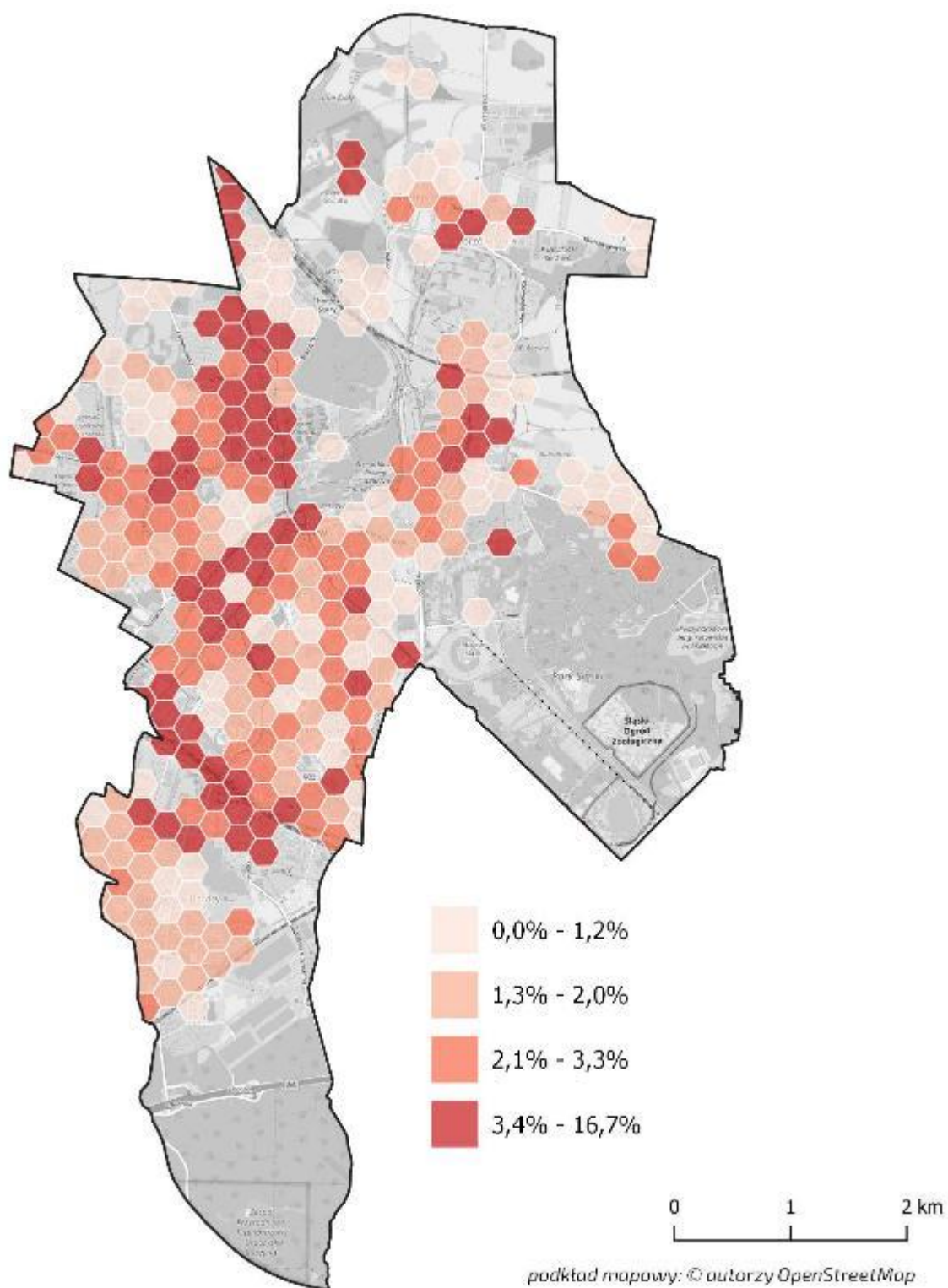
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 ludności

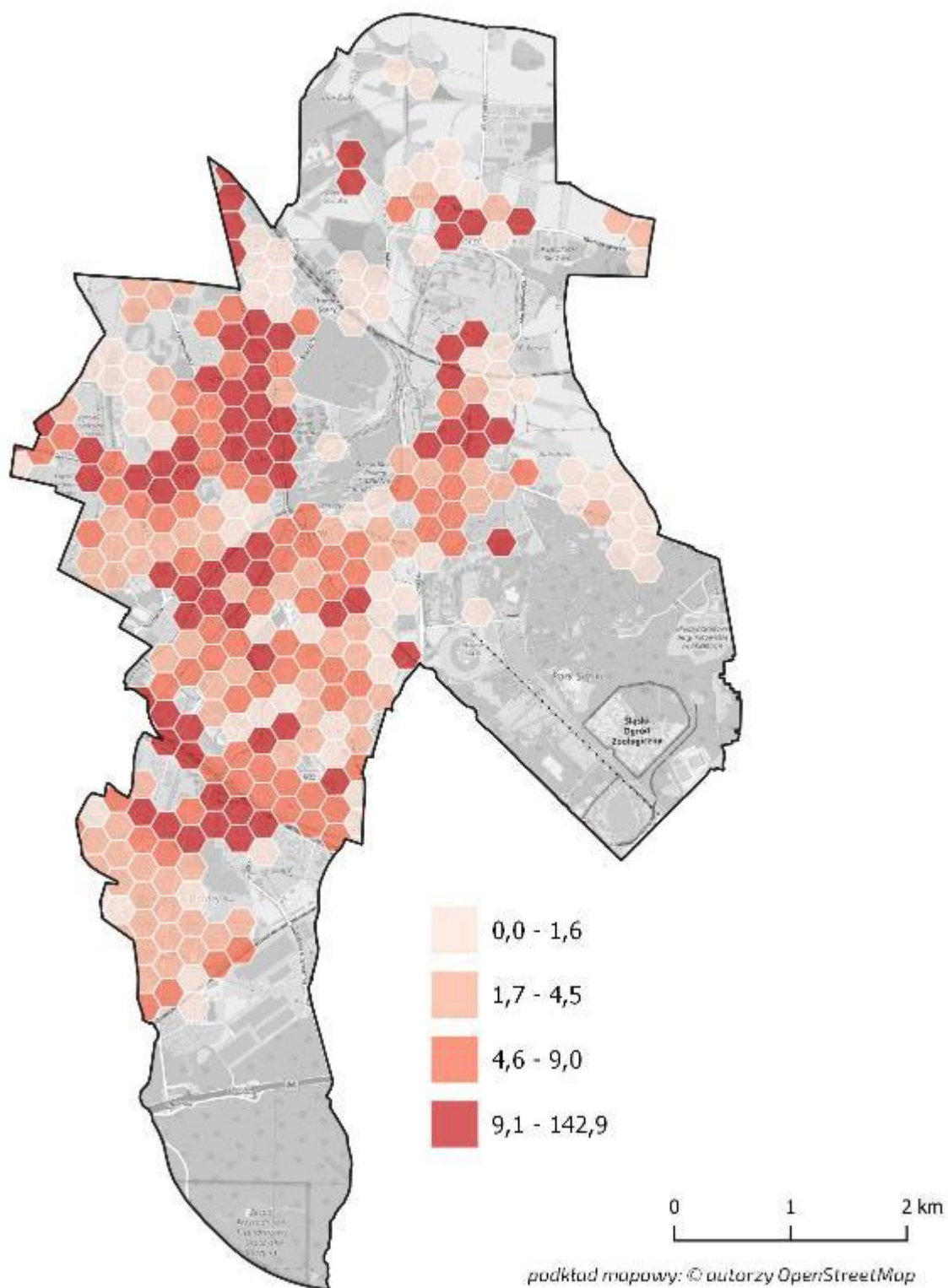
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 10 Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne

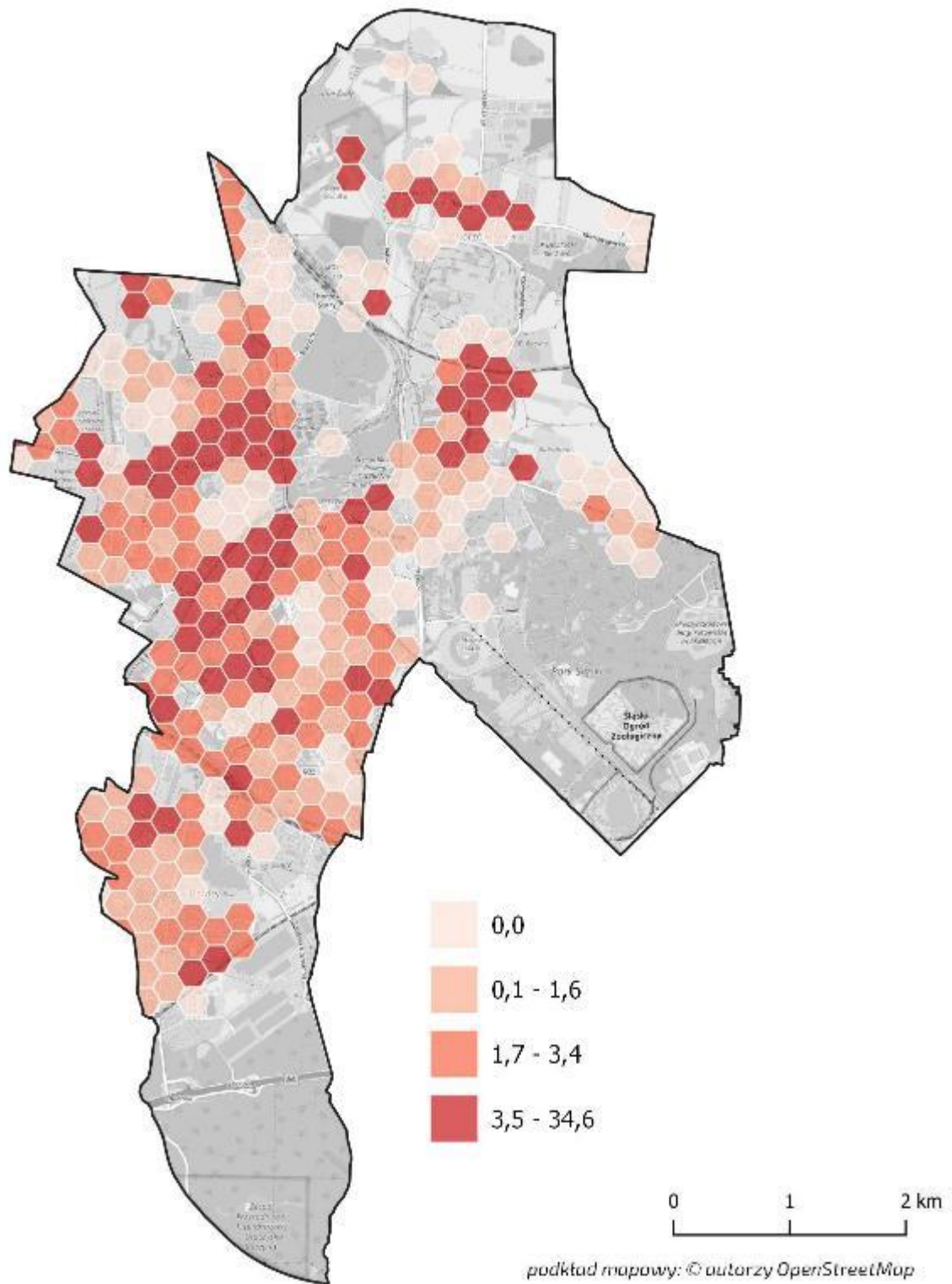
Rysunek 11 Długotrwale bezrobotni na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne

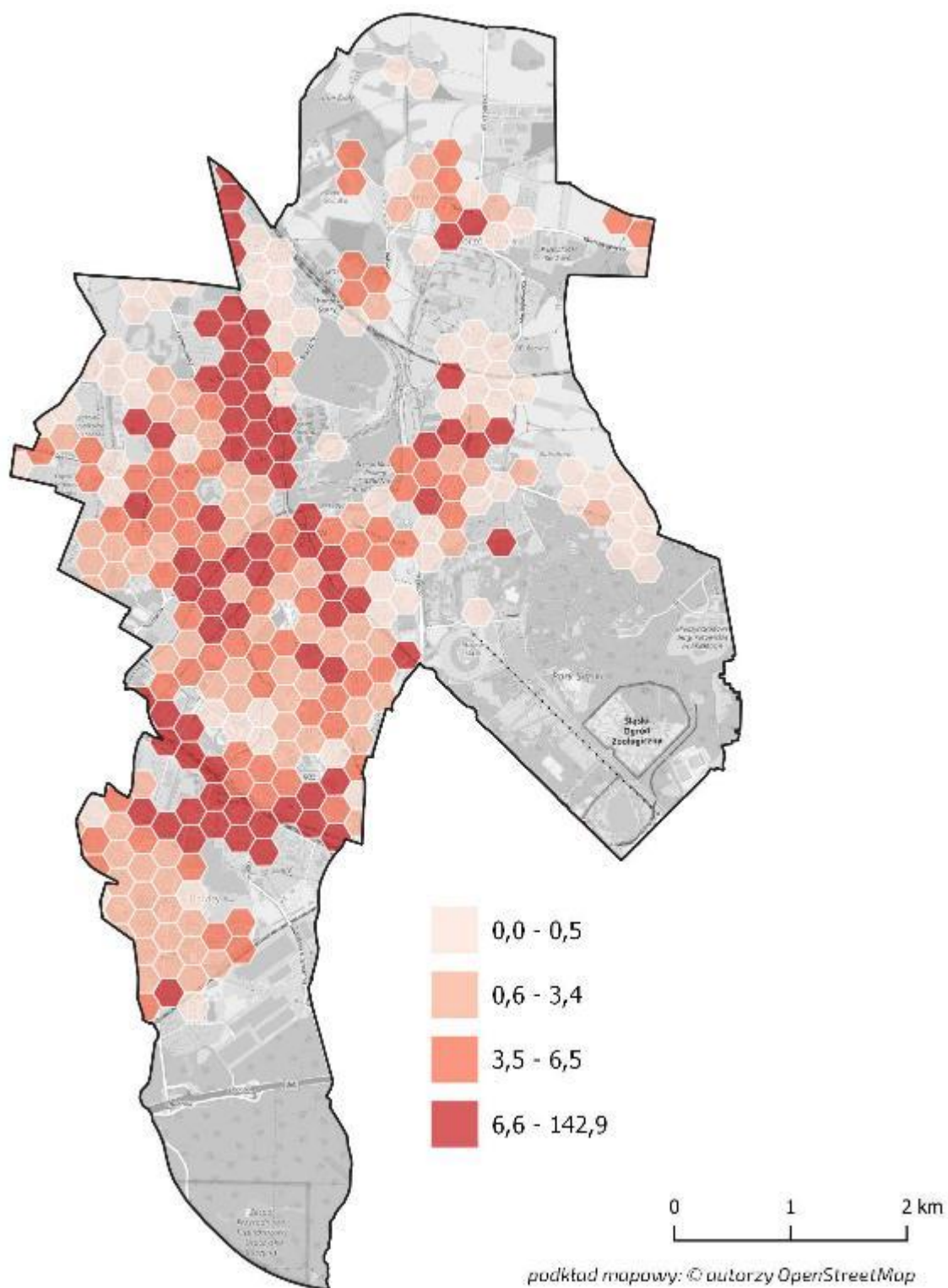
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 12 Liczba bezrobotnych do 30 r.ż. na 1000 ludności

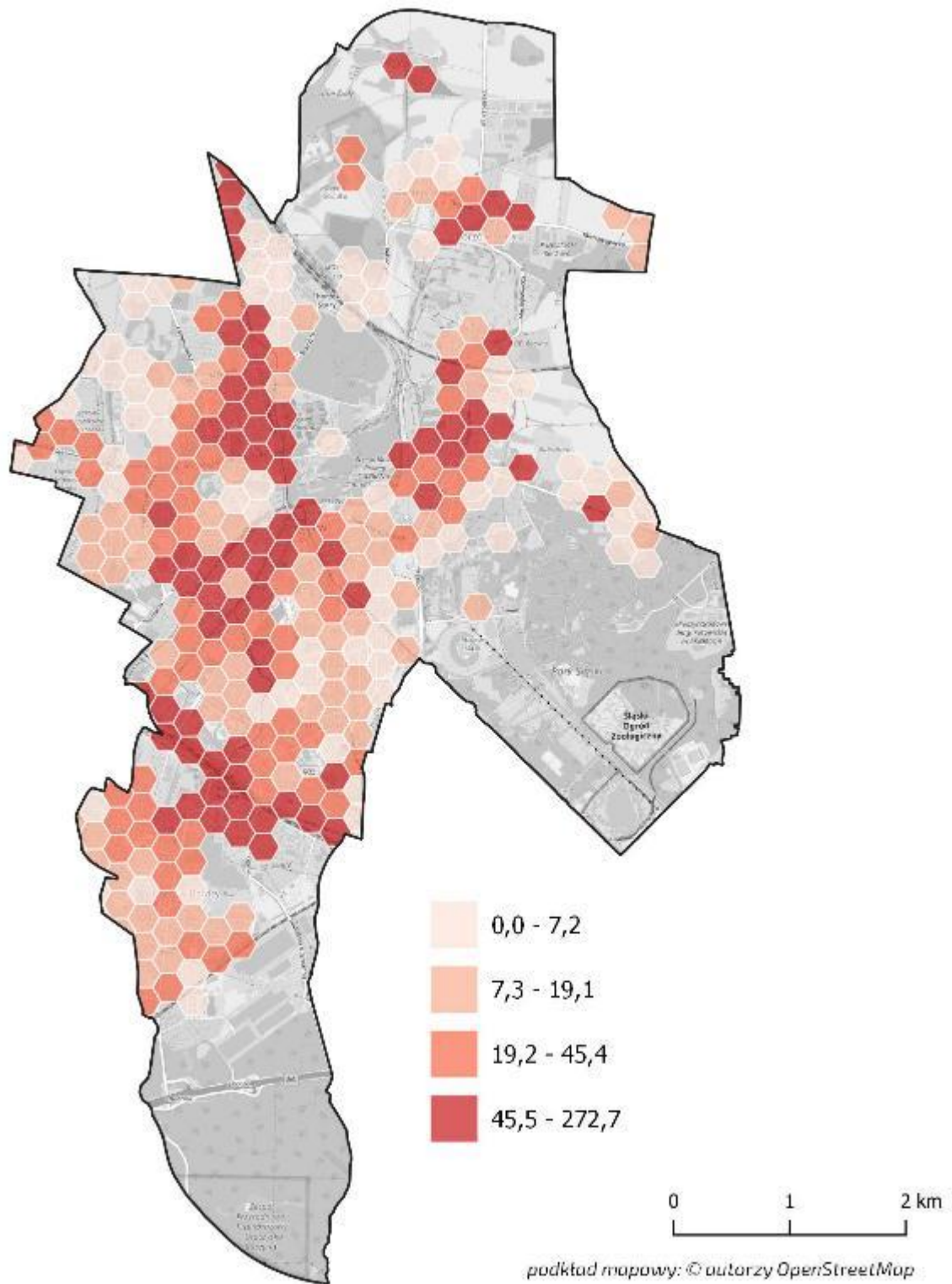
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 13 Liczba bezrobotnych powyżej 50 r.ż. na 1000 ludności

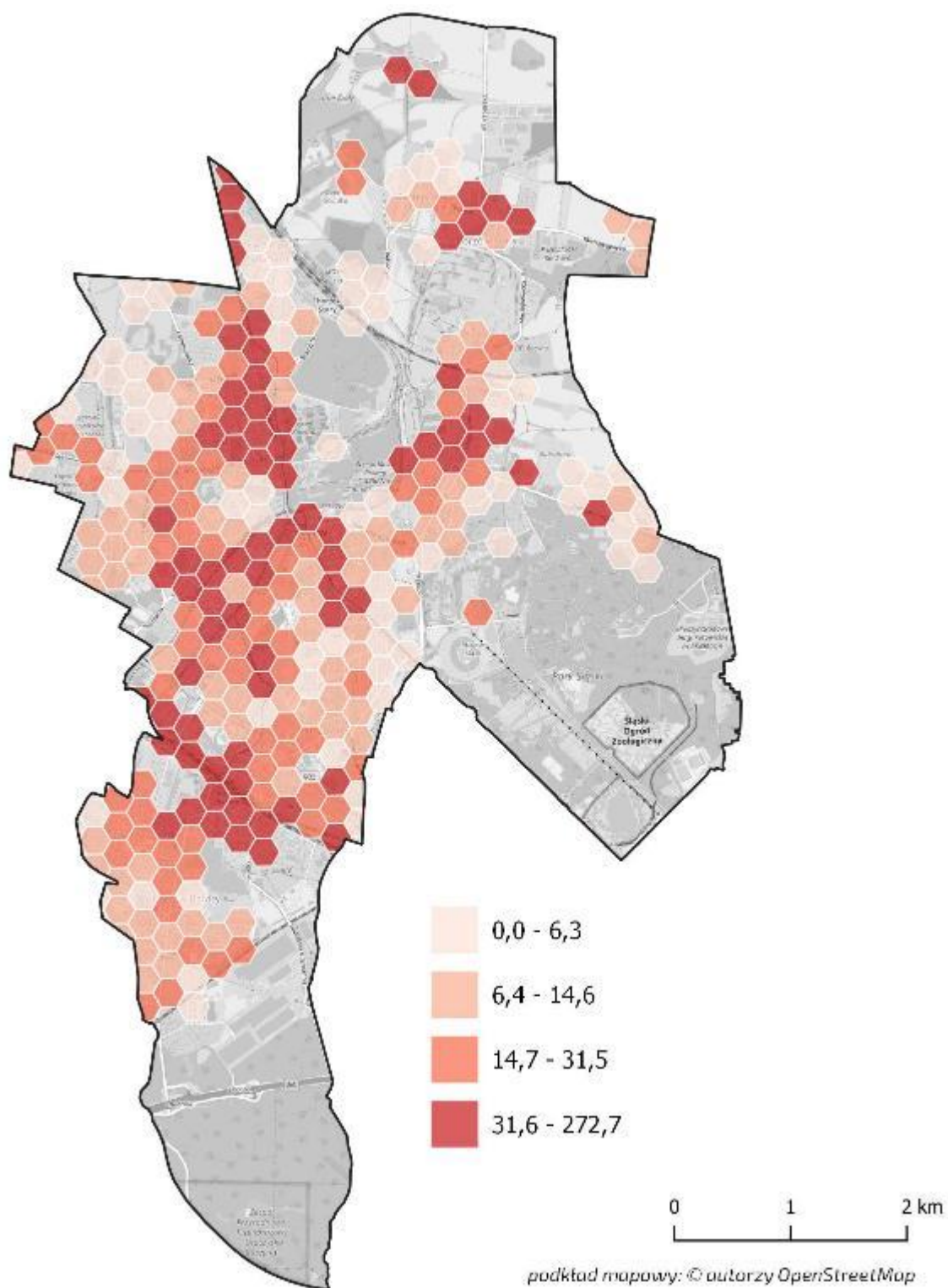
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 14 Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 ludności

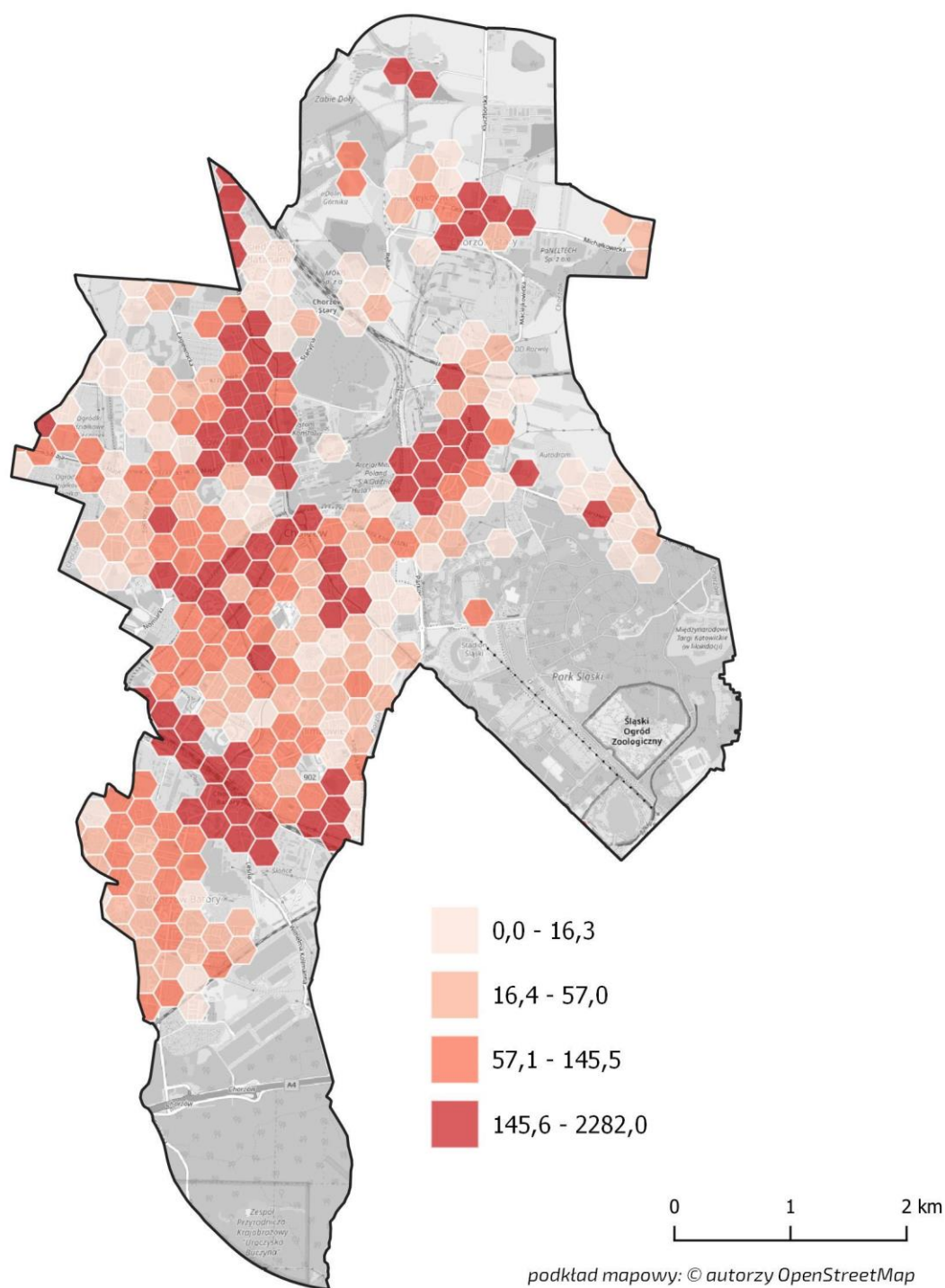
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 15 Liczba klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 ludności

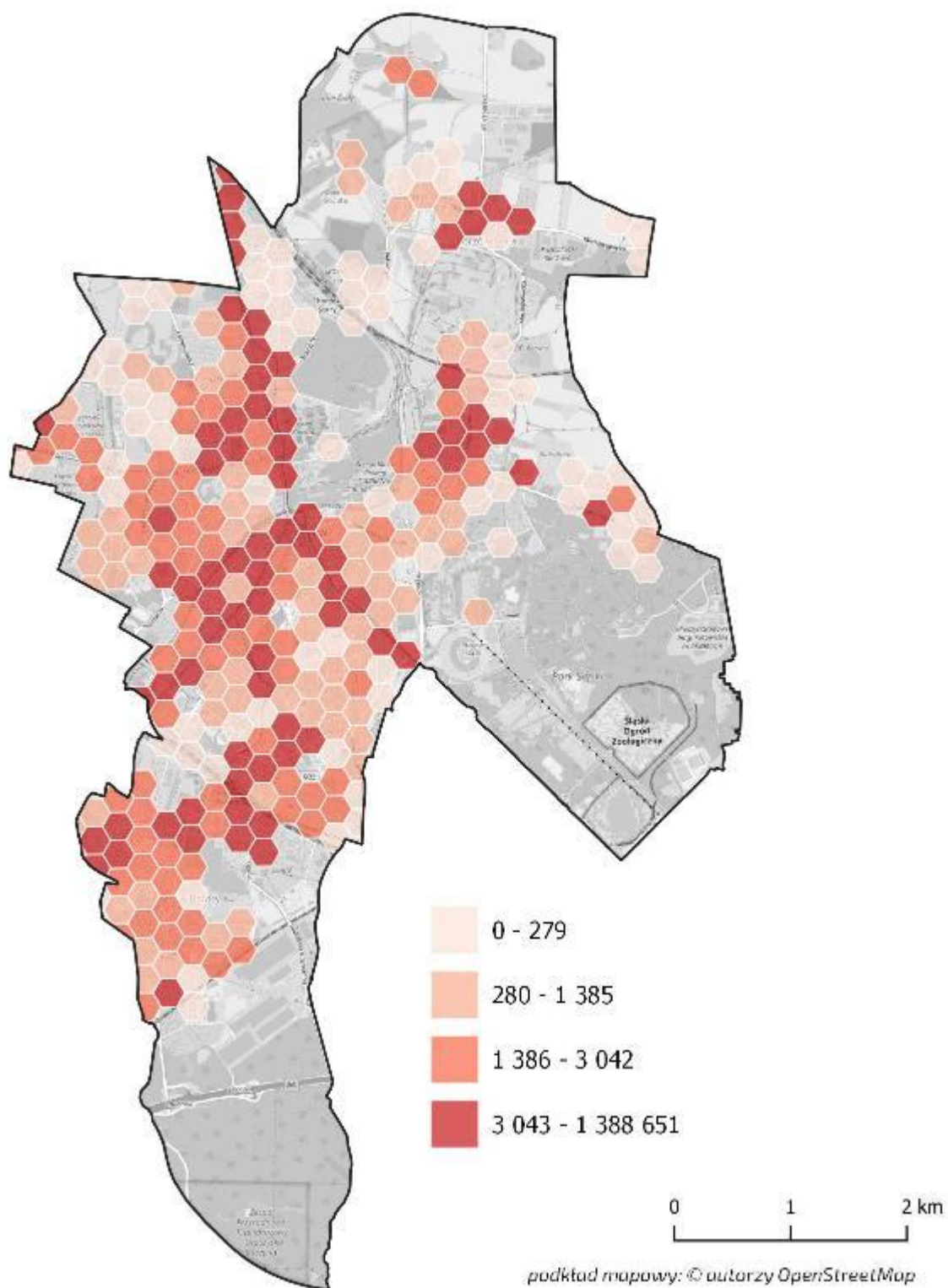
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 16 Kwota przyznanych świadczeń na 1000 ludności w tys. zł

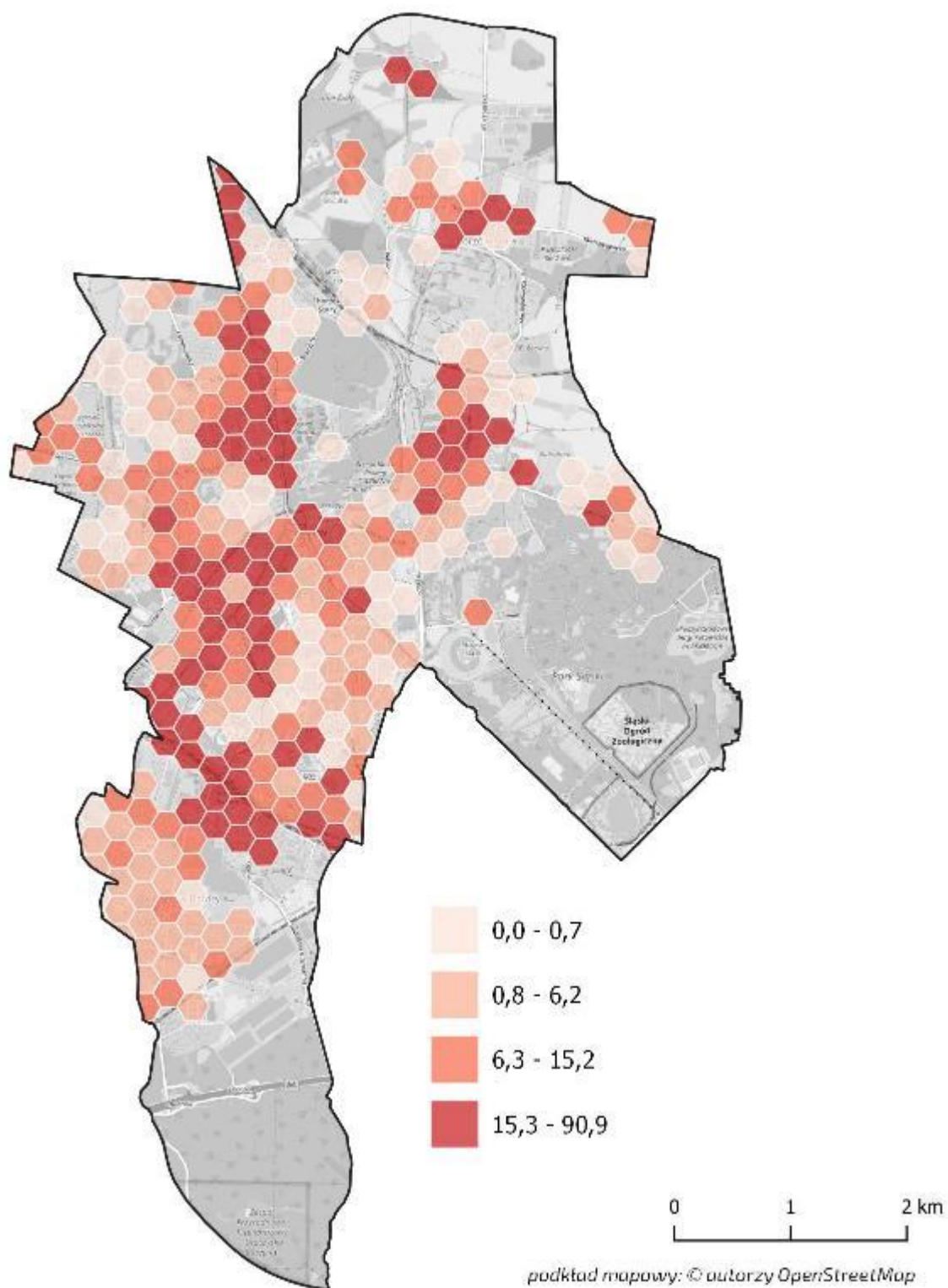
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 17 Liczba udzielonych świadczeń na 1000 ludności

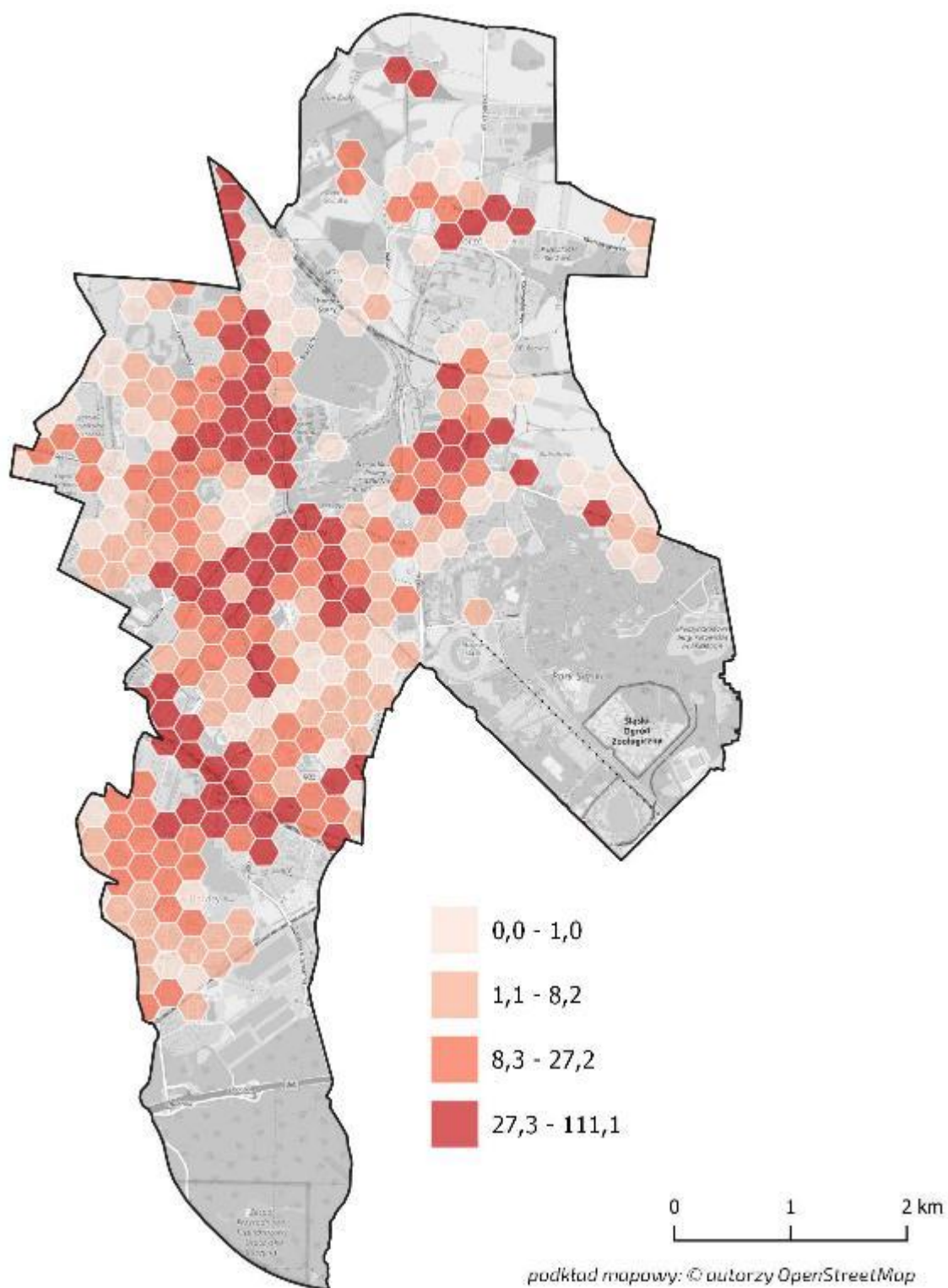
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 18 Liczba osób pobierających świadczenia z powodu niepełnosprawności na 1000 ludności

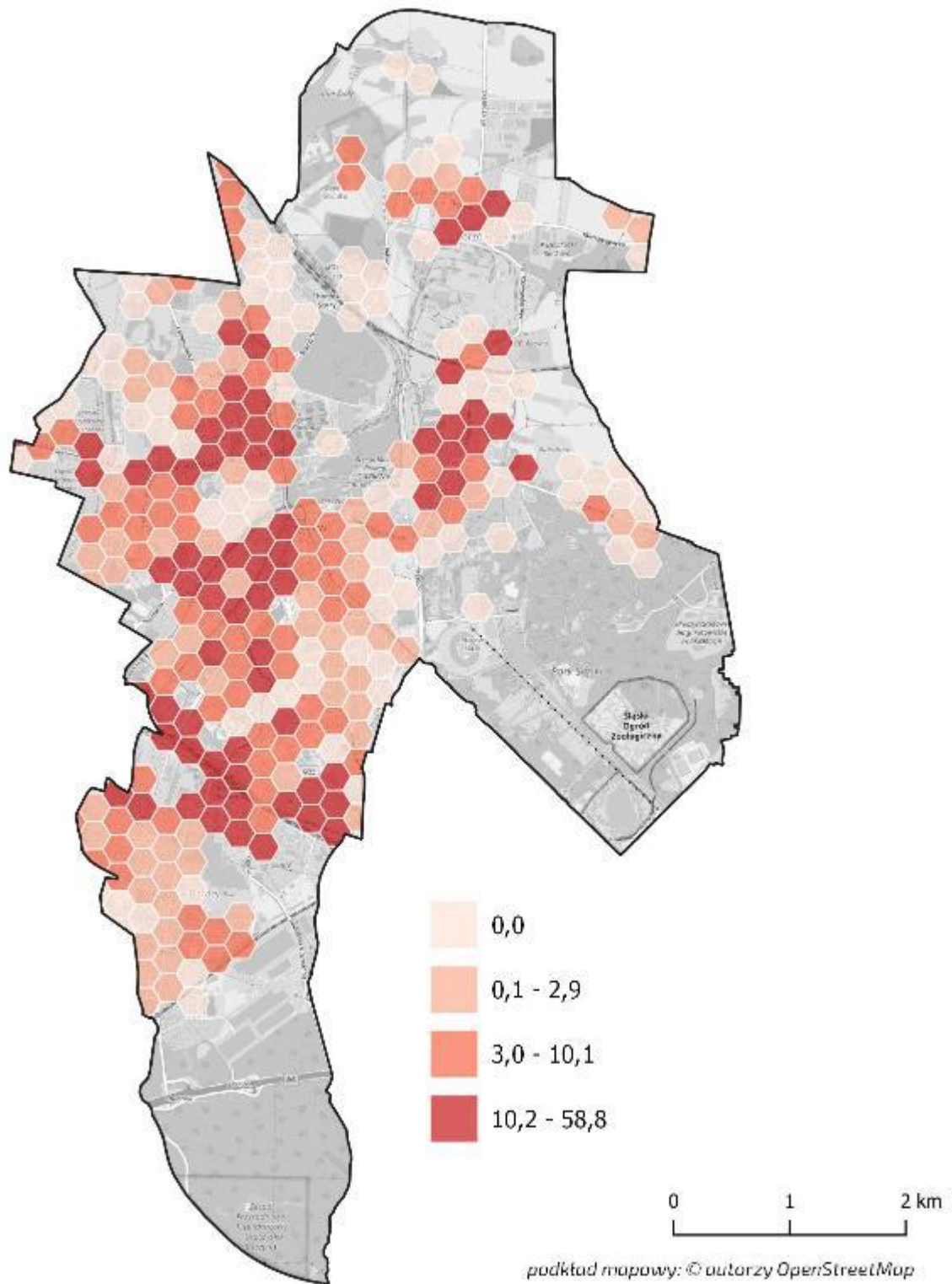
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 19 Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na 1000 ludności

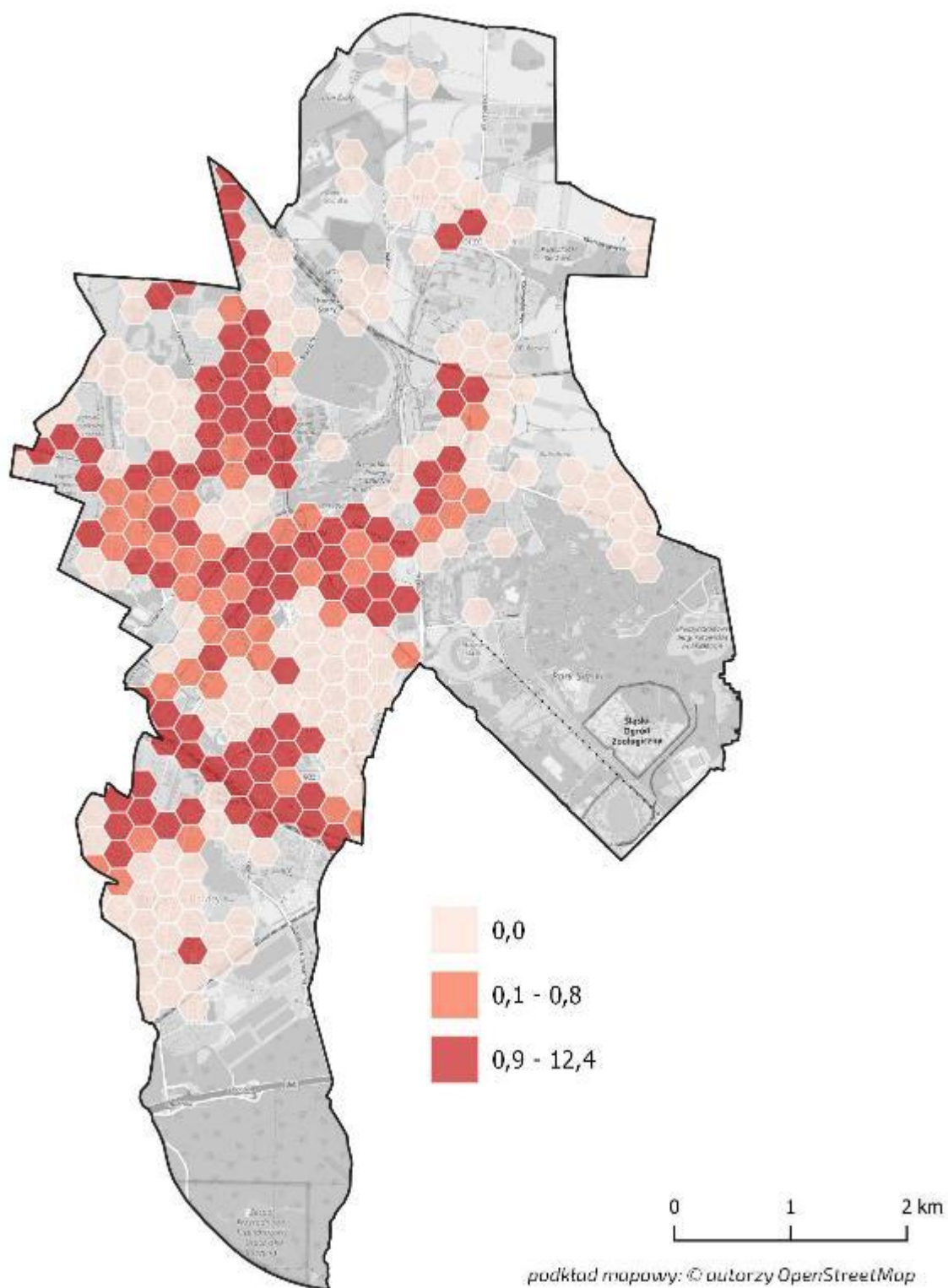
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 20 Liczba dzieci korzystających dożywiania na 1000 ludności

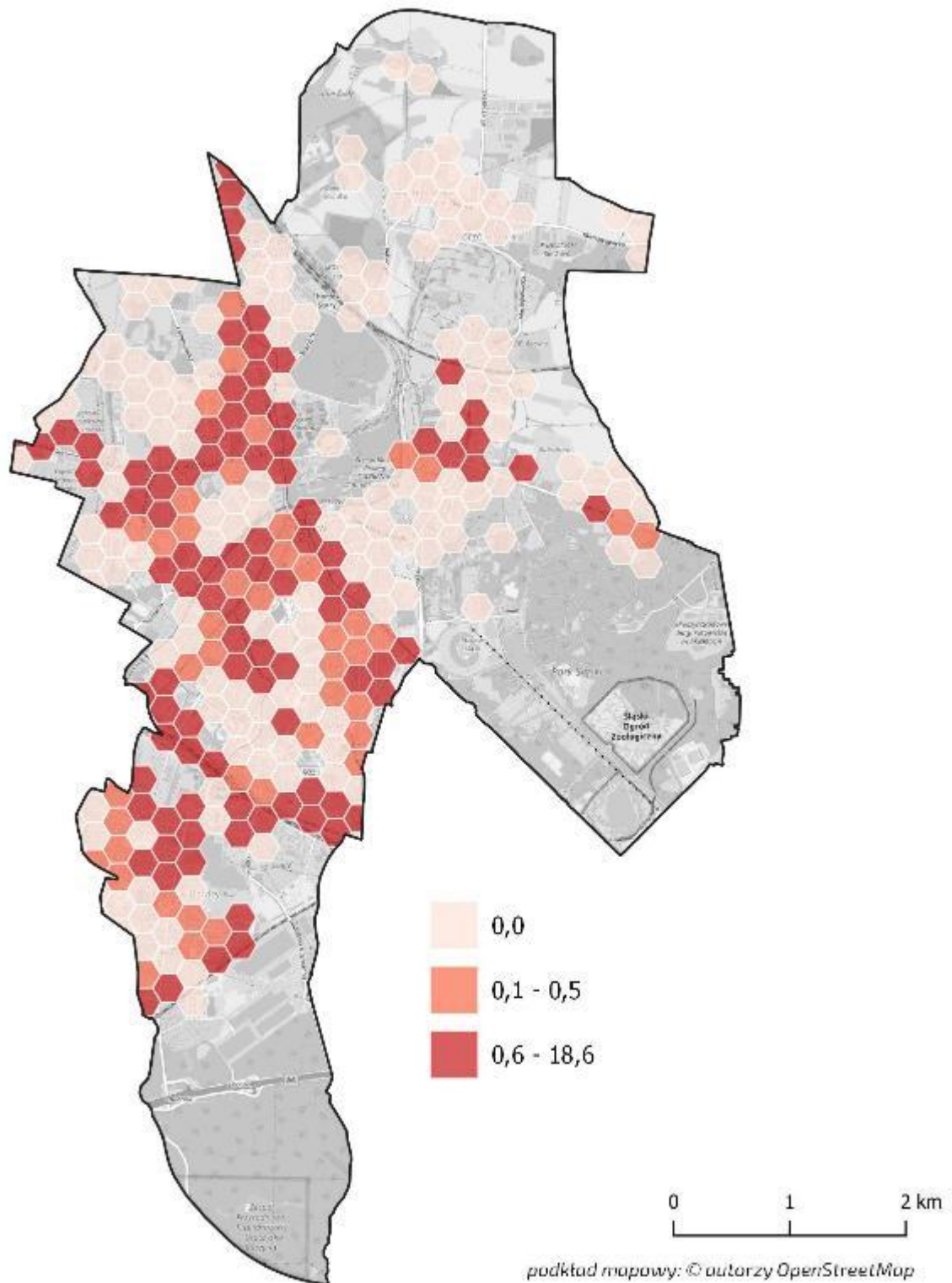
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 21 Liczba rodzin korzystających pomocy asystenta rodziny na 1000 ludności

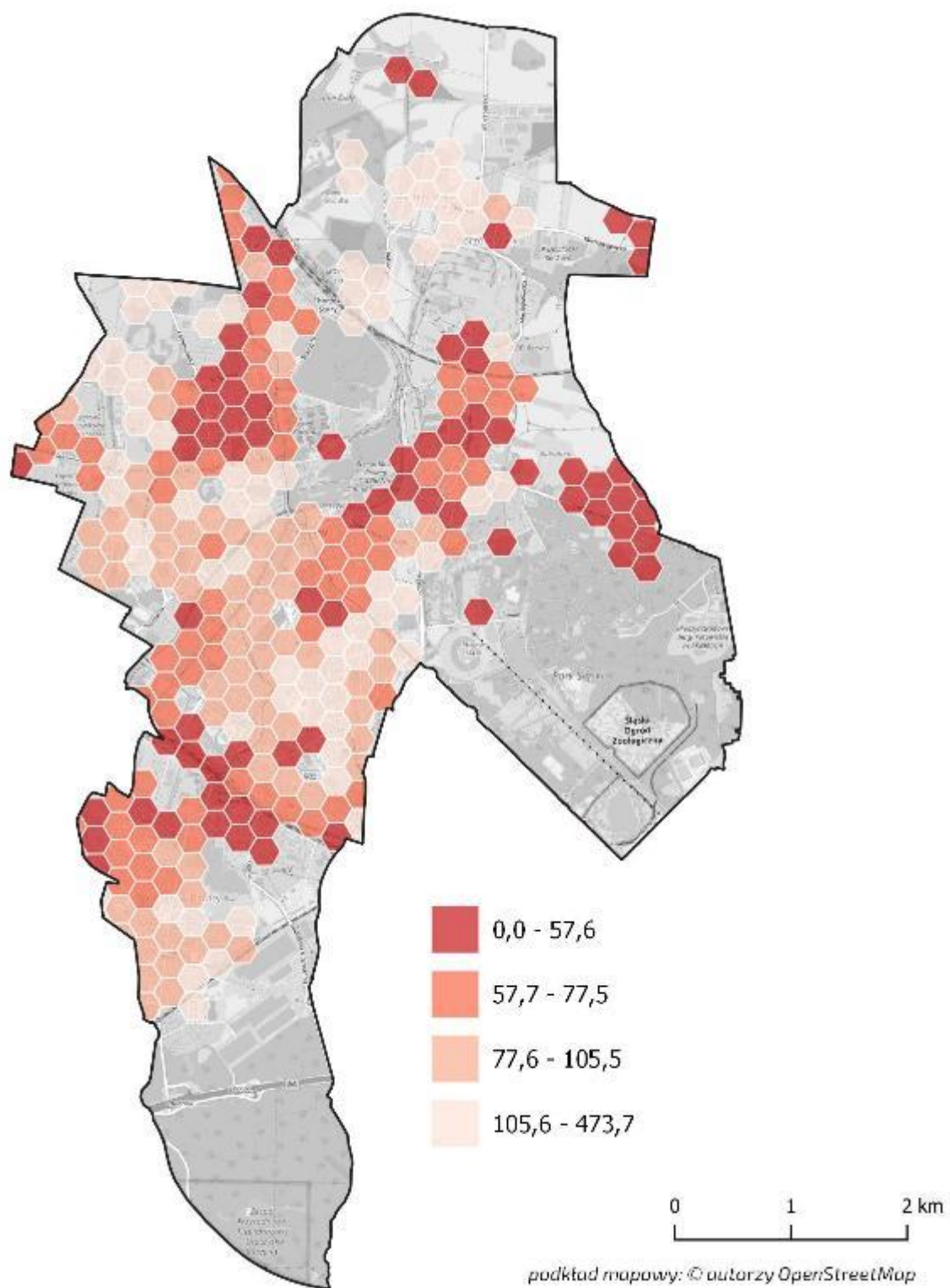
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 22 Liczba osób pobierających świadczenia powodu alkoholizmu na 1000 ludności

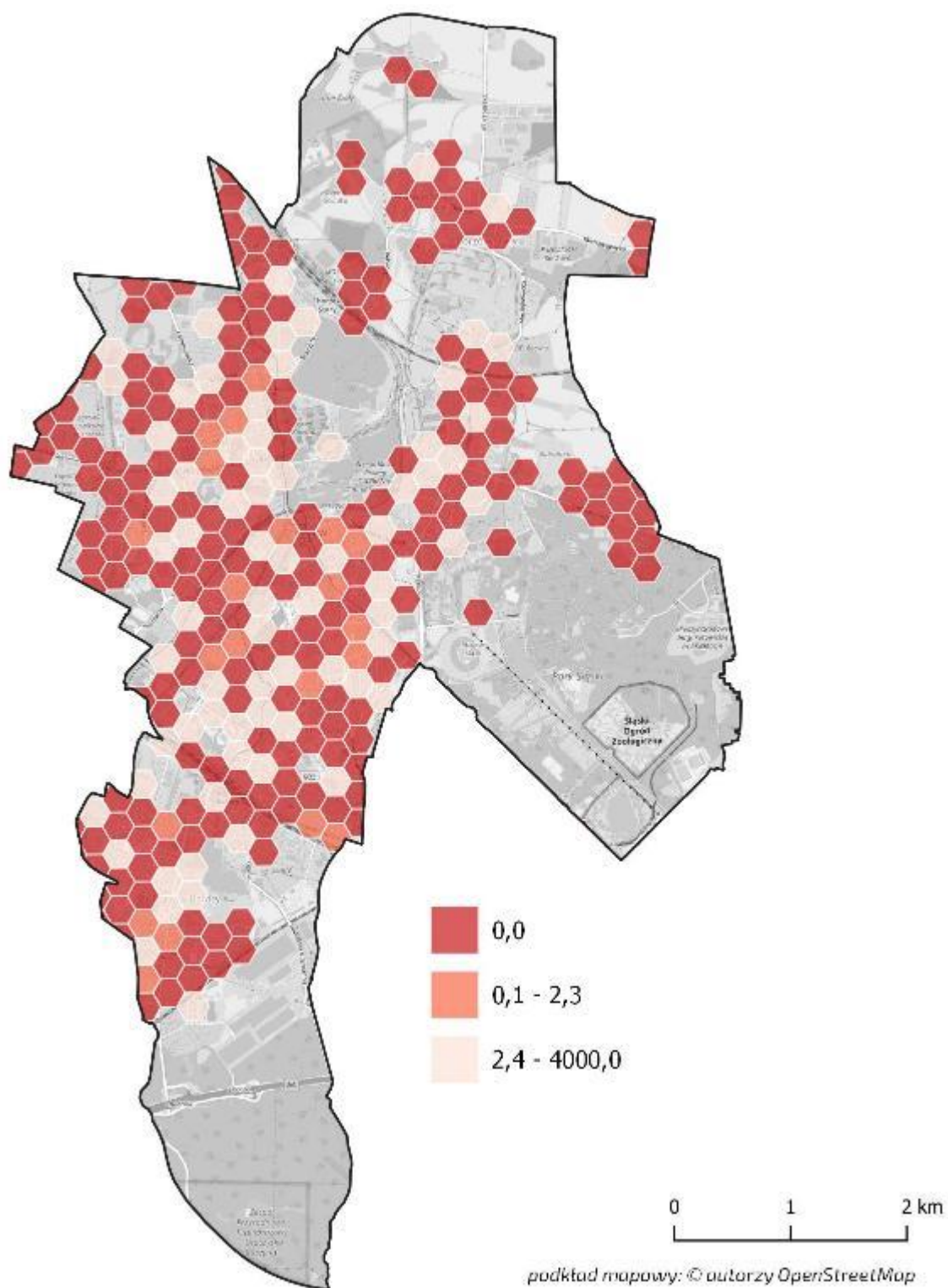
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 23 Liczba głosów oddanych w budżecie obywatelskim na 1000 ludności

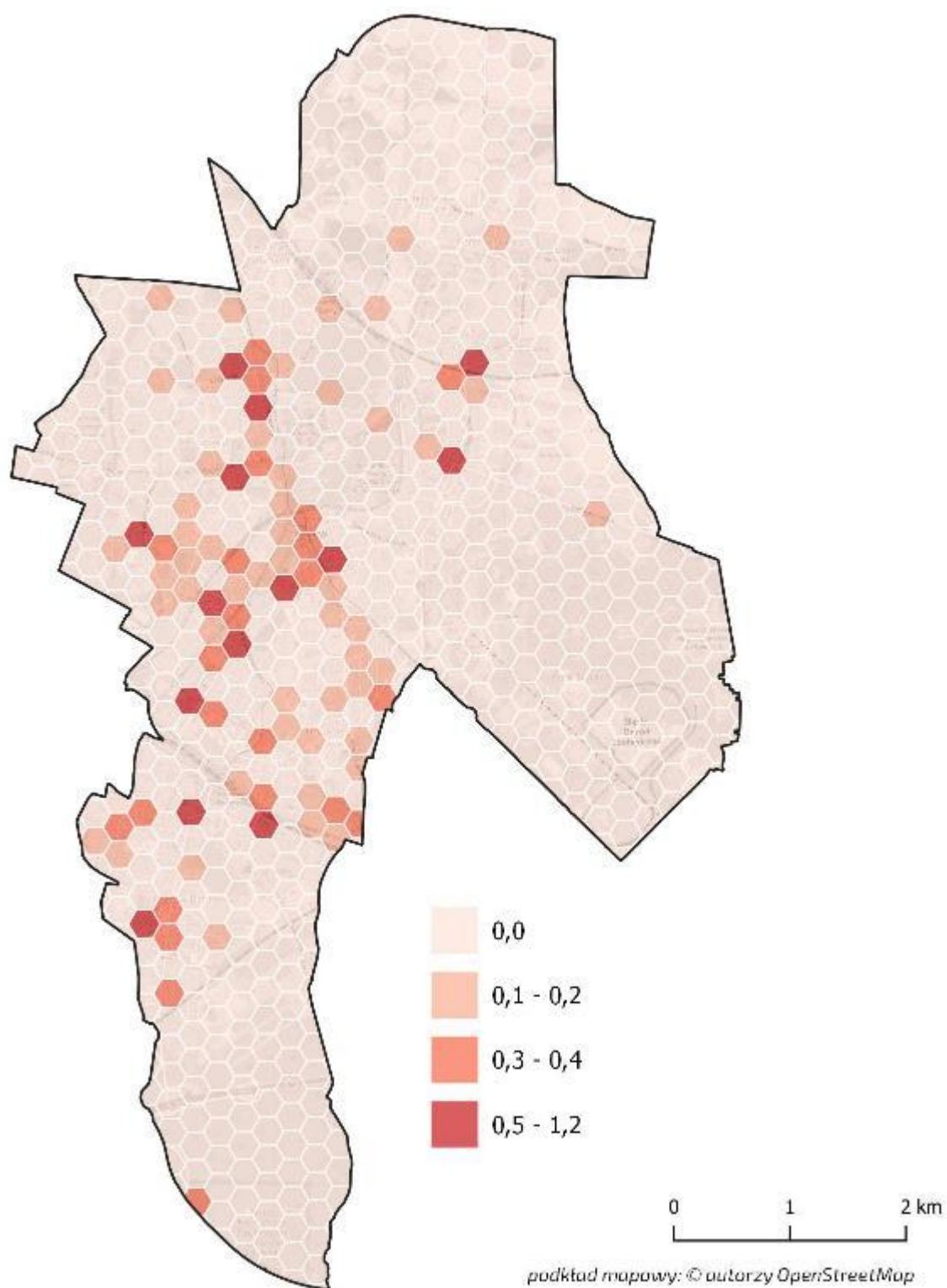
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 24 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 ludności

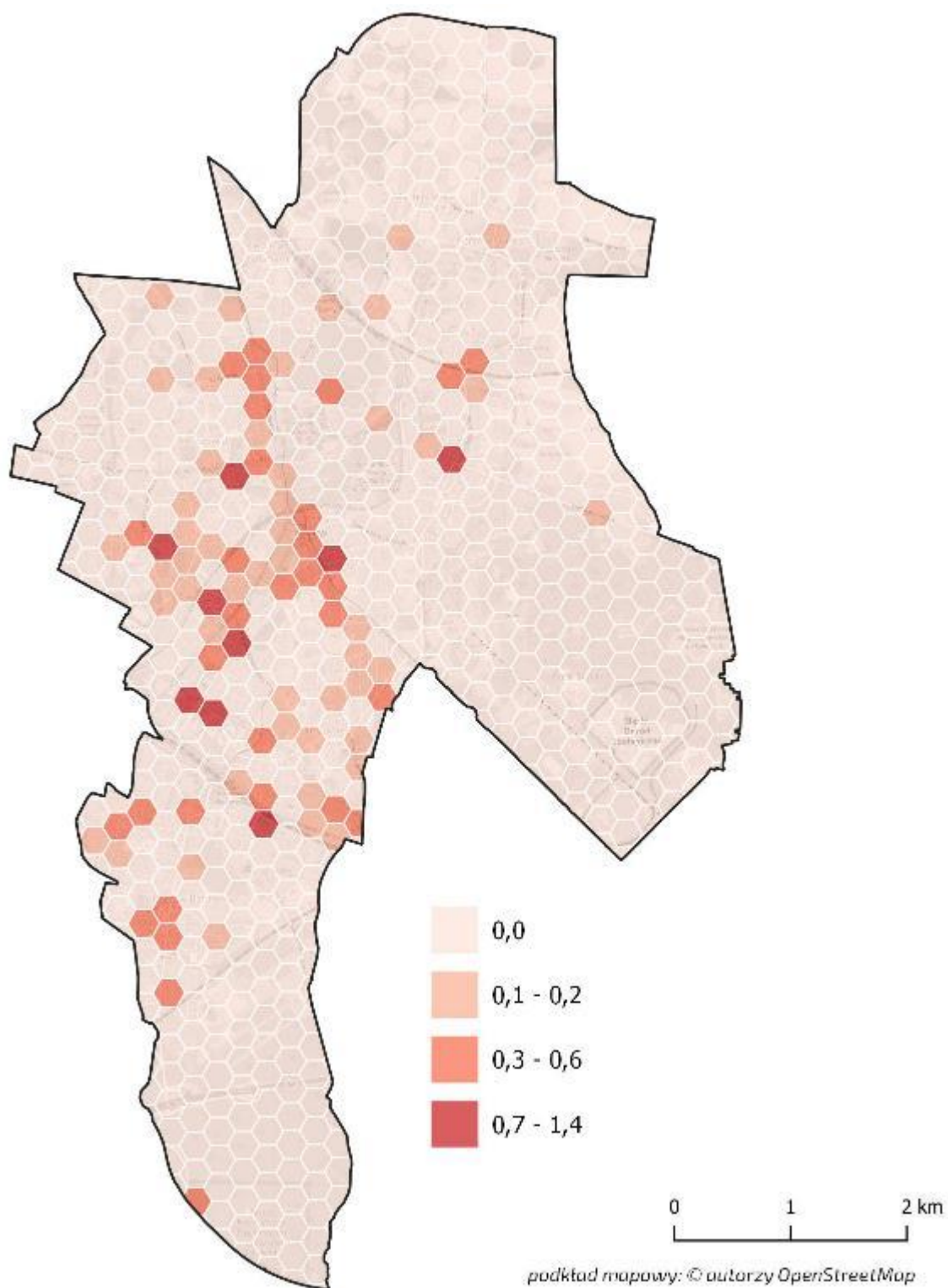
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 25 Liczba zdarzeń drogowych na 1 km²

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 26 Liczba ofiar zdarzeń drogowych na 1 km²

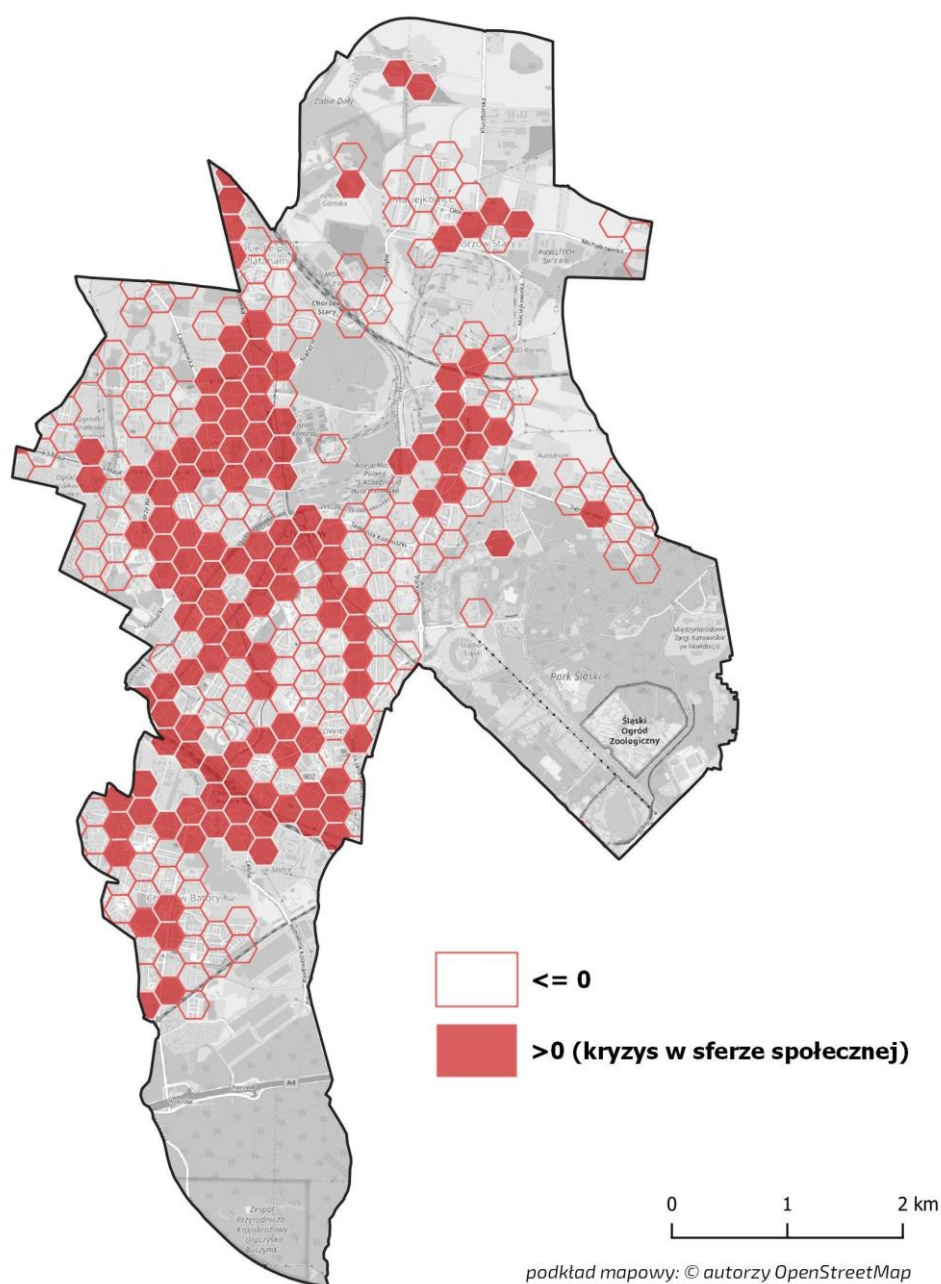

Źródło: opracowanie własne

5.1 Synteza analizy zjawisk kryzysowych w sferze społecznej

Poniższa mapa w sposób syntetyczny obrazuje koncentracje występowania negatywnych zjawisk społecznych. Dodatnia wartość wskaźnika dla danej jednostki modularnej świadczy o kryzysie, natomiast ujemna wartość ukazuje pozytywny obraz zjawisk społecznych. Ze zgromadzonych danych wynika, iż łączna liczba mieszkańców zamieszkujących obszary kryzysowe w Chorzowie wynosi 48 768 osób, tj. 52,3% ogółu mieszkańców miasta. Obszar kryzysowy obejmuje około 19% ogólnej powierzchni miasta. Jest to maksymalny obszar miasta, jaki można potencjalnie określić mianem obszaru zdegradowanego.

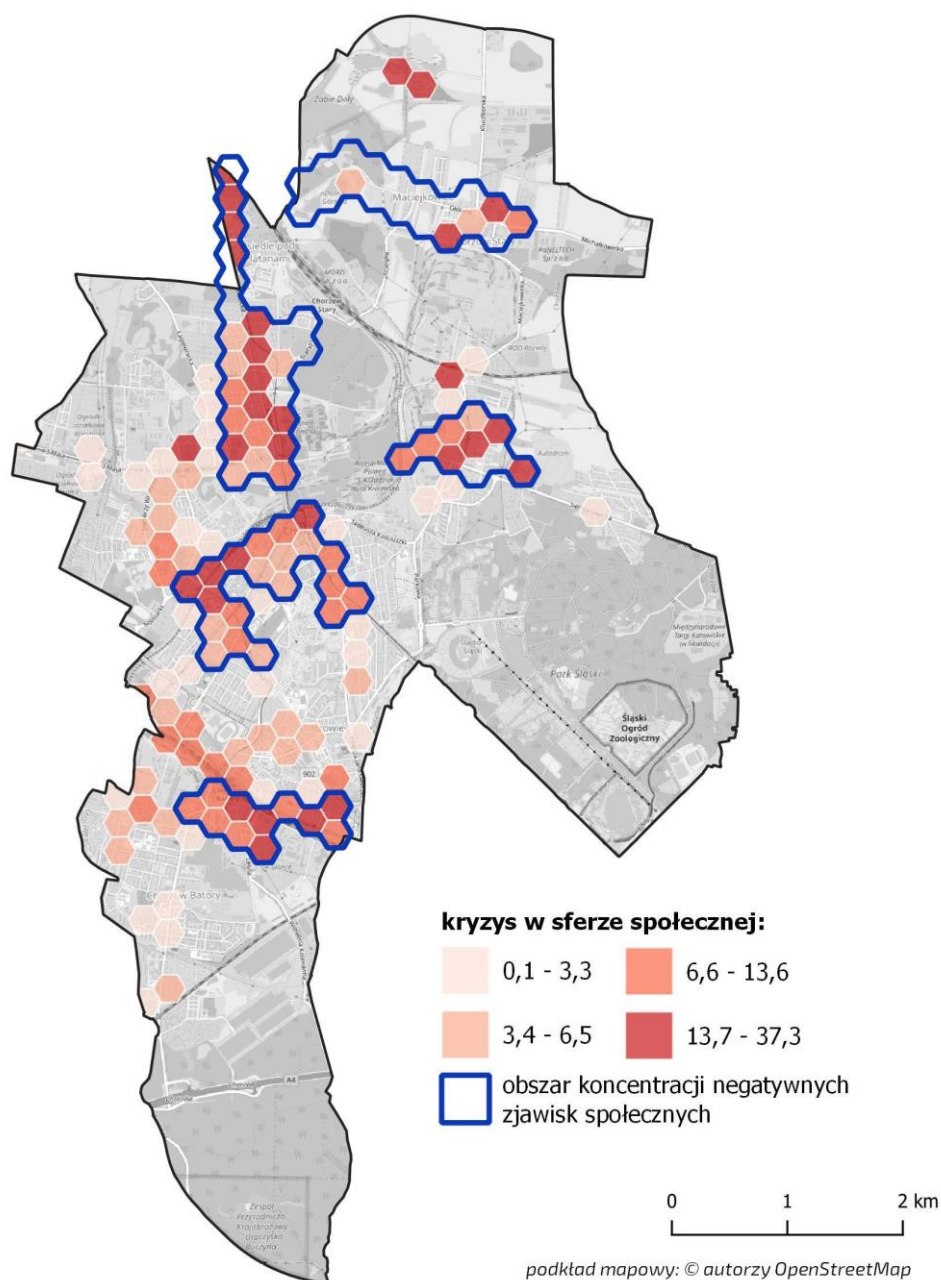
Rysunek 27 Mapa występowania kryzysu społecznego w sferze społecznej (synteza wskaźników)

Źródło: opracowanie własne

Na kolejnej z map zobrazowano i zaznaczono granice obszarów szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, dla których w przypadku występowania na nich co najmniej jednego ze zjawisk o których mowa w ustawie o rewitalizacji w art. 9 ust. 1 pkt 1-4, można wyznaczyć obszar zdegradowany. Granice obszarów wyznaczono w sposób, który jednocześnie obejmuje obszary w największym stopniu narażone na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, a także obejmuje obszary spójne funkcjonalnie. Dla tak wyznaczonych obszarów, prowadzona będzie analiza współwystępowania negatywnych zjawisk o charakterze gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym.

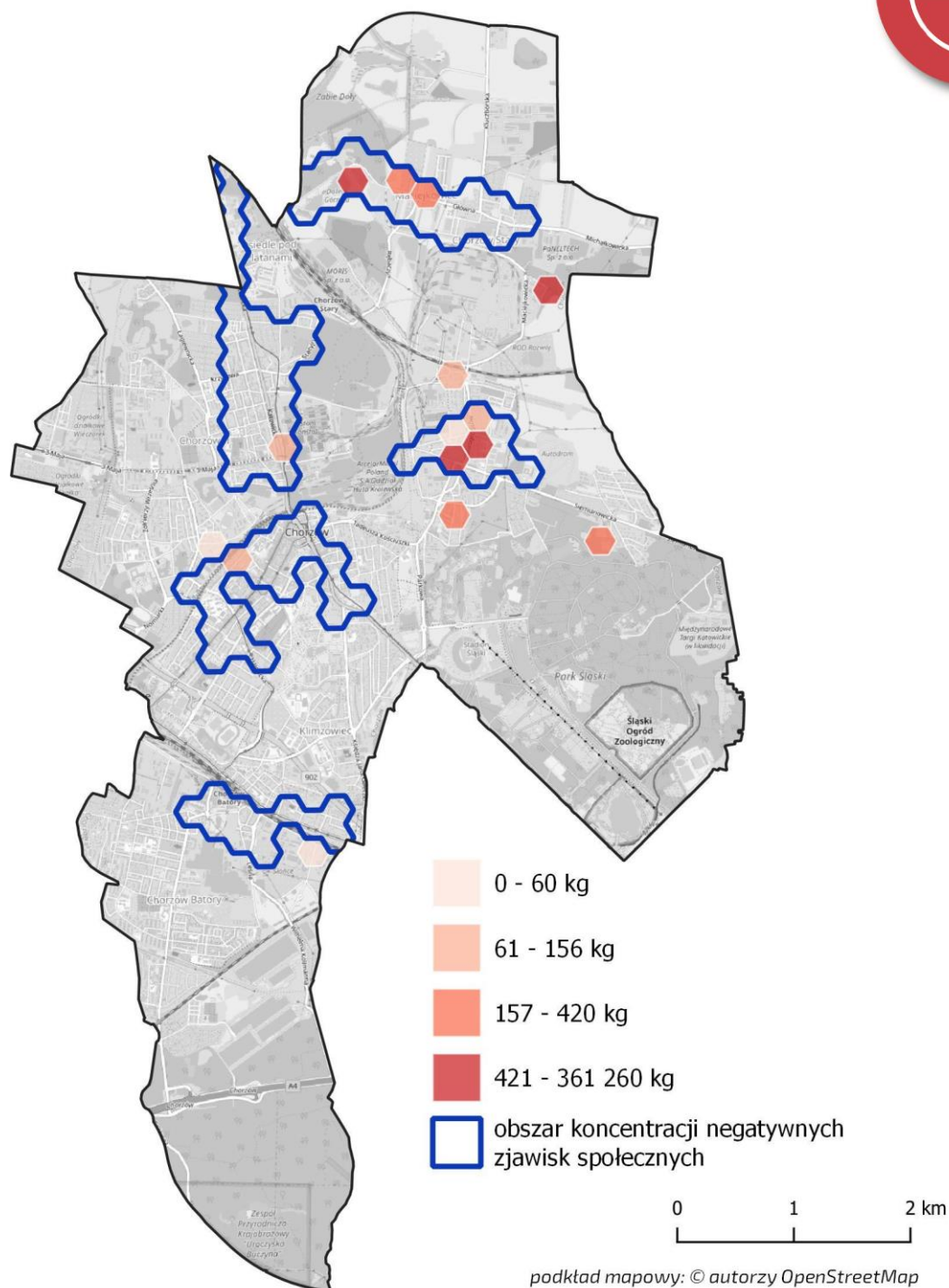
Rysunek 28 Mapa obszarów szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (synteza wskaźników)

Źródło: opracowanie własne

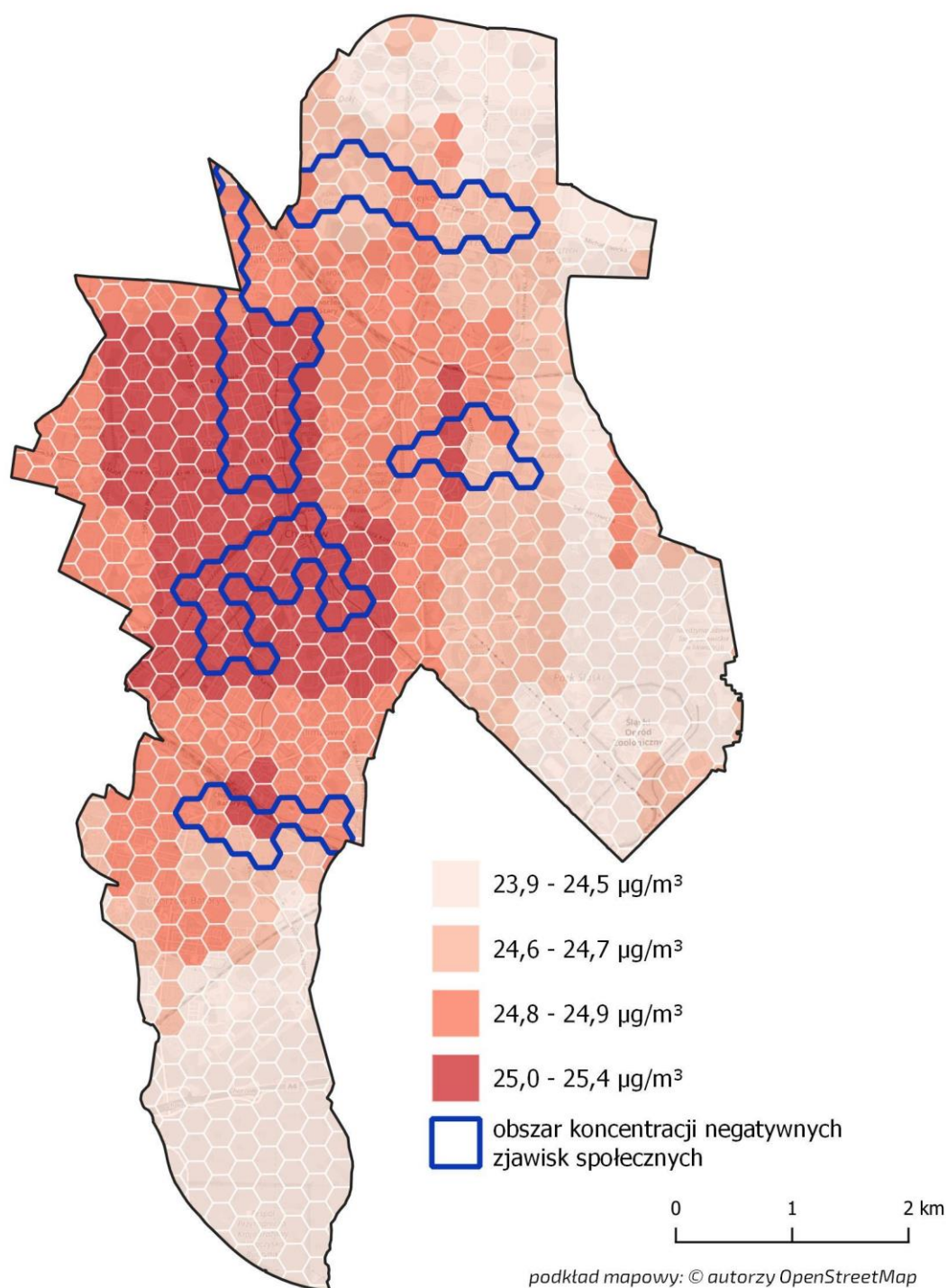
6. Sfera środowiskowa

Rysunek 29 Masa wyrobów azbestowych pozostała do unieszkodliwienia na 1 ha [kg]

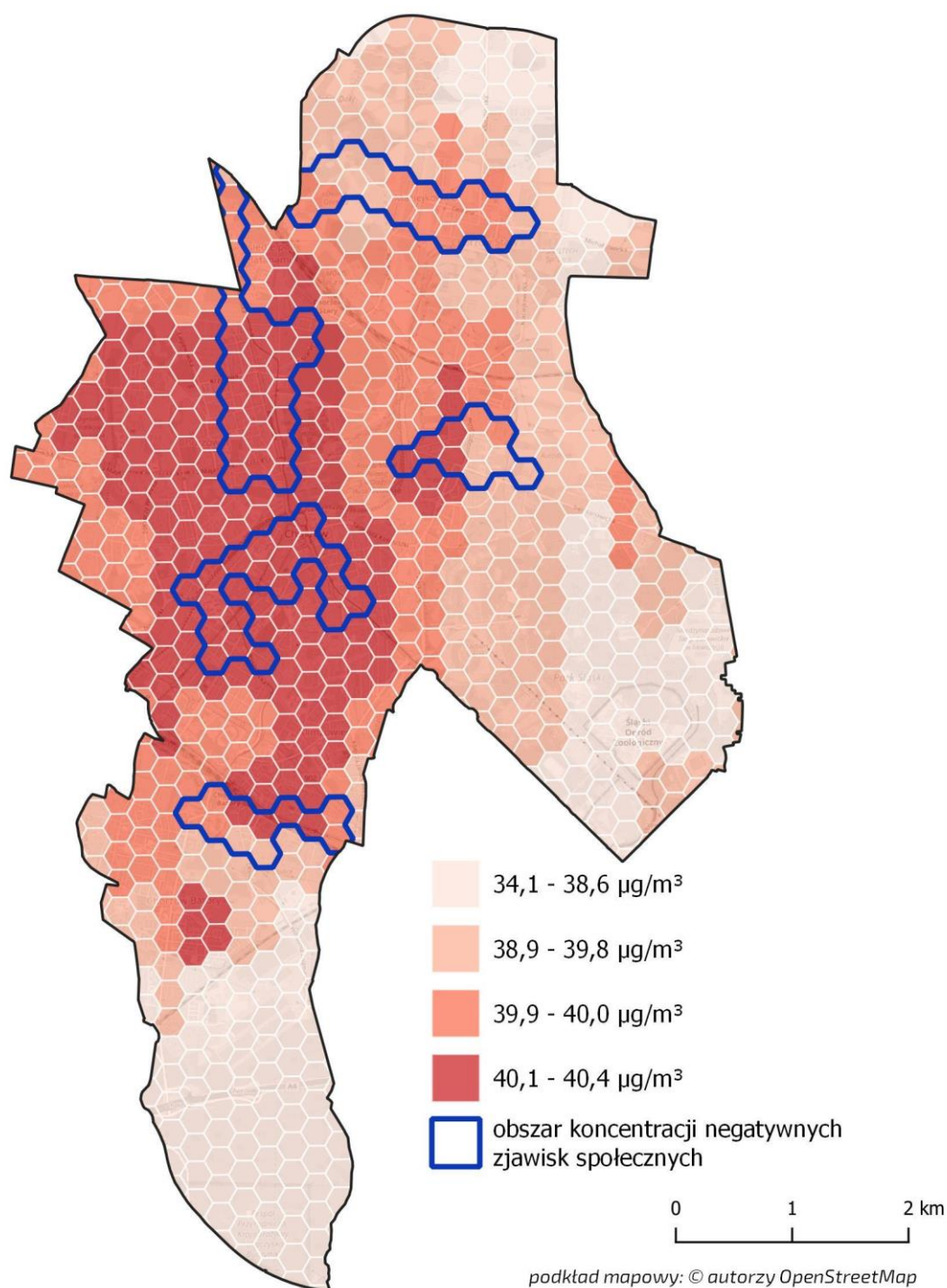
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 30 Średnie roczne stężenie pyłu PM2.5 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

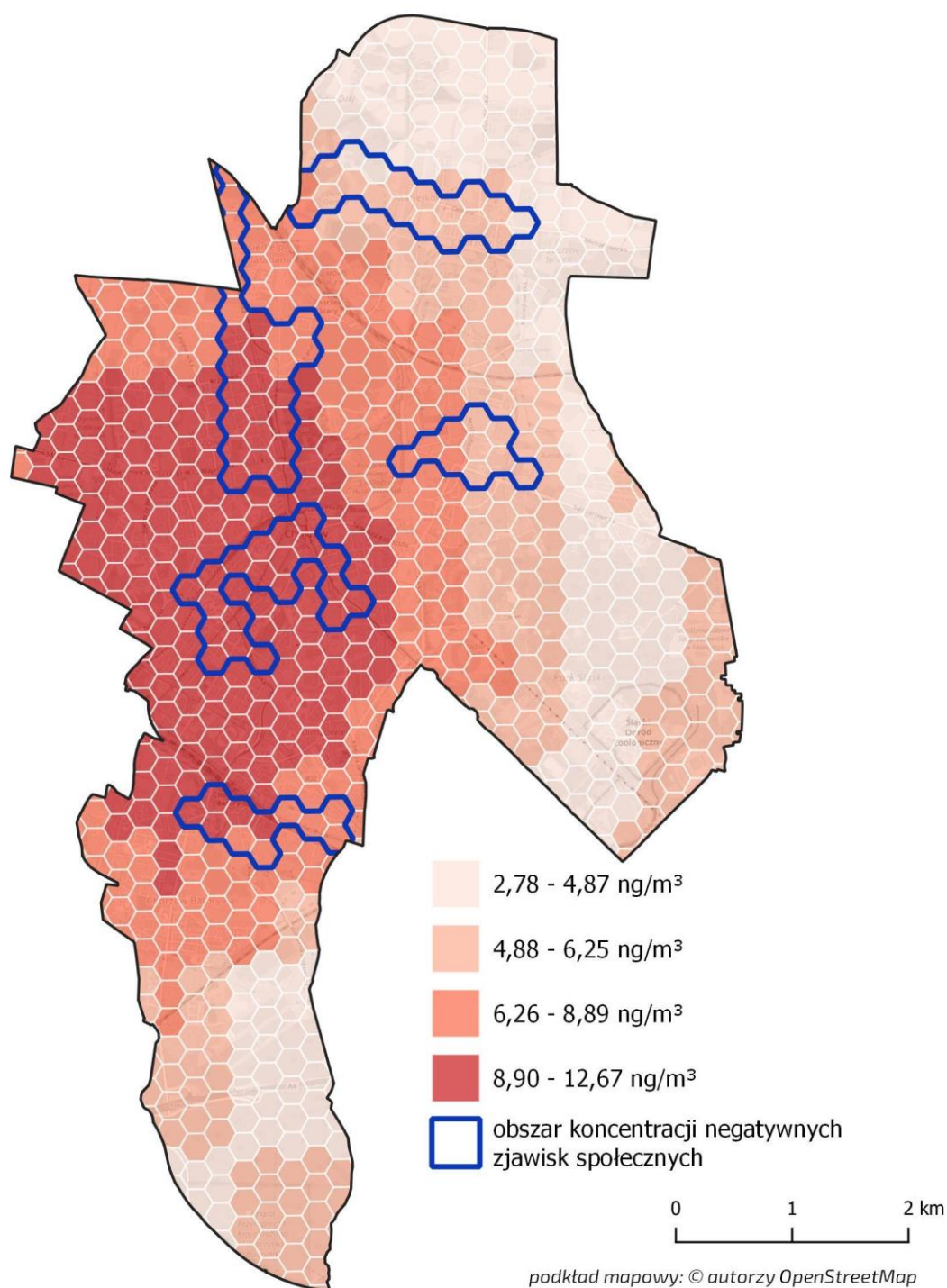
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 31 Średnie roczne stężenie pyłu PM10 [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 32 Średnie roczne stężenie benzo(a)pirenu [ng_m^3]

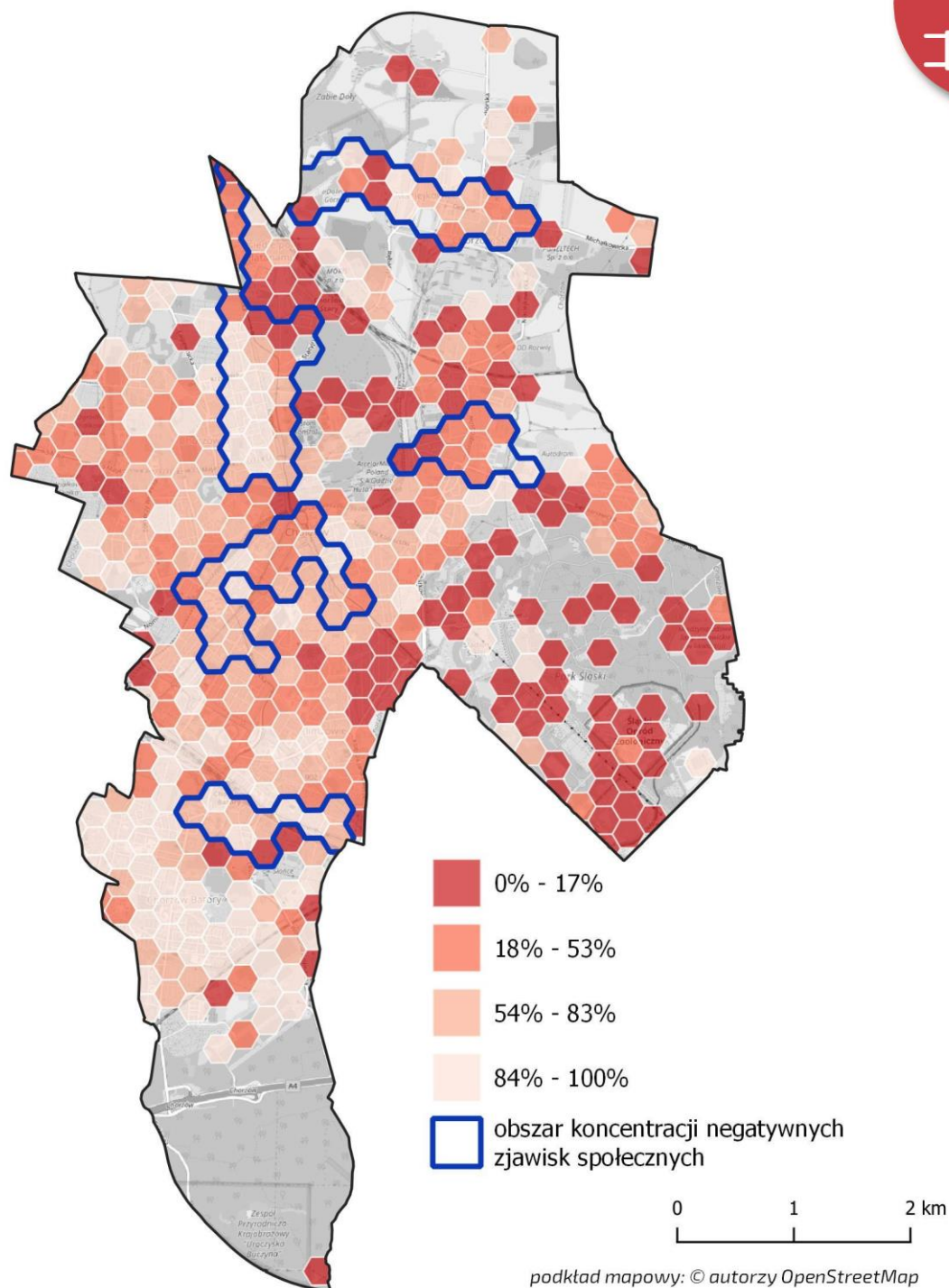
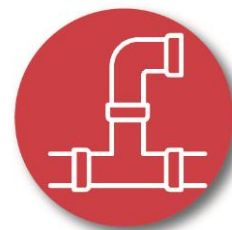

Źródło: opracowanie własne

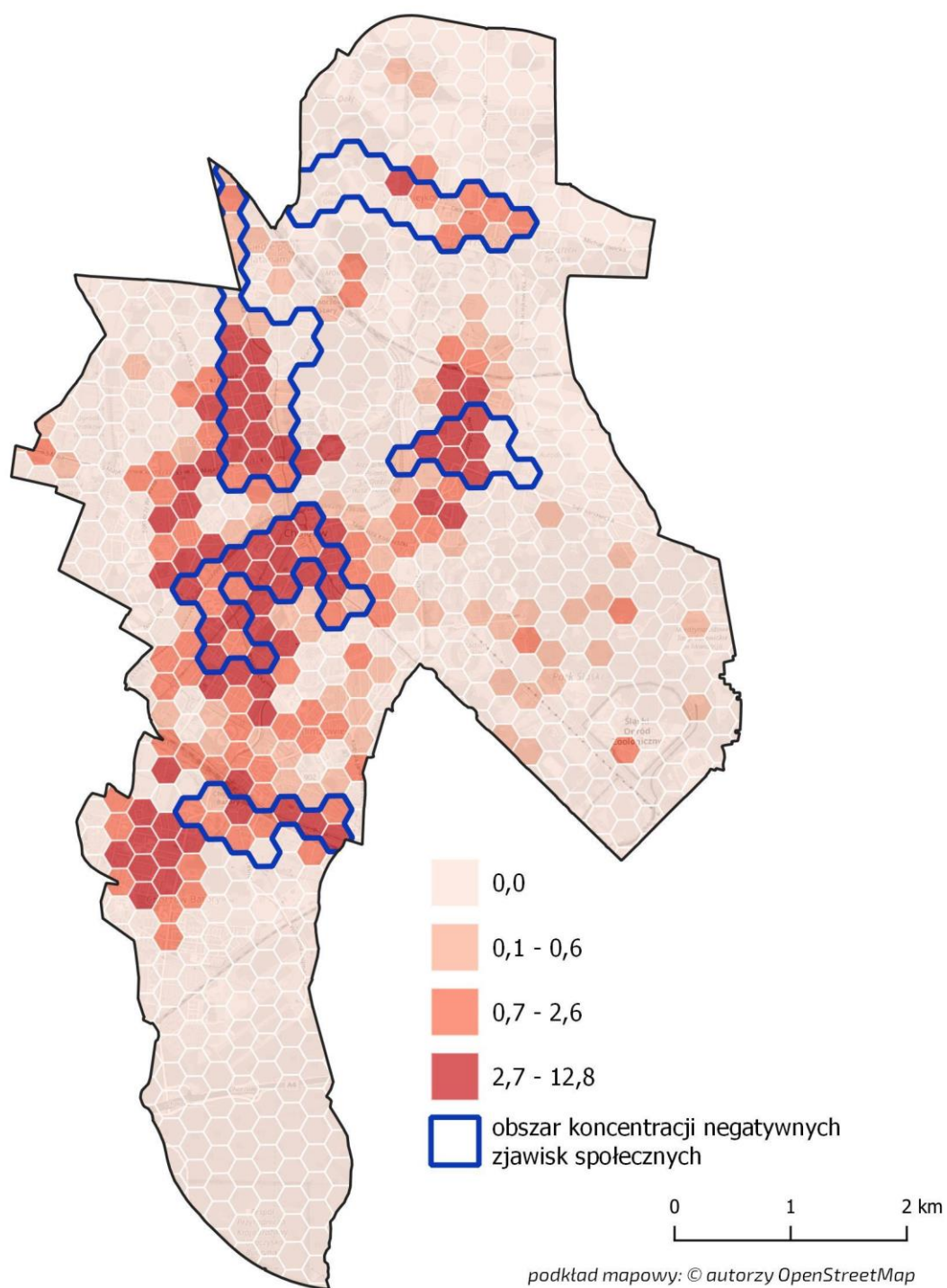
7. Sfera techniczna

Rysunek 34 Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 100 Mb/s

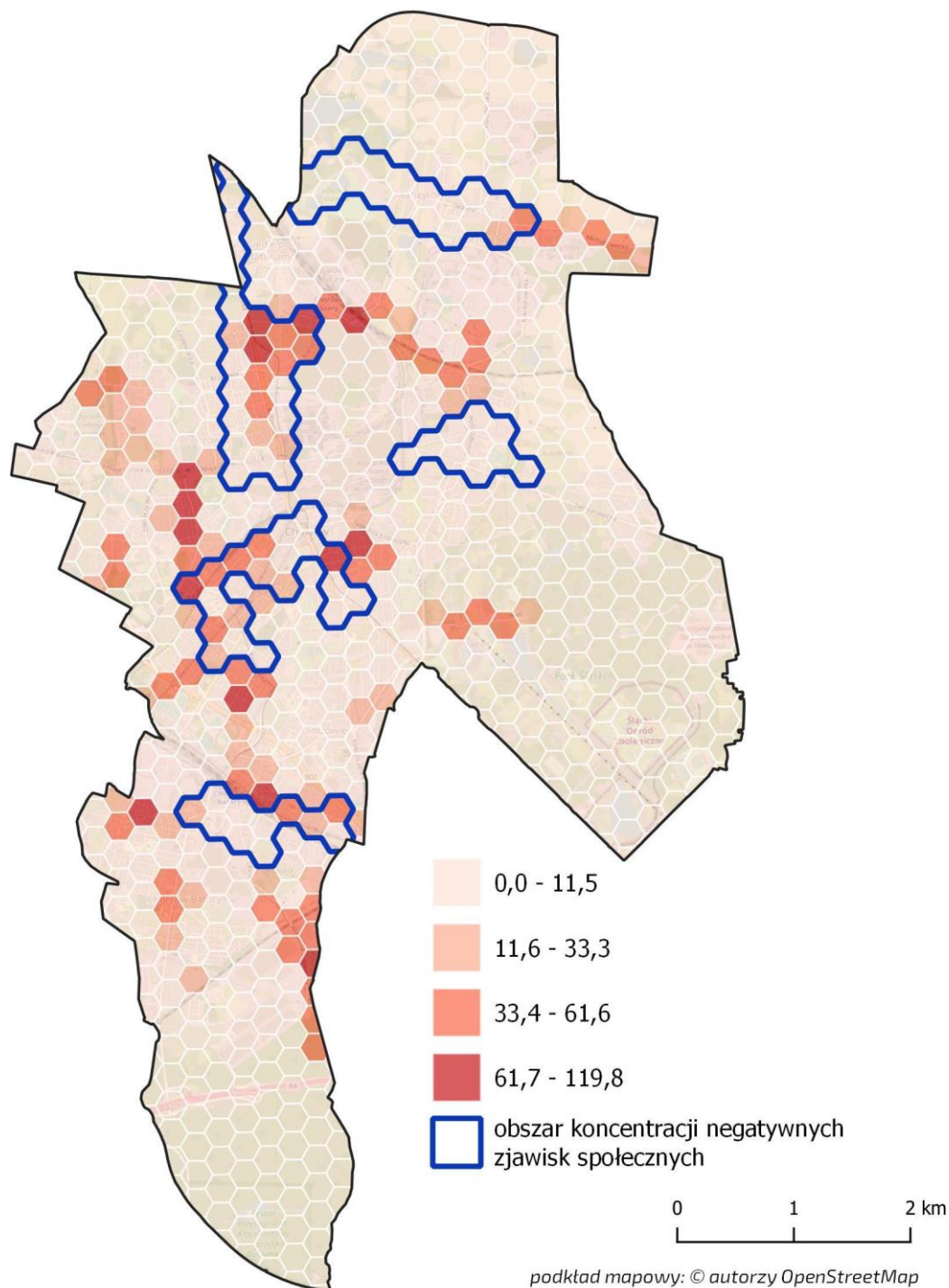
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 35 Liczba obiektów zabytkowych na 1 ha

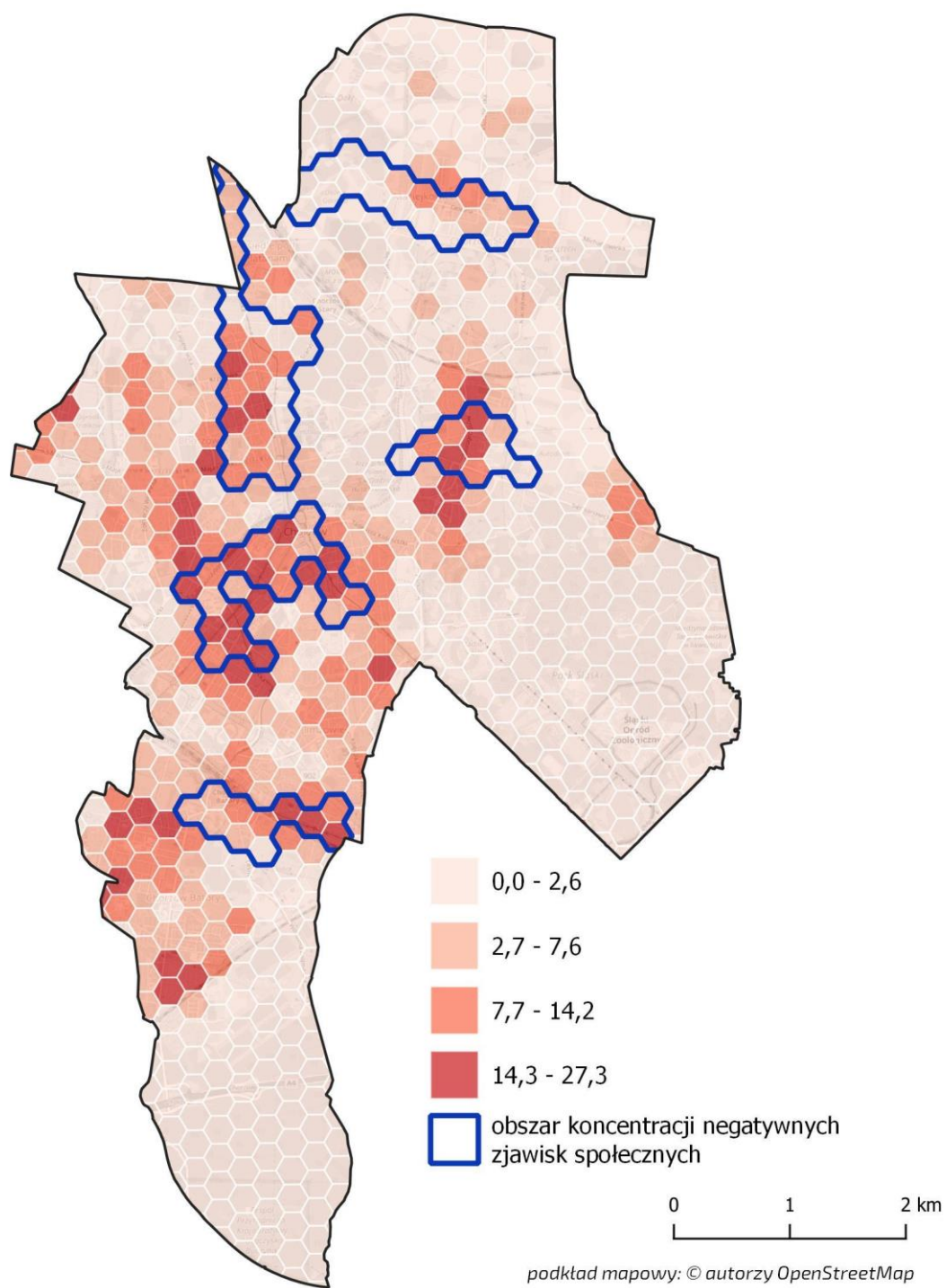
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 36 Długość sieci wodno-kanalizacyjnej przewidzianej do budowy, przebudowy lub remontu na 1 ha

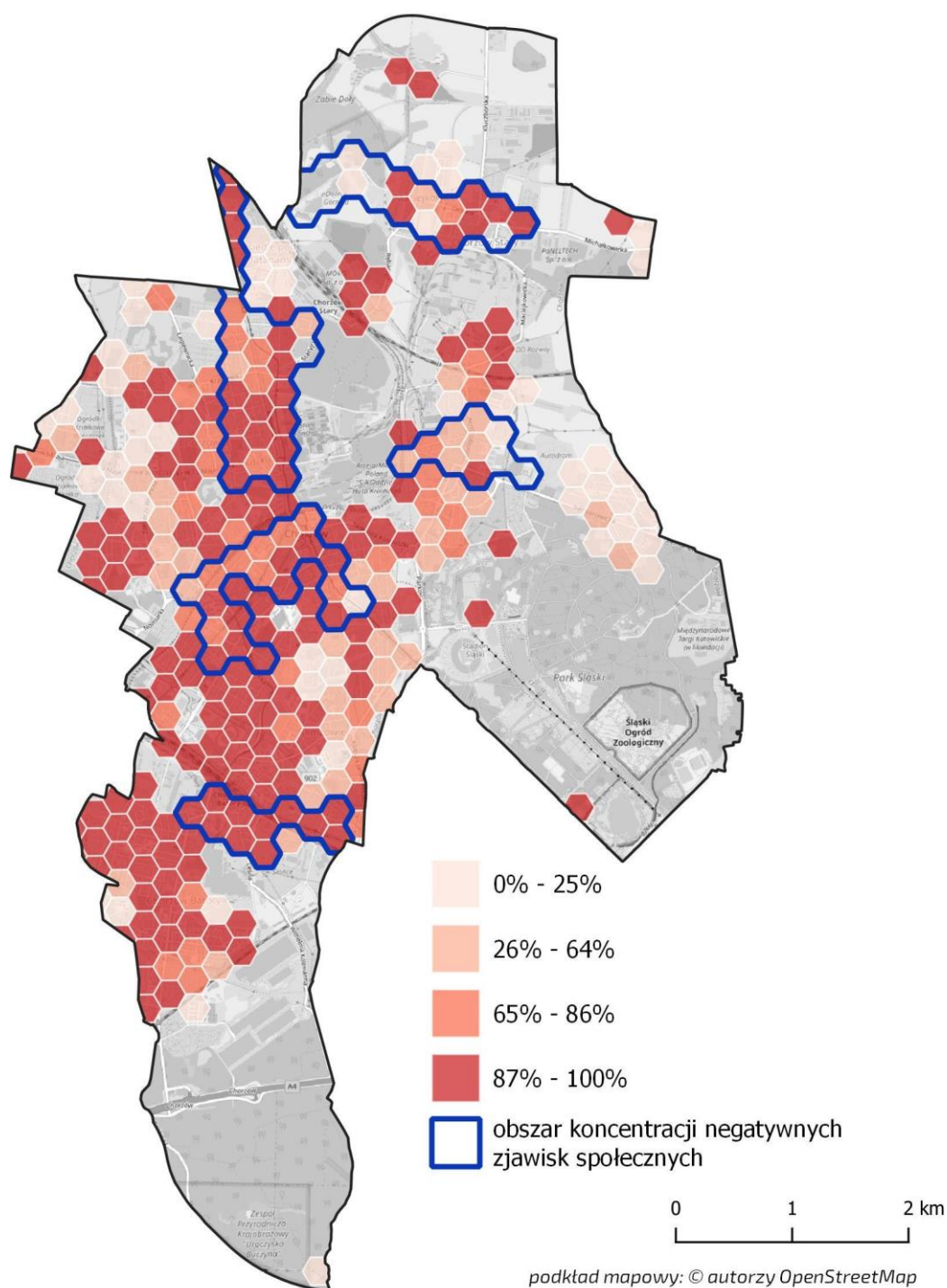
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 37 Liczba budynków na 1 ha

Źródło: opracowanie własne

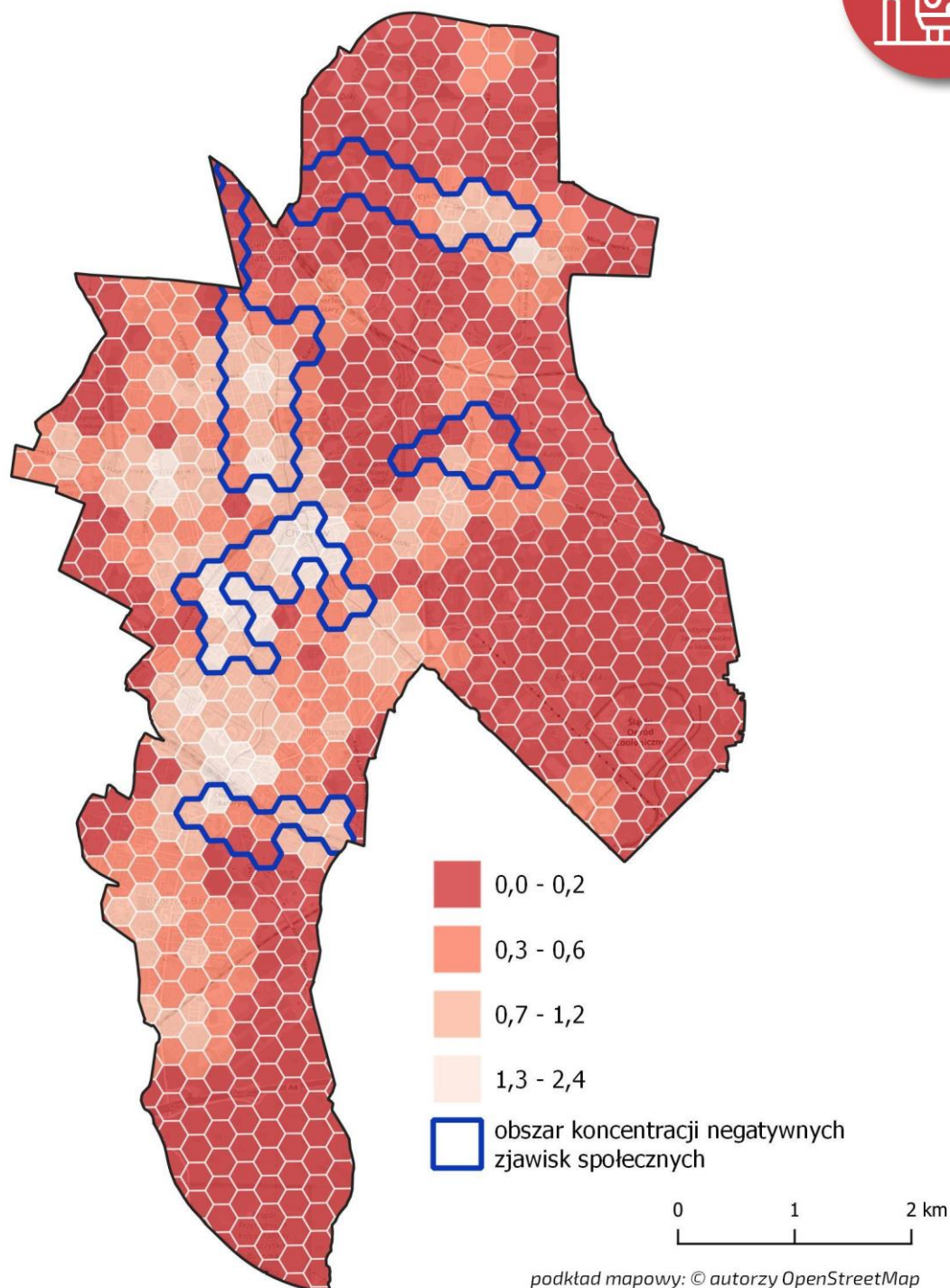
Rysunek 38 Udział budynków mieszkalnych zbudowanych przed rokiem 1989 w liczbie budynków mieszkalnych ogółem

Źródło: opracowanie własne

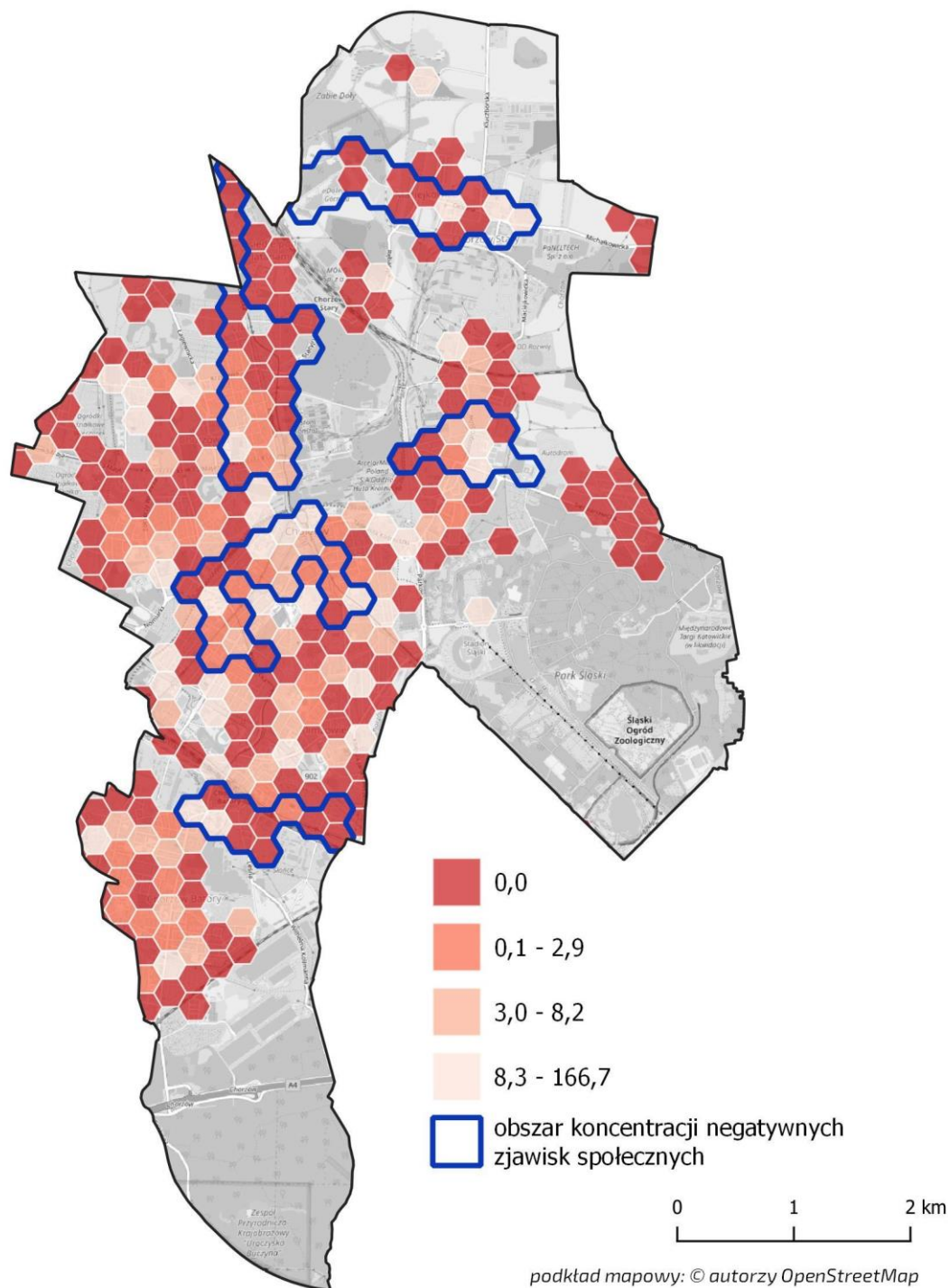
8. Sfera funkcjonalno-przestrzenna

Rysunek 39 Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków na 1 ha)

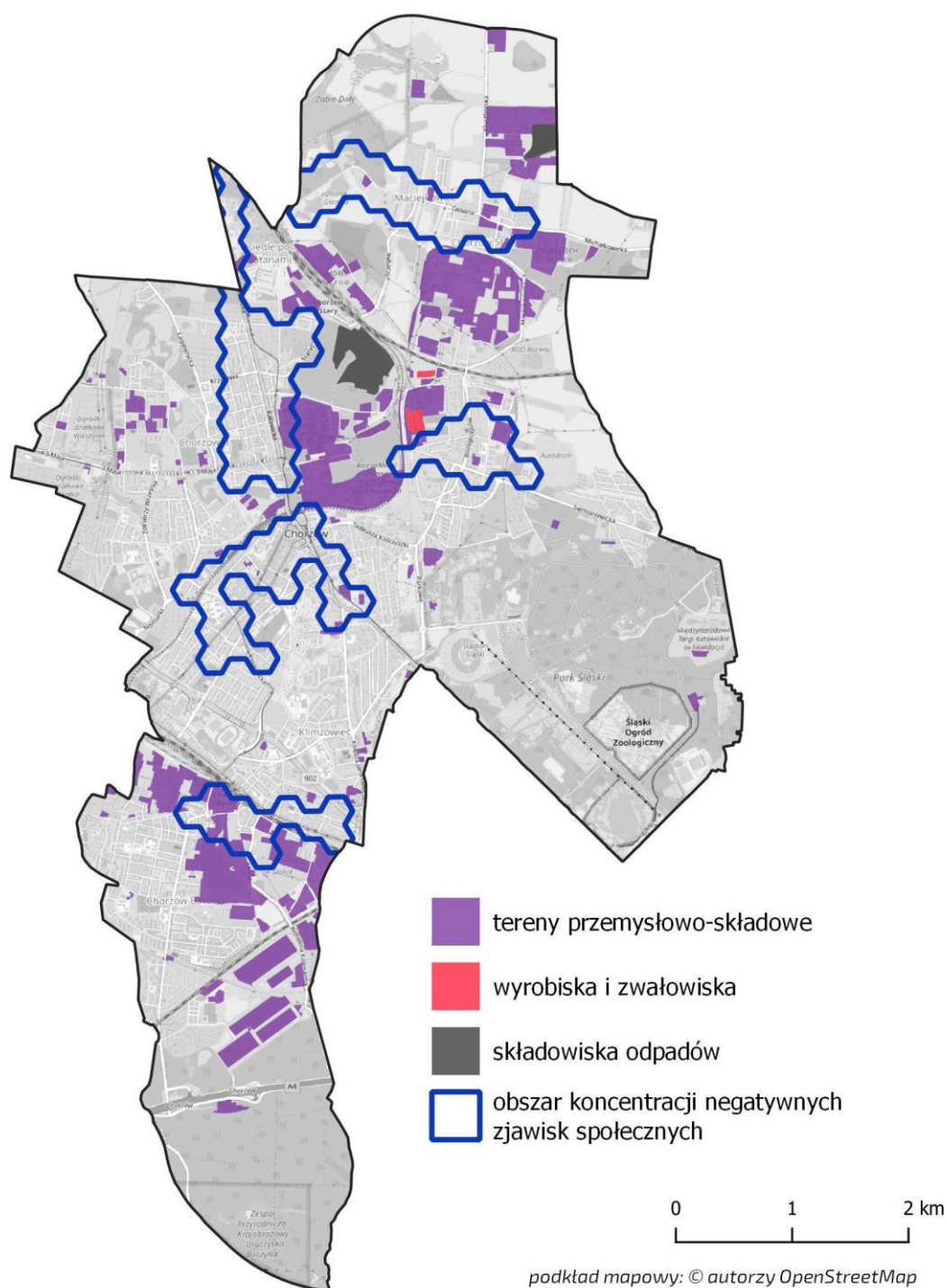
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 40 Liczba punktów użyteczności publicznej na 1000 mieszkańców

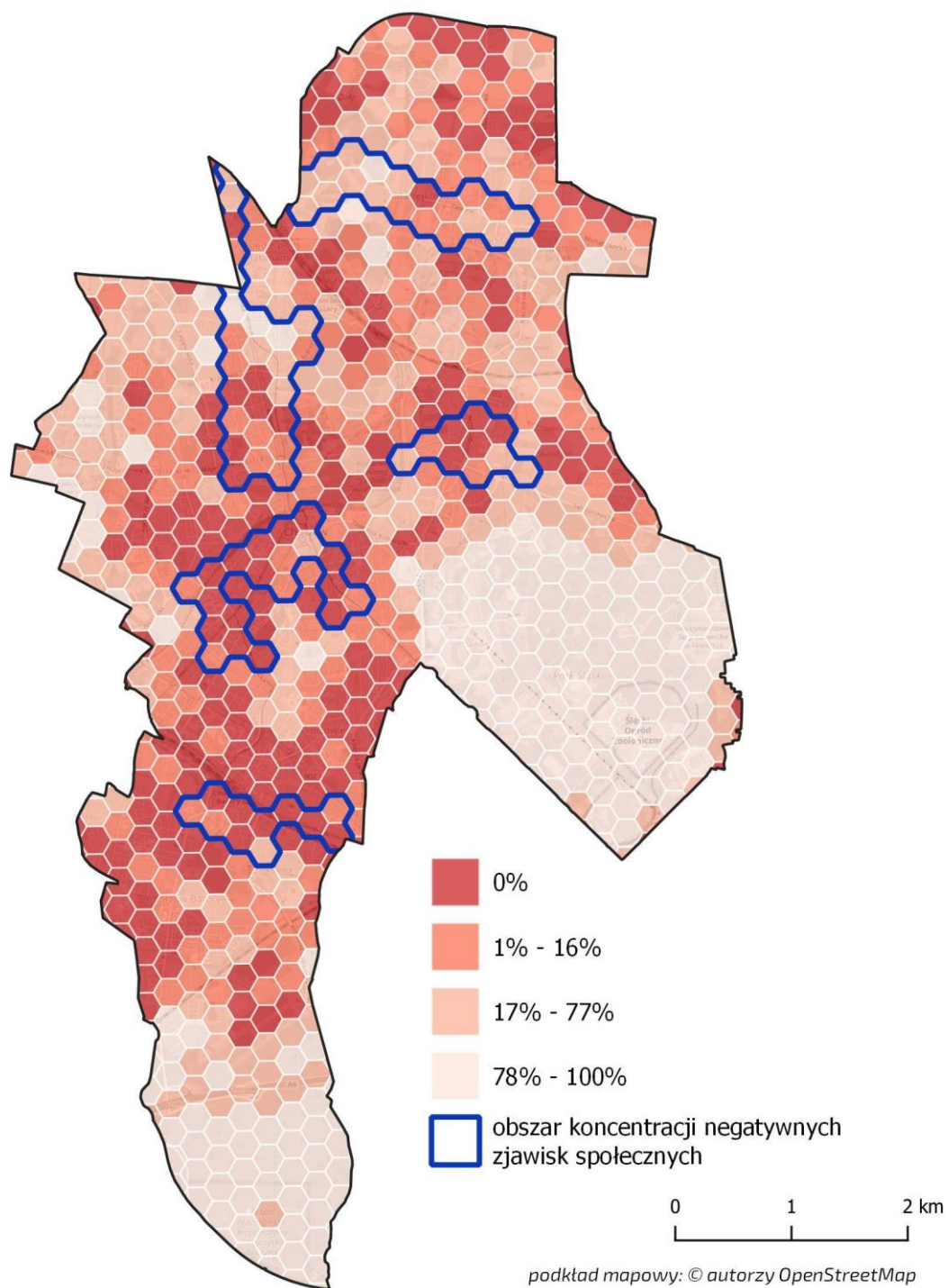
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 41 Tereny przemysłowe i poprzemysłowe

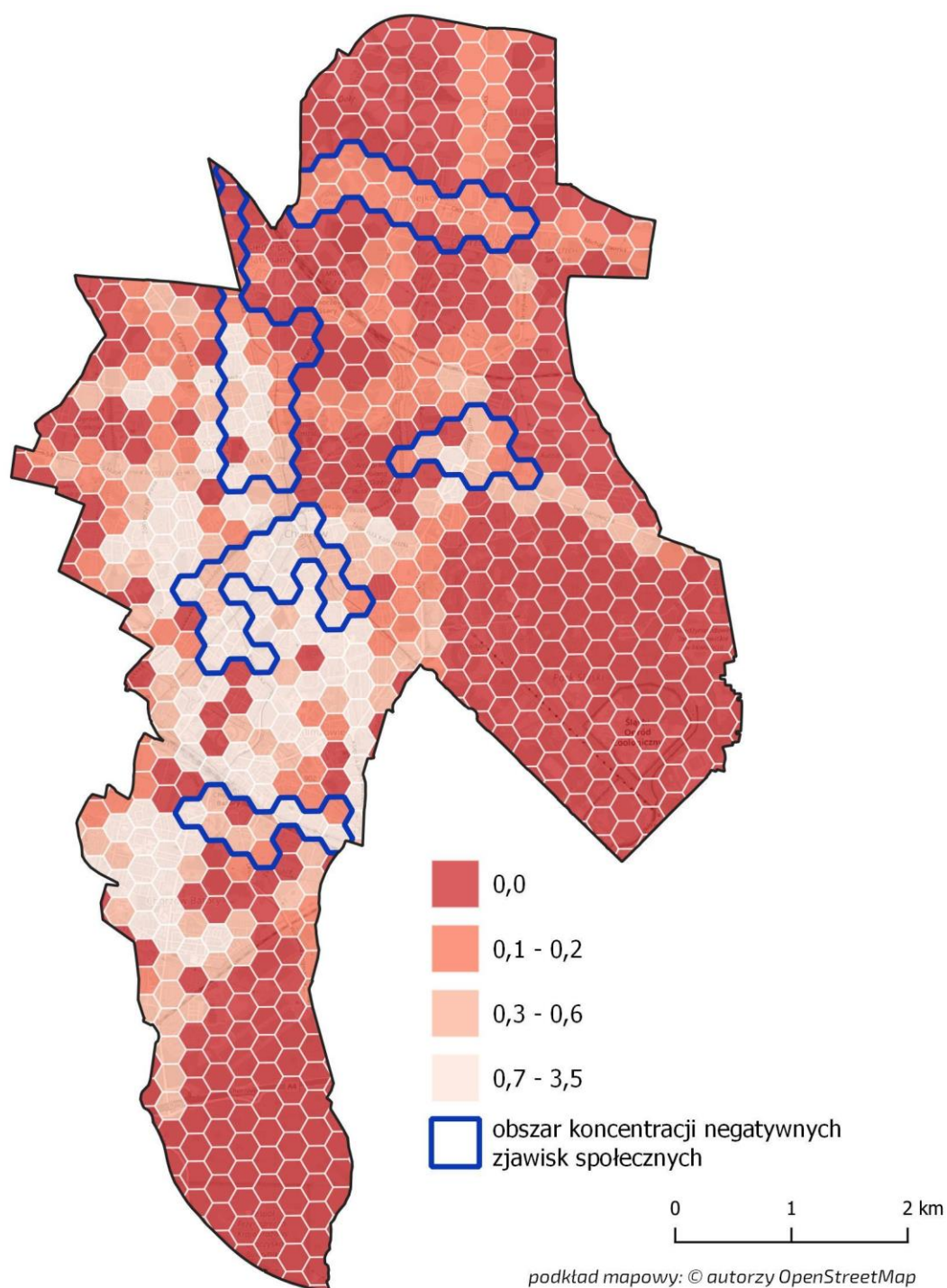
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 42 Udział terenów zielonych w powierzchni ogółem

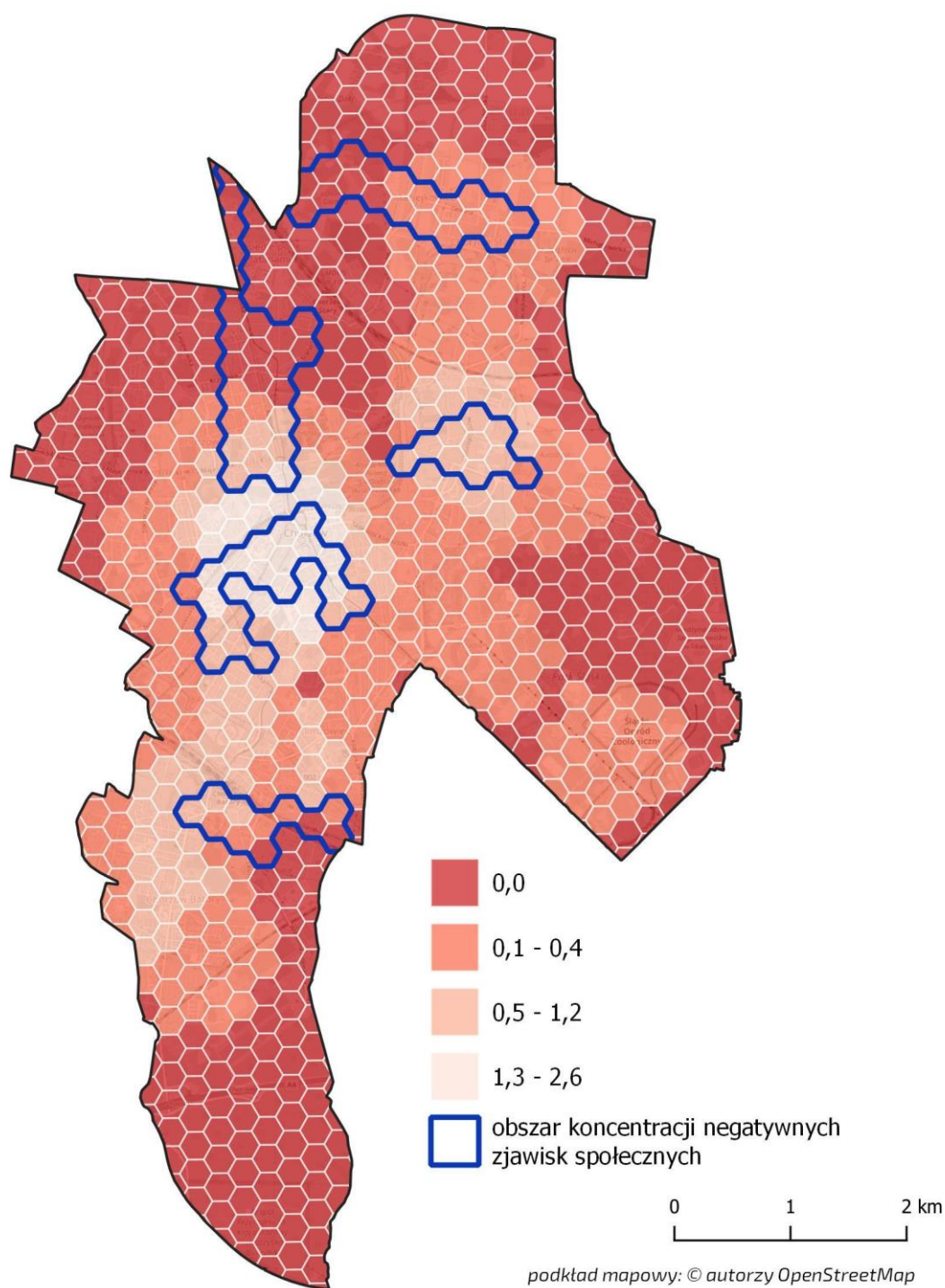
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 43 Liczba udogodnień komunikacyjnych dla osób ze szczególnymi potrzebami na 1 ha

Źródło: opracowanie własne

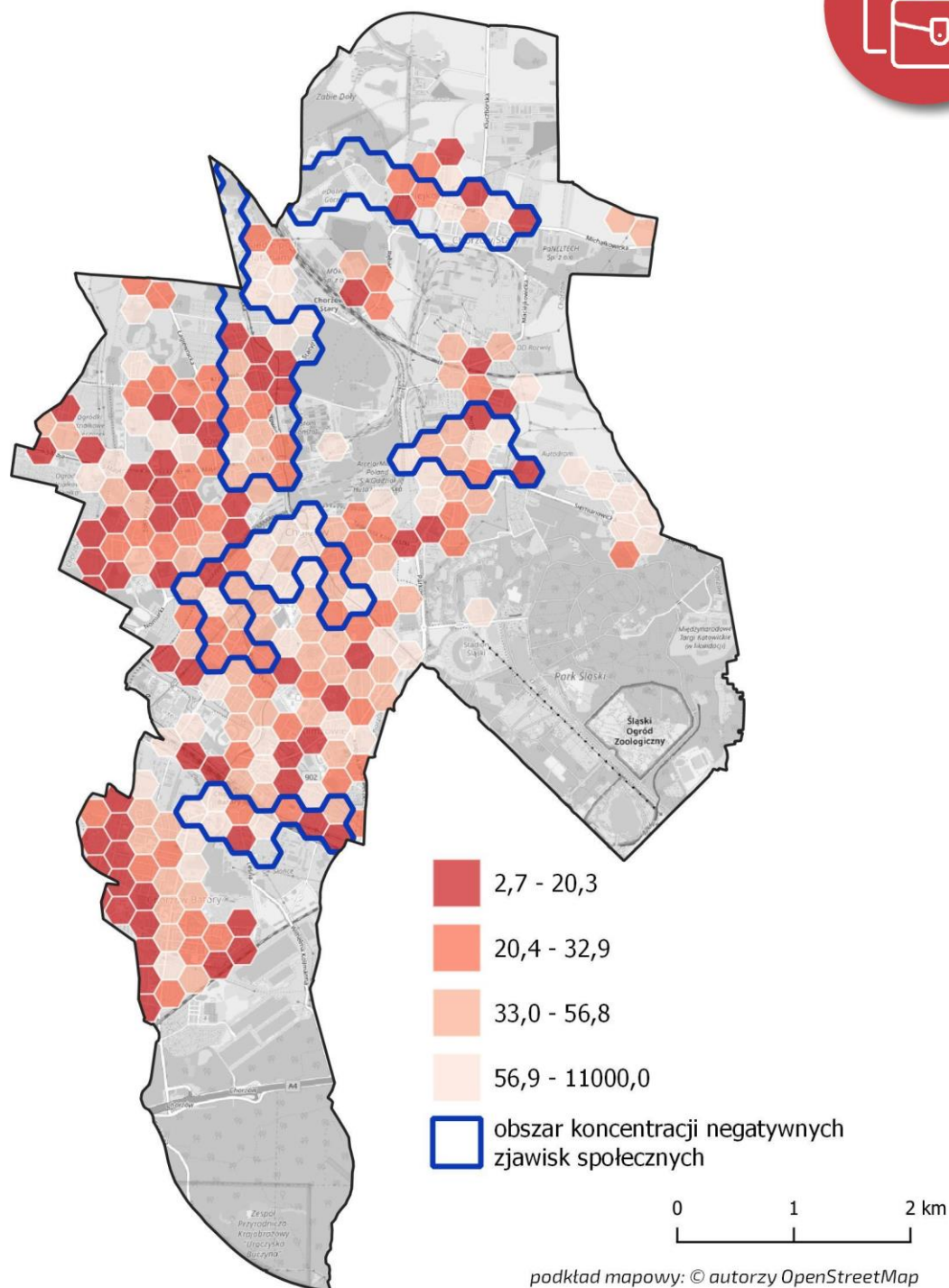
Rysunek 44 Dostęp do budynków użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami

Źródło: opracowanie własne

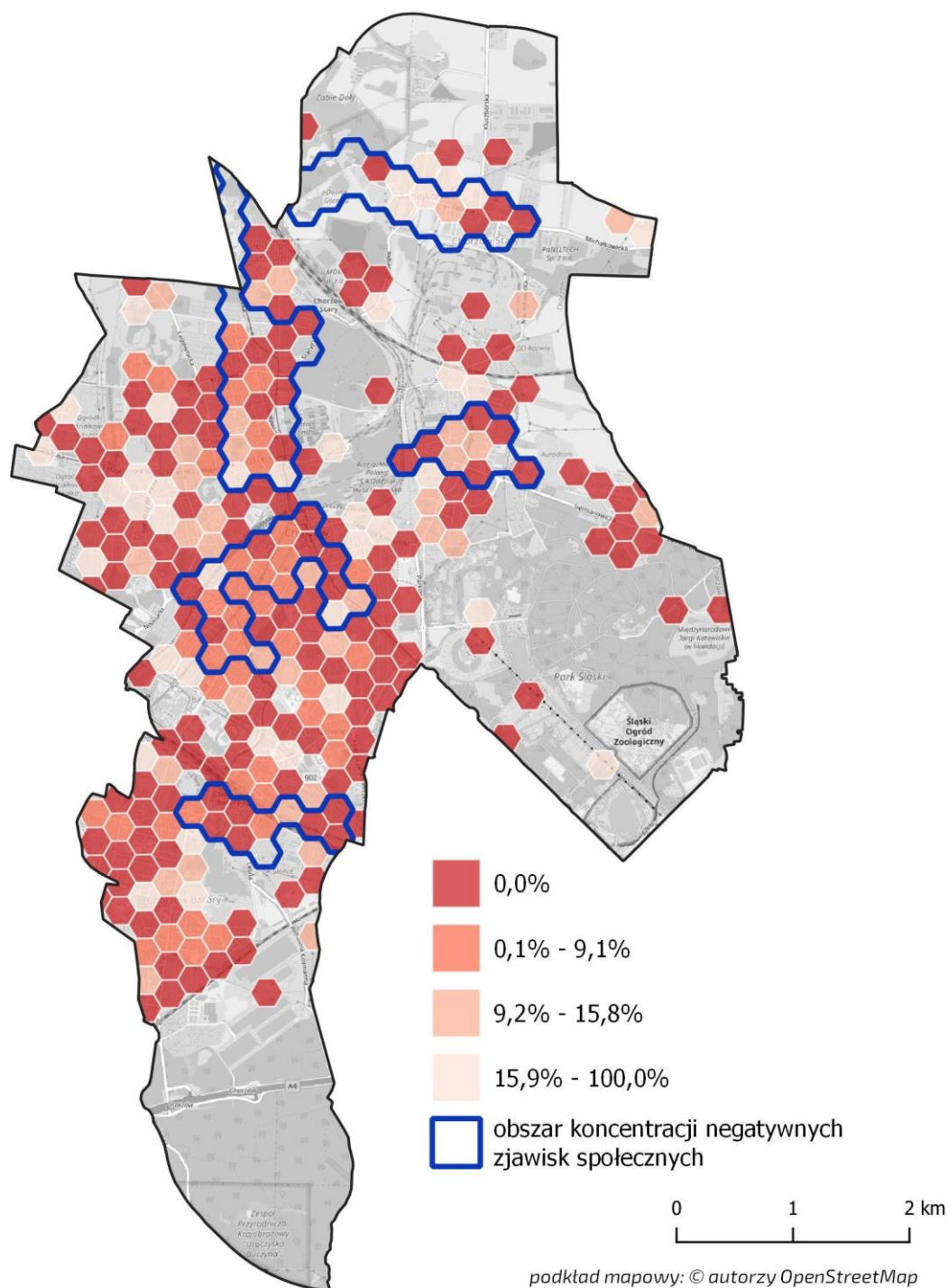
9. Sfera gospodarcza

Rysunek 45 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 46 Udział nowo zarejestrowanych podmiotów w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych

Źródło: opracowanie własne

10. Synteza analizy statystycznej. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

W oparciu o przeprowadzoną analizę zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, wyznaczony został obszar szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych na terenie miasta Chorzowa. Granice tego obszaru naniesione zostały na siatkę GRID. W kolejnych etapach prac, obszar miasta poddany został analizie zjawisk sfer pozaspołecznych tj. gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych i technicznych. Analizowane wskaźniki w ramach każdej ze sfer uwzględniały zarówno skalę występowania danego zjawiska na obszarze miasta, jak i występowania na obszarze szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. W przedmiotowym rozdziale prezentowane są wyniki syntezy analizowanych wskaźników sfery pozaspołecznej, w odniesieniu do występowania omawianych zjawisk na wstępnie wytypowanym obszarze kryzysowym.

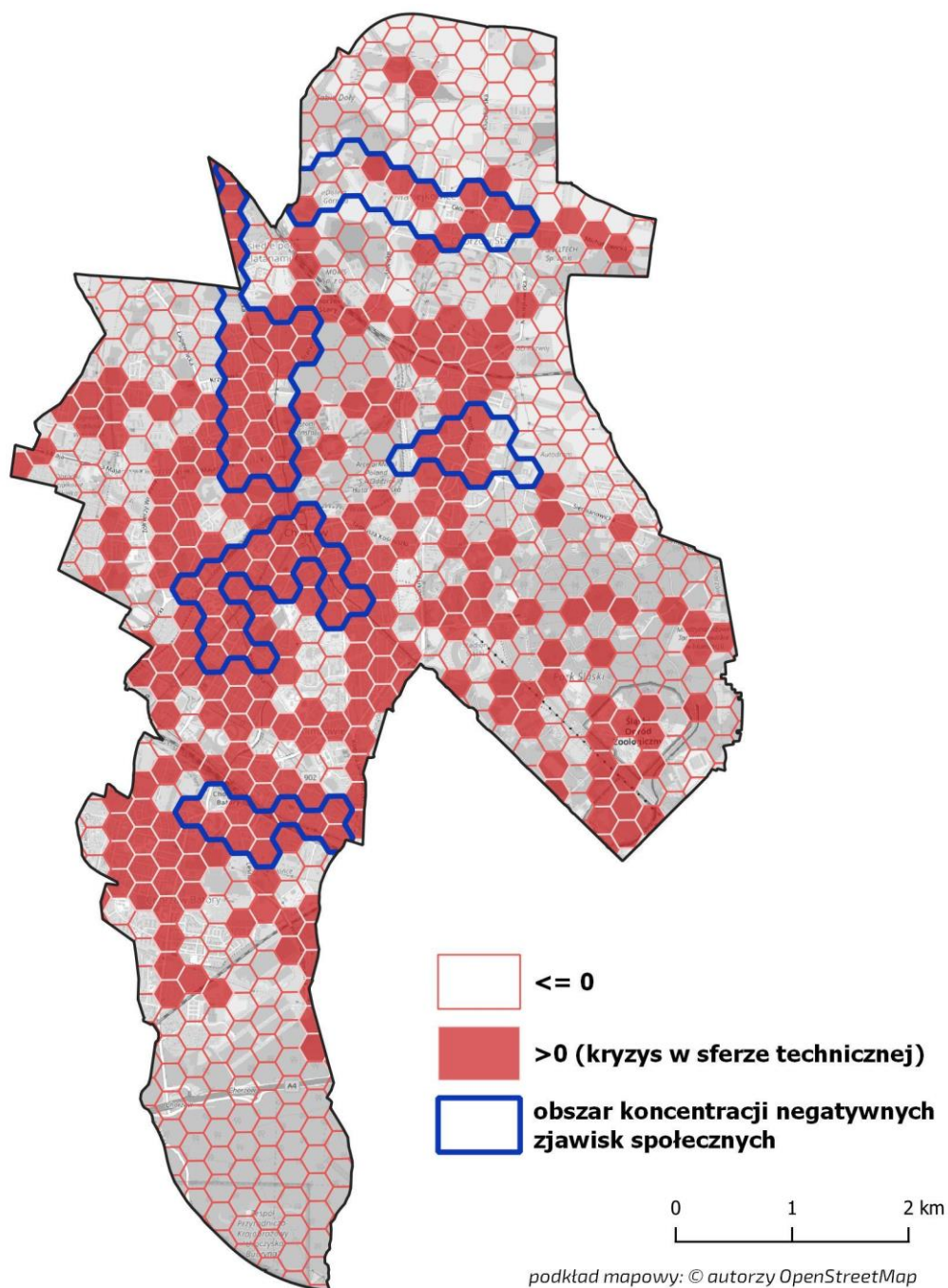
10.1 Synteza analizy zjawisk środowiskowych

Prezentowana poniżej mapa, stanowi syntezę 5 analizowanych wskaźników występowania negatywnych zjawisk środowiskowych na terenie miasta Chorzowa. Heksagony zaznaczone kolorem czerwonym, wskazują na występowanie ponadnormatywnych negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej. Kryzys w sferze środowiskowej dotyczy zdecydowanej większości miasta, w tym także obszarów wytypowanych jako obszary szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

10.2 Synteza analizy zjawisk technicznych

W zakresie syntezy występowania negatywnych zjawisk technicznych, pod uwagę branych było 5 zróżnicowanych wskaźników. Na mapie zaznaczono obszary miasta noszące znamiona kryzysu w omawianym wymiarze. Zjawiska kryzysu technicznego, w wielu aspektach pokrywają się z występowaniem kryzysu w obszarze społecznym na wytypowanym obszarze szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

Rysunek 48 Syntetyczny wskaźnik występowania negatywnych zjawisk technicznych

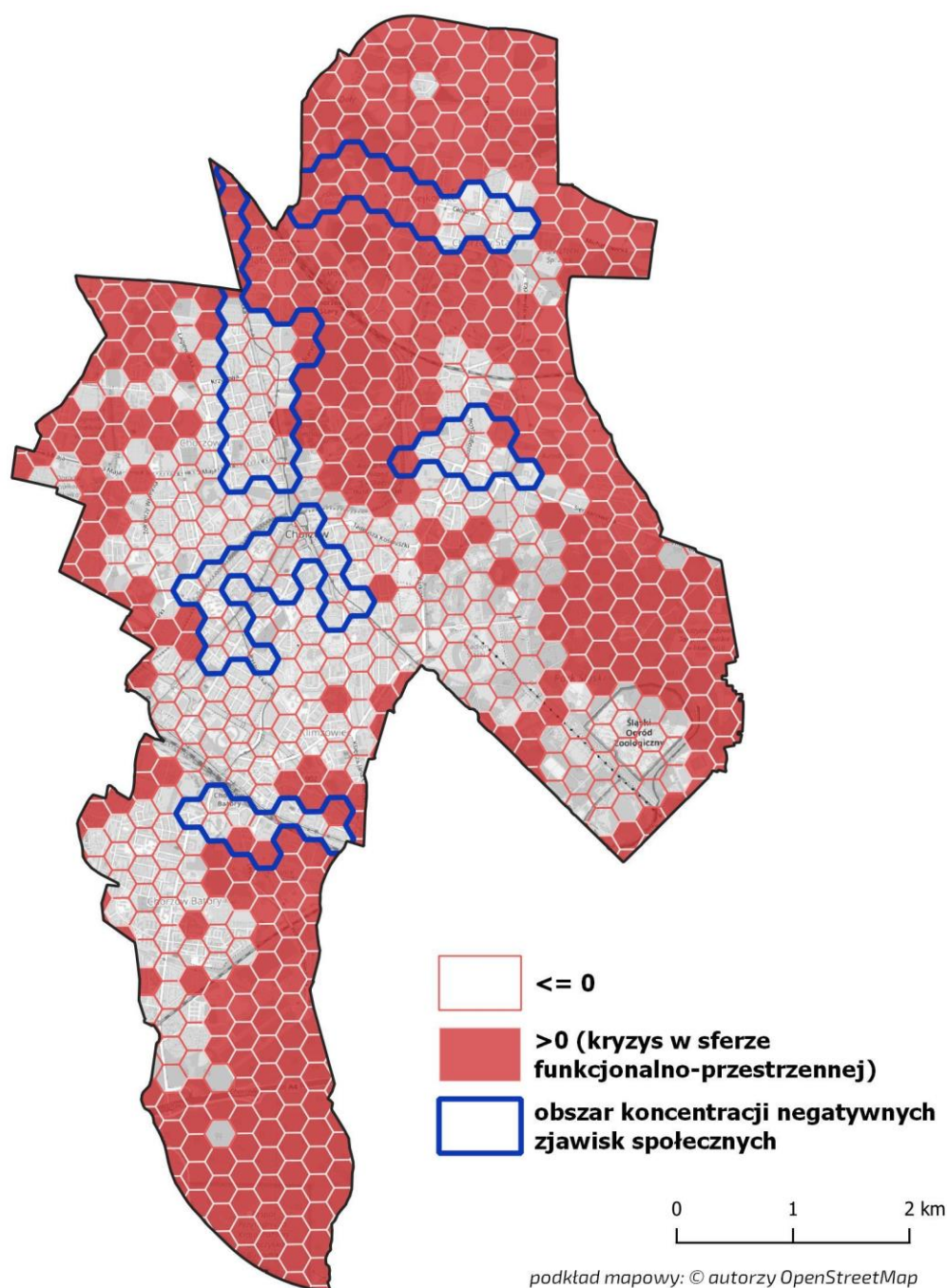

Źródło: opracowanie własne

10.3 Synteza analizy zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych

Analiza zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych koncentrowała się na 6 zróżnicowanych wskaźnikach związanych z dostępnością komunikacyjną, występowaniem terenów zielonych i przemysłowych, ale także udogodnień istotnych dla funkcjonowania społeczności lokalnej. Przeprowadzona analiza wskazuje, że obszary szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych na tle pozostałych części miasta, jedynie w niewielkim zakresie doświadczają kryzysu w sferze przestrzenno-funkcjonalnej, co wskazuje na duży potencjał rozwojowy omawianego obszaru.

Rysunek 49 Syntetyczny wskaźnik występowania negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych

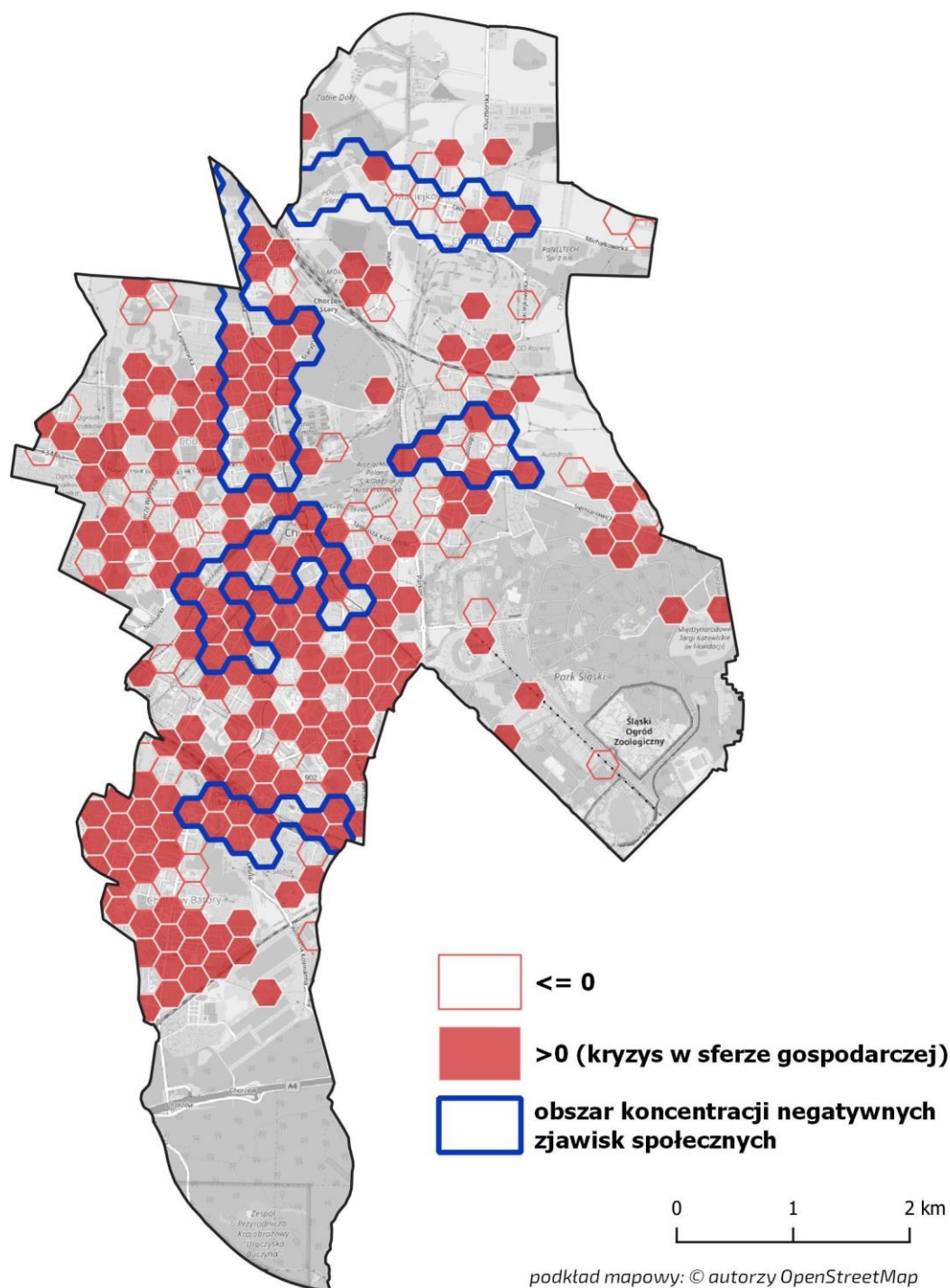
Źródło:

opracowanie własne

10.4 Synteza analizy zjawisk gospodarczych

Ostatnia z analizowanych sfer, sfera gospodarcza oparta została o analizę 2 czynników związanych z funkcjonowaniem lokalnej gospodarki. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż obszar wytypowany jako obszar szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w znacznej mierze jest także obszarem mierzącym się z kryzysem w sferze gospodarczej.

Rysunek 50 Syntetyczny wskaźnik występowania negatywnych zjawisk gospodarczych

Źródło: opracowanie własne

10.5 Obszar zdegradowany miasta Chorzów

W wyniku przeprowadzonej analizy statystycznej wytypowane wstępnie obszary noszące znamiona obszarów o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, wyczerpują znamiona świadczące o przesłankach predestynujących obszary te do określenia ich jako obszary zdegradowane. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji w art. 9 ust. 1 za obszar zdegradowany uznaje się obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk o charakterze technicznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym lub środowiskowym.

Ze względu na spełnianie obu przesłanek, wstępnie wytypowany obszar kryzysowy posłużył do wyznaczenia obszaru zdegradowanego miasta Chorzowa.

Procedura wyznaczania obszaru zdegradowanego obejmowała dwa kluczowe elementy:

1

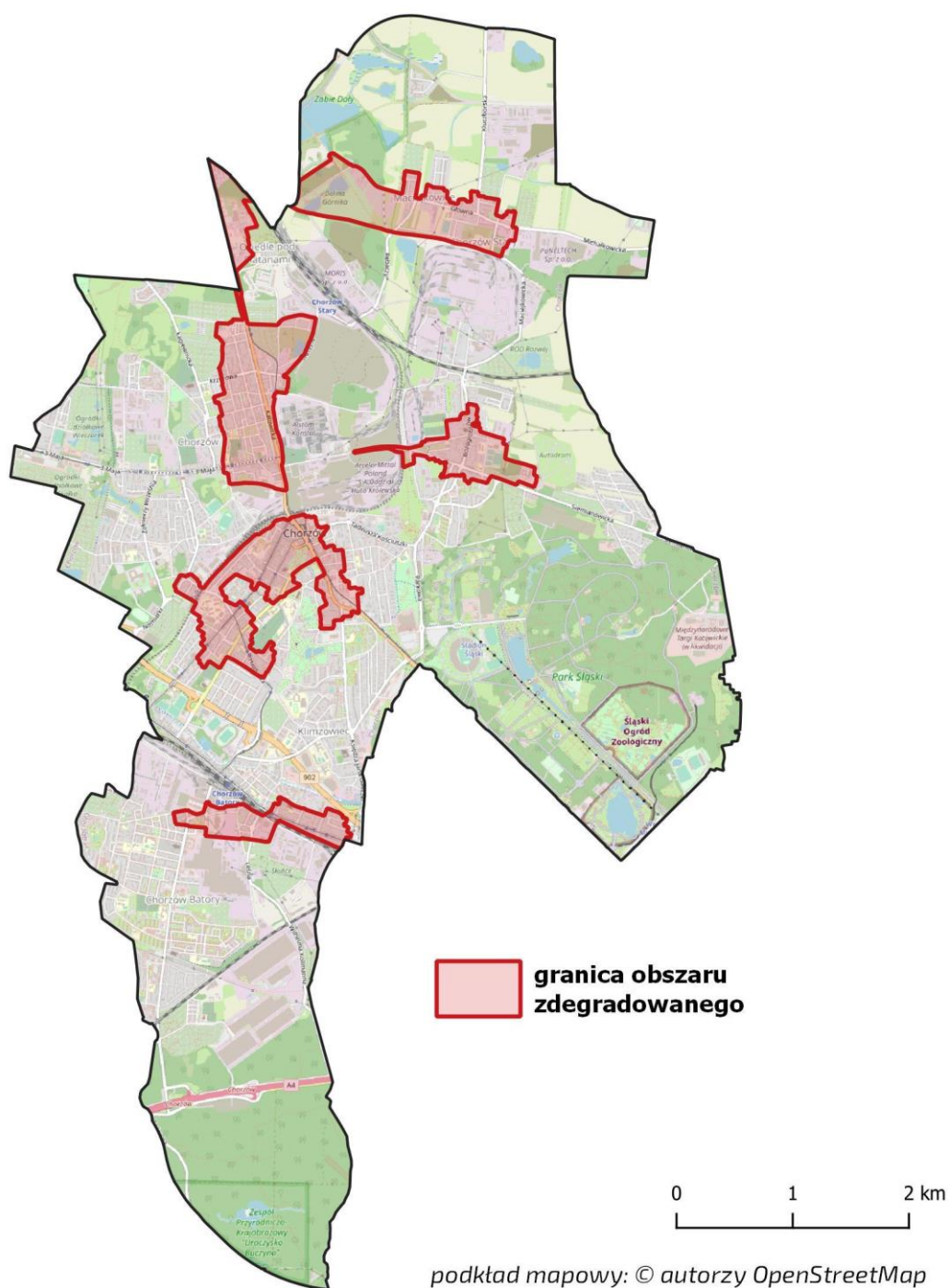
wybór obszarów (heksagonów) wskazujących na szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, wraz ze znajdującymi się pomiędzy nimi i w ich otoczeniu jednostkami niewskazanymi jako kryzysowe, lecz obejmującymi pewne większe i istotne dla rozwoju lokalnego układy urbanistyczne,

2

wykreślenie dokładnych granic obszaru zdegradowanego, przeprowadzone po działkach ewidencyjnych.

Obszar zdegradowany miasta Chorzowa składa się z 5 podobszarów nieposiadających wspólnych granic. Rozmieszczenie i układ podobszarów zobrazowane zostały na poniższej mapie.

Rysunek 51 Mapa obszaru zdegradowanego miasta Chorzów

Źródło: opracowanie własne

11. Obszar rewitalizacji miasta Chorzów

W efekcie przeprowadzonych prac analitycznych wyłonione zostały obszary kryzysowe miasta Chorzowa zobrazowane przestrzennie na podkładach mapowych. Szczegółowe analizy statystyczne pozwoliły na wyznaczenie obszarów kryzysowych a następnie określenie obszaru zdegradowany, który stał się podstawą do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji to obszary tożsame. Obszar rewitalizacji składa się z 5 podobszarów zajmujących łączną powierzchnię 333,7 ha (10% ogółu powierzchni miasta), który jest zamieszkiwany przez 25 959 osób (27,9% ogółu mieszkańców miasta). Obszar rewitalizacji spełnia zatem kryteria ustawowe tj. nie przekracza 20% ogólnej powierzchni miasta i nie jest zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców. Poniżej w tabeli zamieszczono szczegółową liczbę ludności i powierzchnię każdego z podobszarów rewitalizacji.

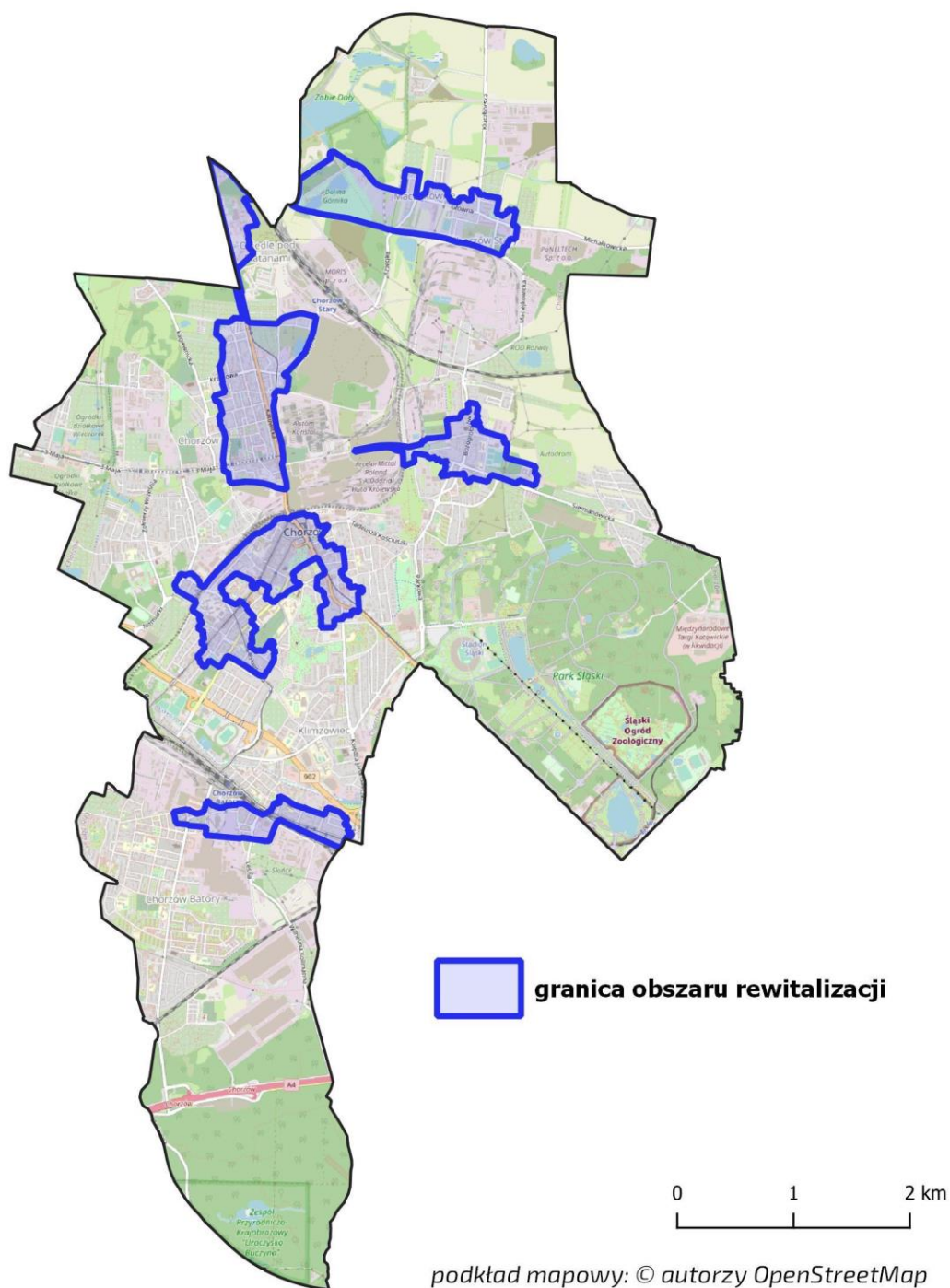
Tabela 3 Obszar rewitalizacji - powierzchnia oraz liczba ludności

Podobszar	Liczba ludności	%	Powierzchnia [ha]	%
Chorzów Stary	1 546	1,7%	35,4	1,1%
Maciejkowice	1 230	1,3%	77,1	2,3%
Centrum	10 270	11,0%	88,1	2,6%
Chorzów Batory	3 145	3,4%	32,8	1,0%
Chorzów II	9 768	10,5%	100,4	3,0%
Obszar rewitalizacji razem	25 959	27,9%	333,7	10,0%
MIASTO	93 209	100,00%	3331,7	100,0%

Źródło: opracowanie własne

Mapa obszaru rewitalizacji oraz mapy każdego z podobszarów wraz opisem ich granic przestrzennych zamieszczone zostały w kolejnych podrozdziałach.

Rysunek 52 Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji miasta Chorzowa

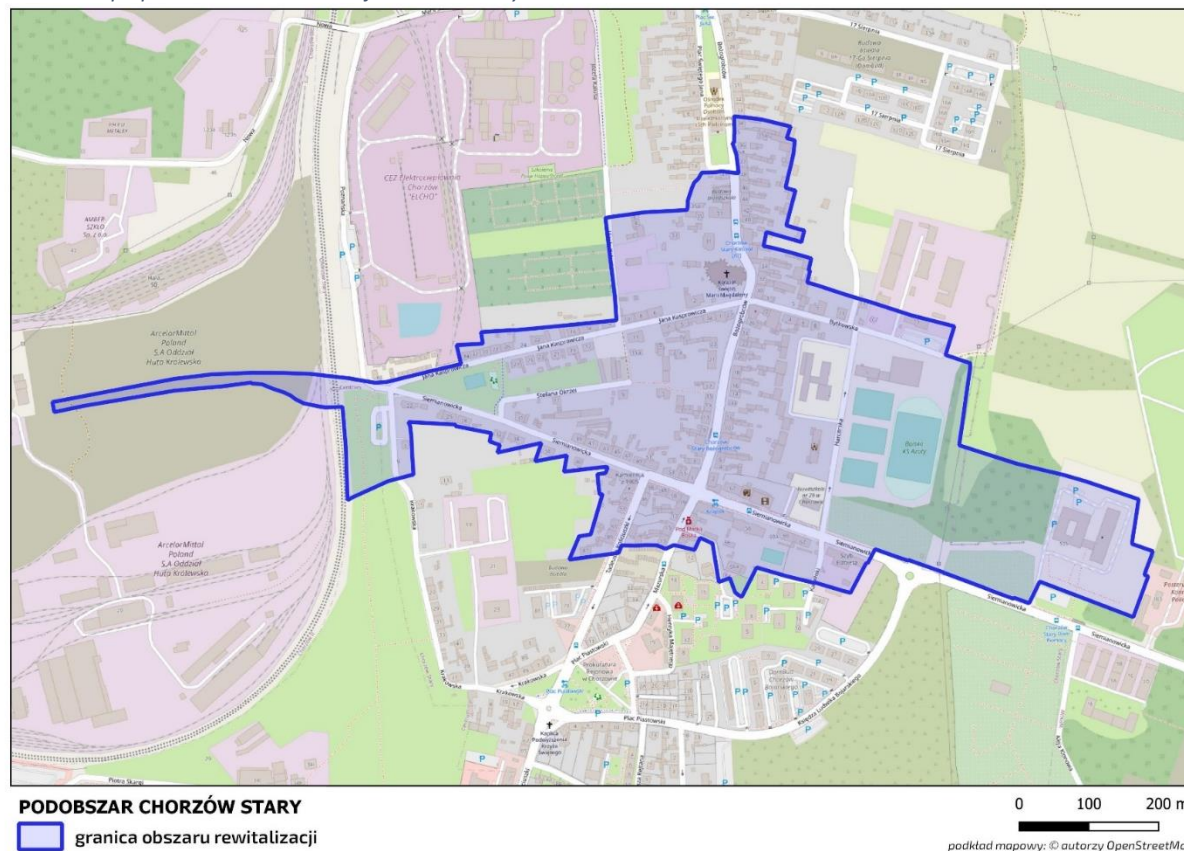

Źródło: opracowanie własne

11.1 Podobszar rewitalizacji Chorzów Stary

Podobszar rewitalizacji Chorzów Stary umiejscowiony jest w środkowo-wschodniej części miasta. Obejmuje swym zasięgiem tereny od Domu Pomocy zlokalizowanego przy ul. Siemianowickiej, po skrzyżowanie ulic Siemianowickiej i Jana Kasprówicza oraz treny Huty. W układzie północ-południe podobszar ten obejmuje tereny od ulic Mazurskiej, Kościuszki i Siemianowickiej na południu, po ulice Bożogrobowców, Kasprówicza i Bytkowską na północy. Podobszar zamieszkuje 1 546 osób (1,7% mieszkańców miasta), a jego powierzchnia wynosi 35,4 ha (1,1% powierzchni miasta).

Rysunek 53 Mapa podobszaru rewitalizacji Chorzów Stary

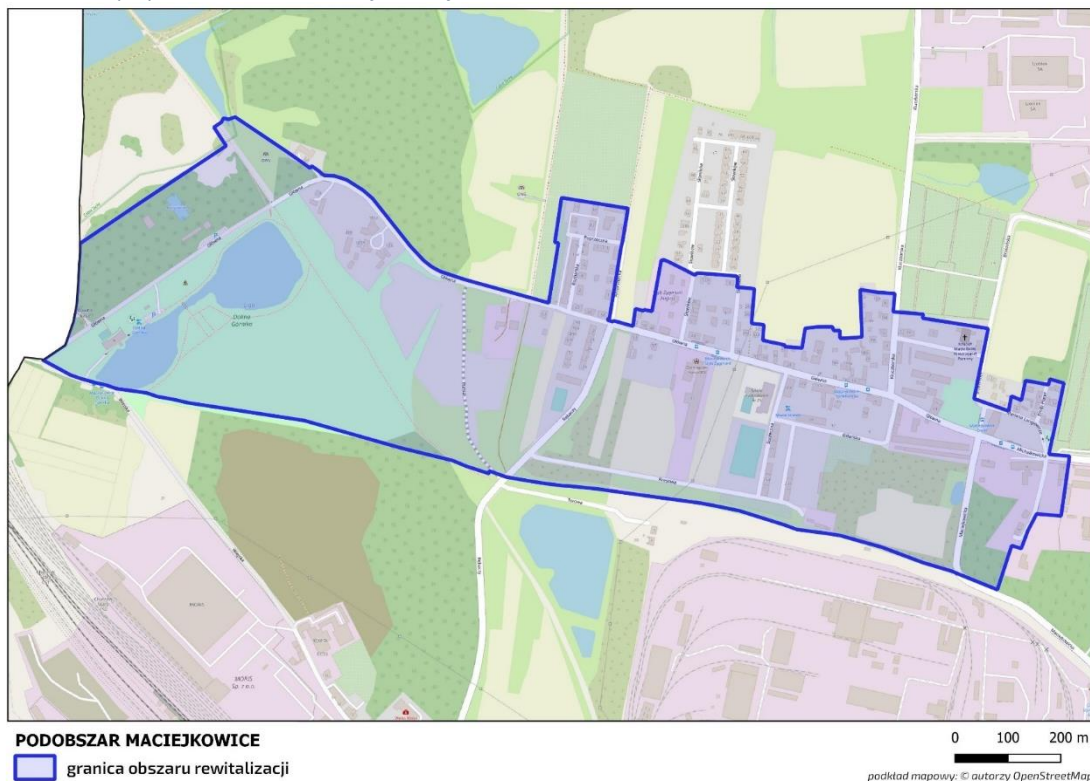

Źródło: opracowanie własne

11.2 Podobszar rewitalizacji Maciejkowice

Podobszar rewitalizacji Maciejkowice umiejscowiony jest w północno-wschodniej części miasta. Obejmuje tereny osiedla Maciejkowice, biegnące wzdłuż ulicy Głównej, od ulic Langiewicza i Emilii Plater na wschodzie, po tereny Doliny Górnika na zachodzie. Południową granice podobszaru wyznaczają ulice Kresowa, Maciejkowicka i Rębaczy. Północną ulica Kluczborska, Słowików, Poprzeczna. Podobszar zamieszkuje 1 230 osób (1,3% mieszkańców miasta), a jego powierzchnia obejmuje 77,1 ha (2,3% powierzchni miasta).

Rysunek 54 Mapa podobszaru rewitalizacji Maciejkowice

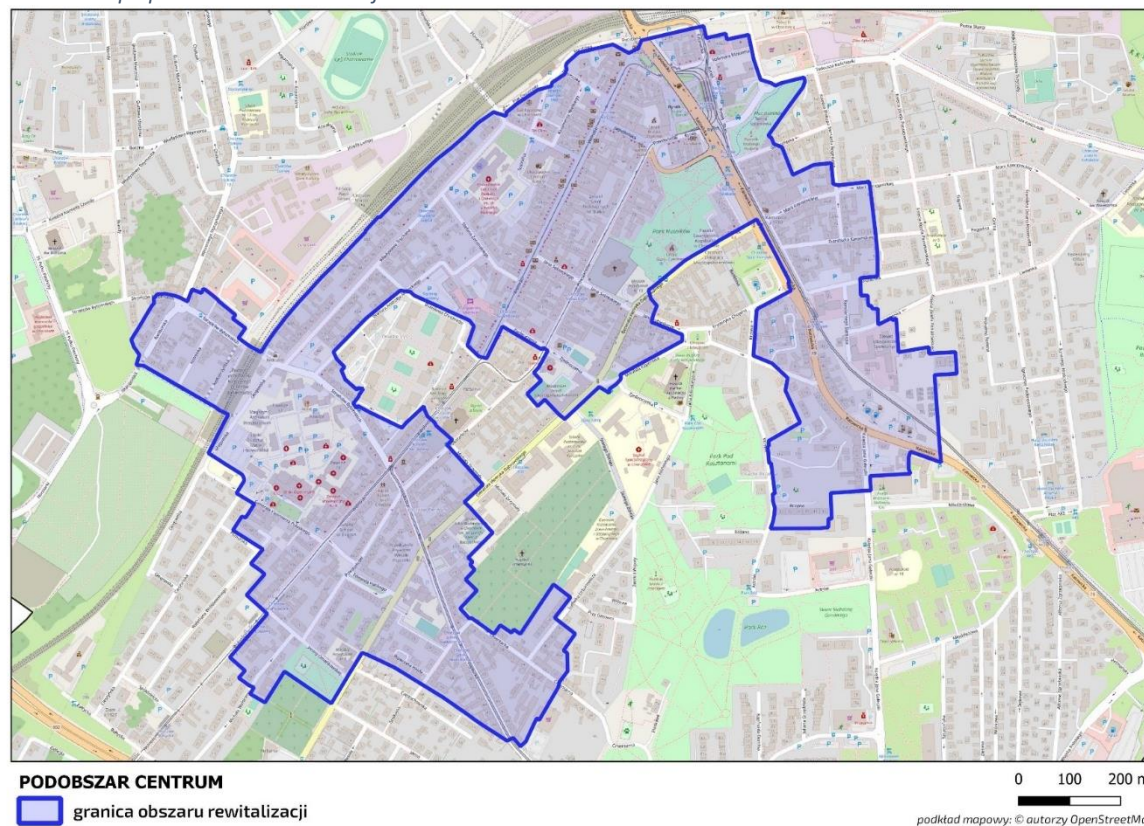

Źródło: opracowanie własne

11.3 Podobszar rewitalizacji Centrum

Podobszar rewitalizacji Centrum obejmuje fragment centrum miasta Chorzowa. Obejmuje tereny usytuowane na wschód od ulicy Katowickiej, gdzie granice wyznacza ulica ks. Bernarda Bogedaina, Konopnickiej i Poniatowskiego. W podobszar wpisuje się centrum miasta Chorzowa, z ulicą Wolności, Hajducką, Pułaskiego oraz Omańkowskiej, a także ulice Strzelców Bytomskich i Raciborska. Podobszar zamieszkuje 10 270 osób (11,0% mieszkańców miasta) a jego powierzchnia wynosi 88,1 ha (2,6% powierzchni miasta).

Rysunek 55 Mapa podobszaru rewitalizacji Centrum

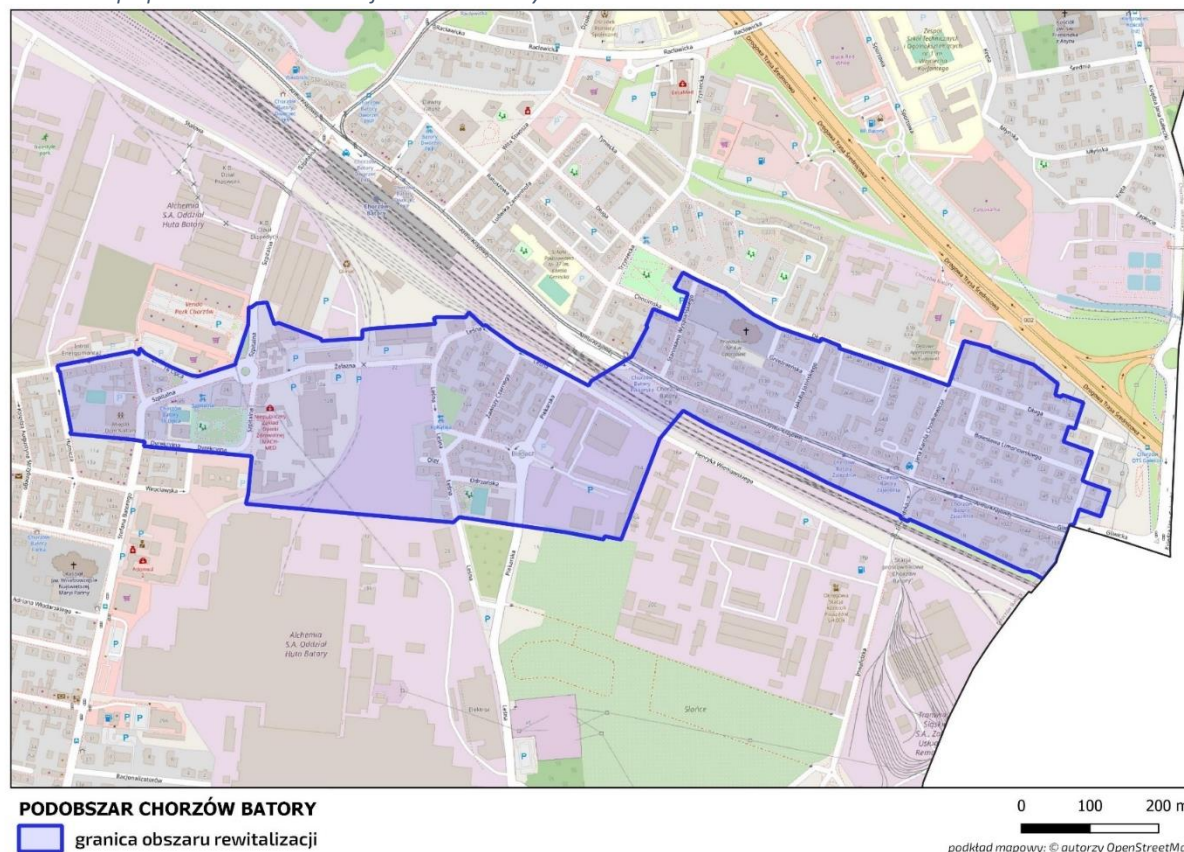

Źródło: opracowanie własne

11.4 Podobszar rewitalizacji Chorzów Batory

Podobszar rewitalizacji Chorzów Batory usytuowany jest na południe od centrum miasta. Podobszar zamieszkuje 3 145 osób (3,4% mieszkańców miasta), a jego powierzchnia wynosi 32,8 ha. Jego granice wyznaczają ulice Długa, Gliwicka, Armii Krajowej, Leśna, Szpitalna i Piekarska. Podobszar przedzielony jest torami kolejowymi.

Rysunek 56 Mapa podobszaru rewitalizacji Chorzów Batory

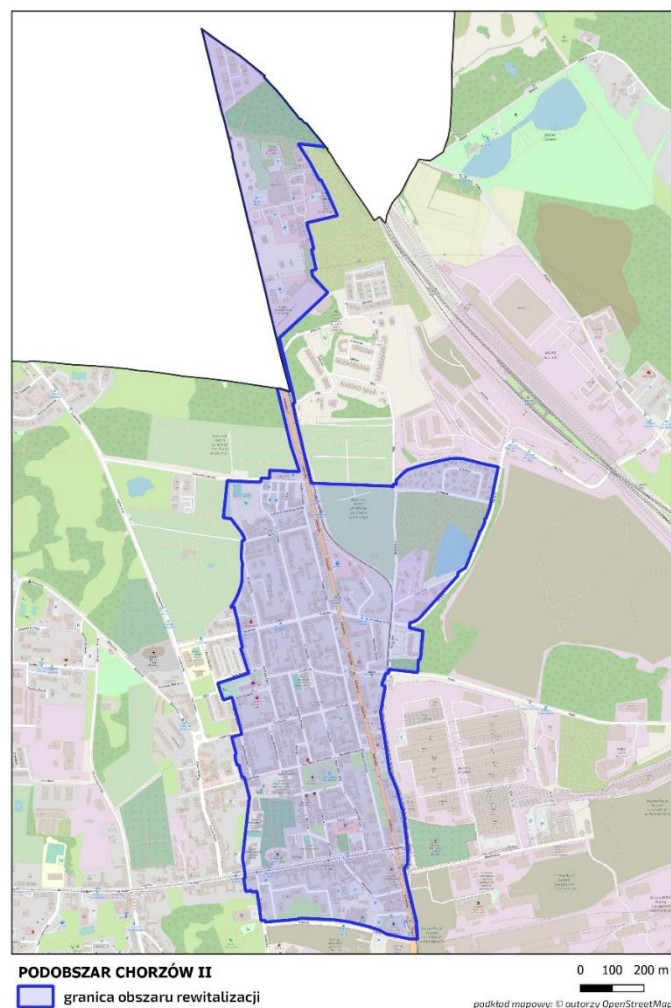

Źródło: opracowanie własne

11.5 Podobszar rewitalizacji Chorzów II

Podobszar rewitalizacji Chorzów II usytuowany jest w północnej części miasta. Obejmuje tereny po obu stronach ulicy Katowickiej, od ul. Krakusa do północnych granic miasta. Zachodnią granicę obszaru wyznaczają ulice Floriańska, Ligonja i Grunwaldzka. Wschodnią trasę torów tramwajowych oraz ul. Stacyjna. Podobszar zamieszkuje 9 768 osób (10,5% ogółu mieszkańców miasta). Powierzchnia podobszaru wynosi 100,4 ha (3,0% powierzchni miasta).

Rysunek 57 Mapa podobszaru rewitalizacji Chorzów II

Źródło: opracowanie własne

12. Spis tabel i rysunków

<i>Tabela 1 Obszar rewitalizacji - powierzchnia i ludność.....</i>	<i>7</i>
<i>Tabela 2 Kryteria delimitacji.....</i>	<i>15</i>
<i>Tabela 3 Obszar rewitalizacji - powierzchnia oraz liczba ludności.....</i>	<i>73</i>
<i>Rysunek 1 Mapa obszaru opracowania wraz z siatką GRID</i>	<i>12</i>
<i>Rysunek 2 Mapa obszaru opracowania z zaznaczeniem obszarów zamieszkałych</i>	<i>12</i>
<i>Rysunek 3 Mapa gęstości zaludnienia Chorzowa</i>	<i>12</i>
<i>Rysunek 4 Przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców</i>	<i>23</i>
<i>Rysunek 5 Saldo migracji na 1000 ludności</i>	<i>24</i>
<i>Rysunek 6 Ludność w wieku przedprodukcyjnym na 1000 ludności</i>	<i>25</i>
<i>Rysunek 7 Ludność w wieku produkcyjnym na 1000 ludności</i>	<i>26</i>
<i>Rysunek 8 Ludność w wieku poprodukcyjnym na 1000 ludności</i>	<i>27</i>
<i>Rysunek 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na 1000 ludności</i>	<i>28</i>
<i>Rysunek 10 Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym</i>	<i>29</i>
<i>Rysunek 11 Długotrwale bezrobotni na 1000 ludności.....</i>	<i>30</i>
<i>Rysunek 12 Liczba bezrobotnych do 30 r.ż. na 1000 ludności.....</i>	<i>31</i>
<i>Rysunek 13 Liczba bezrobotnych powyżej 50 r.ż. na 1000 ludności.....</i>	<i>32</i>
<i>Rysunek 14 Liczba klientów pomocy społecznej na 1000 ludności</i>	<i>33</i>
<i>Rysunek 15 Liczba klientów korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 1000 ludności</i>	<i>34</i>
<i>Rysunek 16 Kwota przyznanych świadczeń na 1000 ludności w tys. zł.....</i>	<i>35</i>
<i>Rysunek 17 Liczba udzielonych świadczeń na 1000 ludności.....</i>	<i>36</i>
<i>Rysunek 18 Liczba osób pobierających świadczenia z powodu niepełnosprawności na 1000 ludności</i>	<i>37</i>
<i>Rysunek 19 Liczba osób pobierających świadczenia z powodu ubóstwa na 1000 ludności</i>	<i>38</i>
<i>Rysunek 20 Liczba dzieci korzystających dożywiania na 1000 ludności.....</i>	<i>39</i>
<i>Rysunek 21 Liczba rodzin korzystających pomocy asystenta rodziny na 1000 ludności</i>	<i>40</i>
<i>Rysunek 22 Liczba osób pobierających świadczenia powodu alkoholizmu na 1000 ludności</i>	<i>41</i>
<i>Rysunek 23 Liczba głosów oddanych w budżecie obywatelskim na 1000 ludności</i>	<i>42</i>
<i>Rysunek 24 Liczba organizacji pozarządowych na 1000 ludności.....</i>	<i>43</i>
<i>Rysunek 25 Liczba zdarzeń drogowych na 1 km²</i>	<i>44</i>
<i>Rysunek 26 Liczba ofiar zdarzeń drogowych na 1 km².....</i>	<i>45</i>
<i>Rysunek 27 Mapa występowania kryzysu społecznego w sferze społecznej (synteza wskaźników).....</i>	<i>46</i>
<i>Rysunek 28 Mapa obszarów szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (synteza wskaźników)</i>	<i>47</i>
<i>Rysunek 29 Masa wyrobów azbestowych pozostała do unieszkodliwienia na 1 ha [kg].....</i>	<i>48</i>
<i>Rysunek 30 Średnie roczne stężenie pyłu PM_{2.5} [µg_m³].....</i>	<i>49</i>
<i>Rysunek 31 Średnie roczne stężenie pyłu PM₁₀ [µg_m³].....</i>	<i>50</i>
<i>Rysunek 32 Średnie roczne stężenie benzo(a)pirenu [ng_m³].....</i>	<i>51</i>
<i>Rysunek 33 Tereny zagrożone hałasem dziennym [dB]</i>	<i>52</i>
<i>Rysunek 34 Penetracja budynkowa Internetem stacjonarnym o przepustowości co najmniej 100 Mb/s</i>	<i>53</i>

Rysunek 35 Liczba obiektów zabytkowych na 1 ha	54
Rysunek 36 Długość sieci wodno-kanalizacyjnej przewidzianej do budowy, przebudowy lub remontu na 1 ha.....	55
Rysunek 37 Liczba budynków na 1 ha	56
Rysunek 38 Udział budynków mieszkalnych zbudowanych przed rokiem 1989 w liczbie budynków mieszkalnych ogółem.....	57
Rysunek 39 Dostępność komunikacyjna (liczba przystanków na 1 ha).....	58
Rysunek 40 Liczba punktów użyteczności publicznej na 1000 mieszkańców	59
Rysunek 41 Tereny przemysłowe i poprzemysłowe	60
Rysunek 42 Udział terenów zielonych w powierzchni ogółem.....	61
Rysunek 43 Liczba udogodnień komunikacyjnych dla osób ze szczególnymi potrzebami na 1 ha.....	62
Rysunek 44 Dostęp do budynków użyteczności publicznej dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami.....	63
Rysunek 45 Liczba podmiotów gospodarczych na 1000 ludności.....	64
Rysunek 46 Udział nowo zarejestrowanych podmiotów w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych	65
Rysunek 47 Syntetyczny wskaźnik występowania negatywnych zjawisk środowiskowych	67
Rysunek 48 Syntetyczny wskaźnik występowania negatywnych zjawisk technicznych	68
Rysunek 49 Syntetyczny wskaźnik występowania negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych.....	69
Rysunek 50 Syntetyczny wskaźnik występowania negatywnych zjawisk gospodarczych	70
Rysunek 51 Mapa obszaru zdegradowanego miasta Chorzów	72
Rysunek 52 Mapa poglądowa obszaru rewitalizacji miasta Chorzowa	74
Rysunek 53 Mapa podobszaru rewitalizacji Chorzów Stary	75
Rysunek 54 Mapa podobszaru rewitalizacji Maciejkowice.....	76
Rysunek 55 Mapa podobszaru rewitalizacji Centrum.....	77
Rysunek 56 Mapa podobszaru rewitalizacji Chorzów Batory	78
Rysunek 57 Mapa podobszaru rewitalizacji Chorzów II.....	79